

Katolički list

Zvonik

GOD. XXIII. BR. 9 (263) Subotica, rujan (septembar) 2016. 150,00 din

**Hodočašće vjernika Subotičke biskupije u Rim
u Svetoj godini milosrđa**

Bunarić 2016.

HosanaFest 2016.

Procesija kroz Vrata milosrđa u Rimu

Proštenje na Bunariću

Hodočasnici u Asizu kod sv. Franje

Tribina povodom Inicijative za spas nerođenih u "Augustinianumu"

Misa u etno kampu Hrvatske čitaonice

Zaziv Duha Svetoga u katedrali

Demajmunizacija u Godini milosrđa

Kako ćete najlakše uloviti majmuna? Prije par godina gledao sam dokumentarnu emisiju o životinjama u kojoj je prikazan domišljat način hvatanja našeg „rođaka“. Genijalnost zamke sastoji se tek u dobrom poznavanju naravi ove životinje. Jedan običan drveni sanduk s hranom s otvorom u koji majmun može pružiti svoju šaku. Kada se dohvati hrane, šaku, naravno, ne može izvući jer ju je čvrsto stisnuo. Ironije radi, majmun ni po koju cijenu neće pustiti hranu iz ruke, makar osjetio opasnost u svojoj blizini. Na sve načine će pokušavati osloboditi se, ali šaku neće otvoriti. Spreman je čak uginuti bizarno zarobljen kraj sanduka s hranom. Radi malo sjemenja u zgrčenoj šaci žrtvuje svoju slobodu, svoj život. Sva drama njegove egzistencije i spasenja ovisi o zgrčenosti ili otvorenosti dlanova. Sloboda je tako blizu a tako daleko.

Možda ćete reći – majmunška posla! Ali teško mi je othrvati se dojmu da slična sudbina pogađa i nas ljude. Nemam li i ja možda neki sličan životni sanduk u kojem sam zaglavio svoju zgrčenu ruku, zgrčeno srce i radi šake provizornosti žrtvujem svoju slobodu i spasenje? Ne mislim samo na novac, imanje, moć i ugled... nego i na stisnute stavove, stisnute nazore na svijet, okamenjenu tvrdoglavost za koju ni sam nemam obrazloženje. Ali ne puštam! Zaintačio sam se makar i umrijeti, ali ni makac odstupiti! Smiješan je i istovremeno tragično tužan majmunov usud. Ne dohvaća činjenicu da je sloboda u njegovim rukama. Kako li je tek otužno vidjeti nas ljude, kršćane, ukopane u robove vlastite samodostatnosti, nepogrešivosti, ispravnosti, bešćutnosti... Čovjek zgrčenih šaka ne može ni primiti ni dati. A samo je potrebno otvoriti dlanove. A to „samo“ i majmuna i čovjeka košta života ili smrti.

Godina milosrđa koja se polako bliži svome kraju i dalje nas poziva na demajmunizaciju. Proces demajmunizacije nije lagan. Božansko milosrđe (milo+srce) je oslobođenje koje se udjeljuje samo onima koji su spremni otvoriti skvrčene dlanove, zgrčeno srce. Kada uhvati grč, čovjek se instinktivno još više skuplja u sebe, savija. Da, bolno je otvoriti se i radije bih se vratio poznatom zatvoru nego nepoznatoj slobodi. „Hod u novosti života“ pretpostavlja

odmak od „majmunskih sanduka“, skok u povjerenje Onoga koji mi jamči da ima nešto puno bolje od ono malo jada što sam zgrabio sitnom šačicom.

Od jubilarne godine ne očekujem ne znam kakve ekstraordinarne rezultate. Dostatna je tek razvidnost u prepoznavanju i snaga u suočenju s mojim majmunskim sanducima. Isus je taj proces maestralno opisao u prisposobi o nepoštenom upravitelju (Lk 16,1-13). Junačina je uhvaćen na djelu – gurao je ruke u tuđe (sanduke). Život mu visi o koncu, ali i dalje je njegovo spasenje moguće jer je na vrijeme shvatio da je majmun. I što čini? Otpušta dugove! Odriče se halapljivog grabljenja i razgoličuje dlanove... sitne, male, ali dostatne za slobodu. Poučak nam je jasan – ako je ovaj šibicar shvatio da „nije u šoldima sve“, koliko li se tek nama kršćanima valja okaniti šibicarenja s Bogom te zauzeti se oko vječnog spasenja!

Za kraj, već kad sam u svoju kolekciju uvodnika smjestio i majmuna, rado se sjetim anegdote s predavanja mog dragog profesora nadbiskupa Hranića koji je na najgenijalniji način objasnio teoriju evolucije – kad je majmun shvatio da je majmun, postao je čovjek. Dragi čitatelji, nije problem pokatkad ispasti majmun, dobro je dok smo toga svjesni. Bila nam ova Godina prigoda da otvorimo svoje zgrčene dlanove i ponovno steknemo „slobodu djece Božje“.

Vaš urednik
u procesu demajmunizacije

Iz sadržaja

Aktualno:

- Poruka pape i patrijarha: Europa treba novu evangelizaciju5
- Susret medijskih djelatnika u Ženevi.....5

Tema broja:

- Duhovna djela milosrđa (III).....6

HosafaFest:

- Milost na milost8

O Inicijativi

- „40 dana za život“11

Sjećanje na

- prof. Belu Gabrića.....14

Majka Tereza

- proglášena svetom18

Bunarić 2016.: Čudesna

- bunarićka noć.....24

Reportaža:

- „Križ otvara sva vrata“ hodočašće Subotičke biskupije u Rim.....27

15. godina vrtića

- Marija Petković Sunčica...32

Zaziv Duha Svetoga:

- Svečani početak školske i vjeronaučne gidune38

Oratorij za djecu.....39

„Gospodine, nauči nas moliti“

Piše: Nikola Knezi

Čovjek je u svom postojanju religijsko biće, i upravo od mnogih religija svijeta očekuje odgovore na mnogobrojna pitanja: što je čovjek, koji je smisao i cilj njegova života, što je dobro, a što je grijeh, odakle boli i koja im je svrha, koji put vodi do postizanja istinske sreće, što je smrt, sud i nagrada nakon smrti te što je, napokon, onaj konačni i neizrecivi misterij koji obuhvaća njegovu egzistenciju, misterij iz kojeg je potekao i kojem teži? Čovjek često dodaje i vapaj za neko materijalno ili duhovno dobro. Odgovore na ta pitanja i vapaje pokušava od svoga Božanstva dobiti u razgovoru s Njim, tj. u molitvi.

Ukoliko napravimo kratku pustolovinu kroz povijest i civilizacije, naići ćemo na mnoge citate koje su ostavili znani i neznani, možemo pratiti kako se tijekom čitave povijesti čovjek utjecao Božanskom stvoritelju u kojeg je polagao sve svoje nade, sve svoje poteškoće, težnje i patnje. Ta molitva, možemo tako reći, za nas krštene, ide ka vrhuncu u molitvama Staroga i Novoga zavjeta s krunom svih molitava *Oče naš* što nas je sam Isus naučio.

Moje te srce želi vidjeti... Ti koji si mi dao vidjeti tamu, stvori svjetlo za mene. Daj da te mogu vidjeti! Prigini k meni svoje ljubljeno lice govori stari Egipćanin, prije nekoliko tisuća godina, koji je zbog nekoga razloga izgubio vid. Ta molitva, jedna od najstarijih očuvanih, govori nam o postojanju razgovora između Oca i čovjeka već u najranijim postojanjima ljudske vrste. Čovjek svoju potrebu stavlja Bogu u ruke, želeći dobiti materijalno dobro u obliku zdravlja očiju kako bi umirio svoju duhovnu dimenziju. Nešto kasnije Sokrat, veliki grčki filozof, preko svojega učenika Platona ostavlja nam sljedeće misli upućene bogovima: *Dajte da budem lijep iznutra. Da smatram bogatim onoga koji je mudar i koji od novca posjeduje samo onoliko koliko može uzeti i ponijeti mudrac. Ne tražim više.* Mudri Grk daje do znanja da čovjek nije više materijalno biće koje teži osigurati i izmoliti svoju materijalnu egzistenciju, nego se okreće i onoj duhovnoj. *Tko ti je rekao da nam bogovi ne pomažu i u onome što ovisi o nama? Počni dakle moliti i vidjet ćeš*, govori veliki Marko Aurelije car, filozof prije Krista pokazujući tako da ljudski život bez molitve, koji otvara naš život Božjem otajstvu, biva lišen smisla i uporišta.

Za nas krštene prvi učitelji molitve su „naša starija braća“ odnosno Židovi, veliki proroci, ali i psaltir se predstavlja kao „zbirka obrazaca“ molitava, zbirka od stotinu i pedeset psalama koje biblijska tradicija daje vjerničkom puku da postanu njegova molitva, njegov način obraćanja Bogu i izgrađivanja odnosa s njim. Usprkos toj mnogostrukosti, moguće je prepoznati dva velika područja koja sažimaju molitvu psaltira: prošnja, povezana s jadikovkom, i hvala. To su dvije međusobno povezane i gotovo neodvojive dimenzije, jer je prošnja nadahnutu sigurnošću da će Bog odgovoriti i to otvara k hvali i zahvaljivanju; a hvala i zahvaljivanje proizlaze iz iskustva primljenog spasenja,

Foto: Albrecht Dürer, *Ruke koje mole*, crtež perom oko 1508. god.

koje pretpostavlja potrebu koju prošnja izražava. Ti korišteni molitve duboko su protkani i u ličnost Isusa iz Nazareta, pravog učitelja molitve, koji će predstaviti, oplemeniti i produbiti živu molitvu između Gospodina i čovjeka, koja se sada više ne pokazuje u obliku izgovorenih riječi nego u ljudskom odnosu prema Bogu koji je darujući sebe čovjekom postao.

Naučimo se više zadržavati pred Bogom koji se objavljuje u Isusu Kristu, naučimo prepoznavati u tišini, u dubini nas samih, njegov glas koji nas poziva i ponovno privodi k dubini naše egzistencije, izvoru života, izvoru spasenja, da nam pomogne otisnuti se do granica našega života i da nas otvori Božjoj veličini, odnosu s Njim, koji je Beskrajna Ljubav. Kako su to uradili apostoli, tako i mi danas kažimo: *Gospodine, nauči nas moliti* (Lk 11,1), čekajući Njegov povjetarac nadahnuća, Njegov zov na drugovanje. *Na kraju molitve kažimo: Amen! Potpisujući s tim Amen, što znači 'neka bude', sve ono što sadrži molitva kojoj nas je Bog naučio i koja nas je s Bogom spojila.*

Poruka pape i patrijarha: Europa treba novu evangelizaciju

Sveti Otac poslao je kardinalu Kurtu Kochu, predsjedniku Papinskog vijeća za promicanje jedinstva kršćana, poruku povodom XIV. međukršćanskog simpozija pravoslavnih i katoličkih teologa, koji je održan u Solunu u Grčkoj od 28. do 30. kolovoza, na temu „Potreba reevangelizacije kršćanskih zajednica u Europi“. Prisutnost tolikih osoba u Europi koje su, premda krštene, nesvjesne dara vjere koji su primile te nisu u punini sudionici života kršćanske zajednice predstavlja izazov za sve Crkve na tom kontinentu – stoji u Papinoj poruci. U europskom okruženju, gdje se sve manje vrjednuje sveza s kršćanskim korijenima, jasno je da je potrebno novo evangelizacijsko djelo. To misijsko zalaganje podržano je dubokim uvjerenjem da Krist može uvijek obnoviti naše živote i zajednice. Čak i ako prolazi kroz mračna razdoblja i slabosti Crkve, kršćanska poruka nikada ne zastarijeva – napisao je papa Franjo.

Ekumenski patrijarh Bartolomej također je povodom susreta katoličkih i pravoslavnih teologa u Solunu poslao poruku, naglasivši potrebu dijaloga među kršćanima i gajenja „ozračja međusobnog povjerenja i iskrenog prijateljstva“ u vremenu kad suradnja i jedinstvo postaju sve važniji.

Pošto u zapadnim sekulariziranim zemljama ne pronalaze tu duhovnu podršku, mnogi se okreću „nezdravim oblicima religioznosti“, koje ih pune idejama odbacivanja i mržnje, ali koje „ne mogu ispuniti životnu prazninu“ i stoga „obe-

ćavaju vječno uživanje materijalnih dobara, to jest produživanje u vječnost materijalističkog života koji zarobljava čovjeka“ – ustvrdio je carigradski Patrijarh.

„Povratak vjeri i kršćanskome životu“ je „jedini istinski put, koji može dati konkretne odgovore na metafizičke preokupacije suvremenoga čovjeka te ispuniti njegovu ontološku prazninu“. Ljubav prema dijalogu i pomirenju – smatra Patrijarh – ujedinjuje kršćane u svijesti da je Krist jedina i velika nada za svijet. „Budućnost pripada Kristu, njegovoj Crkvi i njegovoj teologiji“ – napisao je. /*Bitno.net*/

Susret medijskih djelatnika u Ženevi

Ured za medije pri Njemačkoj biskupskoj konferenciji organizira svake godine susret s predstavnicima biskupskih konferencija zaduženim za crkvene medije. Ovogodišnji susret organiziran je u Švicarskoj, u Ženevi, od 11. do 14. rujna, na kojem je sudjelovalo nekoliko europskih zemalja, između ostalih i Srbija, koju je i ove godine predstavljao urednik *Zvonika* vlč. Dragan Muharem.

Na sastancima se iznosio presjek stanja u svakoj pojedinoj zemlji (Njemačka, Švicarska, Italija, Španjolska, Slovenija, Litva, Hrvatska, Bosna i Hercegovina i Srbija), raspravljalo

se o aktualnim problemima s kojima se susreću medijski djelatnici te generalno o prisutnosti Crkve u sredstvima društvenoga priopćavanja. Vlč. Muharem je prisutnima predočio kontekst u kojem se nalazi katolička manjina u Srbiji te sve poteškoće s kojima se susreće. Naglasak je stavio na skromne pomake u sferi odnosa Crkve i medija, te istaknuo potrebu veće angažiranosti partikularne Crkve koja ima preduvjete u značajnoj mjeri unaprijediti trenutačno stanje. Ukazao je na sporost u praćenju znakova vremena te na nedostatak jasnije vizije i inicijative. Unatoč nezavidnom položaju, zaključio je Muharem, postoje mnoge mogućnosti koje su nam na raspolaganju, ali koje zbog naše nekoherencije i inercije postaju propuštene šanse.

Na susretu je bilo govora i o aktualnim problemima Europe, napose o migrantskoj krizi te o odnosu Crkve prema njoj. Uz radni dio skupa, organizirani su i obilasci značajnih institucija koje imaju sjedište u Ženevi, prije svega UN-a te RTS-a (Radio televizije Švicarske). Želja organizatora jest razmjena iskustava te implementacija stečenoga znanja u svojim matičnim zemljama i partikularnim crkvama. Sljedeći susret planira se iduće godine u glavnom gradu Litve, Vilniusu.

Zv

Duhovna djela milosrđa III.

Piše: Dinko Bradvica

3. grešnika ukoriti

Kako bi bratska opomena bližnjemu bila posve od koristi, dužni smo je učiniti:

- oprezno
- iz ljubavi
- u pravo vrijeme
- na pravom mjestu
- popratiti je dobrim primjerom.

Oprezno

Bratska opomena je lijek za ozdravljenje duše bližnjega koji je u stanju grijeha. Međutim, svojom nepromišljenom opomenom umjesto da popravimo grešnika možemo ga učiniti još i gorim. Opomena se treba ravnati po odnosu nas koji opomenu vršimo i bližnjega kome je opomena upućena, odnosno prema staležu i čuvstvu bližnjega.

Osobu koja je po staležu iznad nas koji želimo opomenu izvršiti uvijek se treba s dužnim poštovanjem opomenuti. Ako to s dužnim poštovanjem ne učinimo, već se ponašamo kao sudac ili gospodar tada ćemo postići da se bližnji uvrijedi i da nas s prezirom od sebe isprati.

Ako želimo opomenuti bližnjega s kojim smo u istom staležu, pogotovo ako smo s njim u prijateljstvu, prilikom opomene možemo se puno slobodnije ponašati ali i tada ne smijemo prekoračiti granicu uljudnosti i ljubavi ako hoćemo da opomena ima uspjeha.

Poglavlar svoje podložnike koji su lakoumni i tvrdokorni te koji ljubazne opomene ne slušaju treba ozbiljnim i strogim glasom opomenuti. Međutim, ako su podložnici nježnijeg čuvstva i lako se pokoravaju, tada poglavlar može pogriješiti ako ih strogo ili grubo opominje.

Dakle, kod opomene uvijek smo dužni oprezno postupati i dobro paziti u kakvom smo odnosu prema bližnjemu i uvidjeti kakve je naravi bližnji da bi mu upućena opomena bila posve od koristi.

Iz ljubavi

Drugo važno pravilo kojega smo dužni se držati kako bi naša opomena

prema bližnjemu bila od koristi je to da je učinimo u ljubavi.

Prijaznu i ljubaznu opomenu bližnji rado prima, dok žestoko predbacivanje i psovanje svatko odbija i u većini slučajeva takvo ponašanje učini više zla nego dobra. Zato i veli sveti Franjo Saleški: *S malo meda više se uhvati muha, nego s cijelim loncem ocata*. Ovdje sveti Franjo želi reći da nekoliko ljubaznih riječi s bližnjim koji je pogriješio može više učiniti nego cijela duga propovijed u kojoj se psuje. Isto govori i apostol Pavao u poslanici Galaćanima: *Braćo, ako i upadne tko u kakav prekršaj, takvog vi duhovni ispravljajte u duhu blagosti!* (Gal 6,1). Dakle, svoga bližnjega dužni smo opomenuti uvijek u ljubavi i prijazno te svojim ponašanjem pokazati da opomenu vršimo iz sućuti i dobrog htijenja, a ne povrijeđene taštine, srdžbe ili mržnje. Jedino ako kod bližnjega opazimo veliku lakoumnost i vidimo da imamo posla s osobom s kojom se ne može ništa lijepim pristupom učiniti, tada smo dužni ozbiljno i strogo pristupiti opomeni da bližnjega na pravi put dovedemo.

U pravo vrijeme

Treće važno pravilo kojeg smo se dužni pridržavati kako bi naša opomena prema bližnjemu bila od koristi je to da čekamo pravo ili zgodno vrijeme da je učinimo.

Bližnjemu koji je pogriješio i koji je još posve obuzet od svoje strasti opomena obično ništa ne vrijedi. Kao takav on odbija svaku i u najboljoj nakani izrečenu opomenu i neće slušati ono što je razborito. Tada smo dužni pričekati s opomenom sve dok se strast kod bližnjega ne stiša i ne povrati mir i dobro raspoloženje, odnosno dužni smo paziti da opomenu izvršimo u pravo vrijeme, jer o tome najviše ovisi konačni uspjeh našega bratskog nastojanja.

Na pravom mjestu

Četvrto važno pravilo kojega smo se dužni držati kako bi naša opomena prema bližnjemu bila od koristi je to da je učinimo na pravome mjestu.

Gospodin Isus Krist nam izričito zapovijeda da na početku opomenu prema bližnjemu izvršimo u četiri oka, a ne javno i u prisutnosti drugih: *Ako ti brat sagriješi, pođi te ga ukori nasamo* (Mt 18,15).

Niti jedan grješnik, pa ni onaj koji je teško sagriješio, ne želi da se zna da je on grješnik nego želi da se njegov grijeh pred svijetom sakrije i da ga ljudi poštuju. Ako se grješniku njegov grijeh javno predbaci tada mu je teško i u tom trenutku on ili laže da grijeh nije učinio ili plane divljom srdžbom i tako nema izgleda da se popravi. Međutim, ako grješnik uvidi da se njegova čast šteti i da mu se dobro želi, onda vrlo rado prima opomenu i nastoji se poboljšati.

Samo ako je pogreška javna i postoji velika mogućnost od sablazni ili ako iz iskustva znamo da tajna opomena neće koristiti, onda smo dužni grješnika javno opomenuti.

Ovo pravilo osobito vrijedi za poglavare, jer oni svim silama trebaju nastojati da spriječe sablazni koje nastaju iz prijestupa i pogrešaka njihovih podčinjenih. Upravo zbog toga Gospodin je tako često i vrlo strogo javno korio grijeh pismoznaca i farizeja. On to nije činio iz svoje neljubaznosti ili iz želje da ih ocrni, već mu je jedina nakana bila da od svojih učenika i ostalih pravednih Izraelaca otkloni sablazni kojima su bili izloženi.

Popratiti je dobrim primjerom

Peto i zadnje važno pravilo kojeg smo se dužni pridržavati kako bi naša opomena prema bližnjemu bila od koristi je to da opomenu prati primjer našega dobrog života.

Ako bližnjemu koji je zalutao držimo najpoučniju propovijed ona će kod njega imati malo koristi jer riječi malo koriste ako ih ne prati dobar primjer života. Kada vršimo opomenu, svoje riječi smo dužni potvrditi dobrim primjerom tako da naše svjetlo svijetli pred bližnjim koji će nakon što vidi dobra djela slaviti našega Oca na nebu. Da se tako vladamo nalaže nam Gospodin: *Vaše svjetlo neka tako zasja pred ljudima da vide vaša djela ljubavi te slave vašeg Oca nebeskog* (Mt 5,16).

4. Žalosna i nevoljna utješiti

Kada se govori o žalosti, onda smo dužni znati da ona može biti dvostruka, odnosno svjetovna i duhovna. Svjetovna ako je razlog nešto zemaljsko, a duhovna ako je razlog duhovne prirode. Mi imamo puno razloga za svjetovnu žalost. Tako, možemo se žalostiti radi svoga siromaštva, radi gubitka kojeg vremenitog dobra, odnosno radi časti, dobrog glasa, zdravlja, imetka, nesretne ženidbe, radi smrti voljene osobe. Ta svjetovna žalost, a pogotovo ako je dostigla veliki stupanj odnosno intenzitet, veliko je zlo jer nas čini zlovoljnima, oduzima nam gorljivost u vršenju naših dužnosti, potkopava nam zdravlje te nas često može dovesti do toga da sami sebi i život oduzmemo.

Duhovna žalost vrlo često nastaje radi učinjenih grijeha. Tom žalošću se možemo žalostiti ako Boga kao svoga Oca i najvećeg dobročinitelja teško uvrijedimo. Ako nas duhovna žalost tako gane da učinjeno zlo zamrzimo i počnemo sve svoje sile upotrebljavati da Bogu služimo i činimo dostojne plodove pokore tada to nije nikakvo zlo već veliko dobro kojemu smo se dužni radovati. Tom se je radošću apostol Pavao radovao radi pokorničke žalosti Korinćana kada im je pisao: *Sad se radujem; ne zbog toga što ste postali žalosni, nego zbog toga što vas je ta žalost dovela k obraćenju* (2 Kor 7,9).

Međutim, sasvim je drugo kada bi ta duhovna žalost postala žestoka grižnja savjesti ili se izrodila u malodušnost, ili pak u zdvojnost tada bi to bilo veliko zlo kojemu smo se svim svojim silama dužni oduprijeti. Bez obzira da li se bližnji žalosti radi zemaljskih ili duhovnih neprilika, nas treba siliti sveta katolička ljubav da ga u žalosti tješimo, što potvrđuje Sirah: *Ne uklanjaj se od onih koji plaču, već s tužnim tuguju* (Sir 7,34).

Isto tako na tu ljubav prema bližnjemu opominje nas i apostol Pavao: *Također vas molimo, braćo, opomenite neuredne, sokolite malodušne, pomozite slabe, budite strpljivi sa svima!* (1 Sol 5,14). Ovo duhovno djelo milosrđa također je vjerno vršio i Tobija koji je svaki dan išao svojoj zarobljenoj braći i tješio ih. Ali, u tome kao i u svemu drugome kao uzor osobito nam treba služiti Gospodin koji je sve one koji su bili potišteni zvao sebi govoreći: *Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti* (Mt 11,28). Po njegovom svetom i prekrasnom primjeru svi pobožnici smatrali su za svoju dužnost da tješe svoju žalosnu braću.

Ovo duhovno djelo milosrđa možemo vršiti na razne načine, jer uvijek imamo oko sebe bližnjih koji su žalosni i koje treba utješiti.

Međutim, dužni smo odabrati takvu utjehu koja bližnjega može, ne samo osloboditi od žalosti, već koja ga također može i potaknuti na ljubav prema Bogu i da živi posve pobožnim životom. Ako se bližnji žalosti radi vremenitoga zla, tada smo mu dužni pokazati potrebu, korist i veoma kratko trajanje istoga i uputiti ga na uzore, odnosno na Gospodina i svete koji su svi morali ići putem križa. Također smo ga dužni osvjedočiti o dobrim nakanama koje Bog sa svakom kušnjom spaja i potaknuti da sve nevolje, ako ne veselo onda barem strpljivo na sebe uzme i podloži se pravednoj volji Božjoj.

Isto tako ako se bližnji žalosti duhovnom žalošću, tada smo dužni ispitati je li žalost opravdana ili nije. Ako je opravdana tada smo bližnjemu dužni pokazati sredstva po kojima će svoj život temeljito popraviti i do potrebnog mira savjesti doći.

5. Uvreda oprostiti

Bližnjemu koji nas vrijeđa dužni smo s radošću sve oprostiti, a čineći tako iskazujemo mu svoje milosrđe. Ako nas bližnji vrijeđa riječima ili kakvim djelom, odnosno ako prema nama griješi protiv pravednosti, tada mu je dužnost popraviti zlo ili štetu koju nam je nanio. Međutim, ako svoje pravo ne tražimo te nanosenu nepravdu oprostimo, tada bližnjemu otpuštamo dug koji nam duguje, odnosno prema bližnjemu vršimo djelo milosrđa.

Dužni smo opraštati po Gospodinu primjeru koji je prikovan na križu svojim ubojicama oprostio kada je rekao: *Oče, oprostí im, jer ne znaju što čine!* (Lk 23,34).

6. Nepravdu strpljivo podnositi

Nepravdu od bližnjega dužni smo mirno trpjeti uzdržavajući se pri tome od svakog uzvratanja na učinjenu nam nepravdu. Dobro i kreposno djelo je samo onda ako zbog nepravde koja nam je učinjena mirno i bez krivnje trpimo.

Ali, da to dobro djelo kod Boga zasluži plaću uz tu svoju nedužnost, dužni smo dodati i svoju strpljivost, odnosno svu nepravdu koja nam je učinjena dužni smo posve strpljivo podnositi.

Prema bližnjemu koji nam nepravdu nanosi u srcu ne smijemo imati nesklopnost i mržnju, nikakvo zlo željeti i ne osvećivati se, nego smo bližnjemu dužni svako dobro željeti i za njega se moliti, a ako imamo priliku tada smo na njegovo zlo svojom dobrotom dužni uzvratiti.

Ovo sve od nas traži Gospodin jer govori: *Ljubite svoje neprijatelje! Činite dobro onima koji vas mrze! Blagoslivljajte one koji vas proklinju! Molite za one koji vas ogovaraju!* (Lk 6,27-28). Ove riječi Gospodin je i svojim primjerom potvrdio te je bio uzor apostolima i mnogim kršćanskim mučenicima koji su nepravde strpljivo podnosili te su s apostolom Pavlom jasno mogli reći: *Vrijeđaju nas, a mi blagoslivljamo; progone nas, a mi strpljivo podnosimo; ocrnjuju nas, a mi uzvraćamo lijepim* (1 Kor 4,12-13).

Dakle, veliko djelo milosrđa iskazujemo svome bližnjemu kada od njega nanosenu nepravdu strpljivo podnosimo. Kada nas kakva nepravda snađe, dužni smo potisnuti srdžbu i biti krotki prema svojim uvrediteljima, odnosno dužni smo šutjeti i trpjeti. Čineći tako, gorljivo nasljedujemo Gospodina i njegove Svete koji su bili sama ljubav i krotkost te od Boga smo dužni očekivati obilnu nagradu, što potvrđuje Gospodin: *Blago progonjenima zbog pravednosti, jer je njihovo kraljevstvo nebesko!* (Mt 4,10).

7. Za žive i mrtve Boga moliti

Ovo sedmo duhovno djelo milosrđa ima prednost pred svim ostalim djelima zbog toga što ga u svako vrijeme možemo vršiti. Nemamo uvijek priliku grešnika ukoriti, neuka poučiti, dvoumna dobro savjetovati te činiti i ostala djela milosrđa, ali svaki dan imamo priliku i možemo za žive i mrtve Boga moliti. Tijekom dana svako vrijeme je prikladno za molitvu dok se ostala duhovna djela milosrđa mogu vršiti samo u stanovito vrijeme i u određenim okolnostima.

Molitva je jedno od najdjelotvornijih sredstava pomoću kojeg možemo pomoći svome bližnjemu, što potvrđuje apostol Jakov: *Molite jedan za drugoga da ozdravite, mnogo može molitva pravednika ako je žarka* (Jak 5,16). Ne samo za žive nego i za mrtve, odnosno za duše u čistilištu dužni smo se moliti da im olakšamo patnje i pomognemo da što prije ugledaju lice Božje.

Završetak

Milost na milost

Piše: Dario Marton

Svjetla jedanaestog u nizu HosanaFesta ponovno su zasjala u prepunoj subotičkoj Dvorani sportova u subotu 10. rujna. U Godini milosrđa, organizatori su za slogan ovogodišnjeg HosanaFesta izabrali misli sv. Ivana: „Milost na milost“ (Iv 1,16)! I ove se godine HosanaFest milosno pokazao i humanitarno djelovao. Sav prilog od ulaznica festivala išao je u korist liječenja mlade sugrađanke **Martine Stantić**, u čiju se humanu notu održao ovaj HosanaFest. Uz njen blagoslov, pročitan je tekst njenog javljanja iz bolnice. Njeno pismo donosimo u cijelosti:

Hvaljen Isus i Marija.

Iskustvo žrtve koju čovjek podnosi jest teret i teški križ koji niti malo nije lagan za podnijeti. No, što je to naspram žrtve koju je za nas podnio raspeti nas Otkupitelj.

Dragi organizatori, natjecatelji, cijenjeni posjetitelji HosanaFesta. Ovim putem želim pozdraviti sve vas okupljene u Dvorani sportova koji ste

došli podržati još jedan u nizu HosanaFest-a. Drago mi je da u našem mjestu postoji i živi takav jedan festival gdje možemo i pored molitve, pjesmom slaviti Boga. I sama sam ga rado dolazila gledati, a bilo je i kada sam aktivno sudjelovala, kao pomoć u organizaciji. Danas svoj doprinos dajem na jedan drugačiji način – žrtvom bolesti. Želim svim sudionicima mnogo sreće u večerašnjem natjecanju i neka Bog blagoslovi vaš daljnji rad. Želim ovim putem zahvaliti svima koji su na bilo koji način uz mene, bilo to u duhovnom ili materijalnom smislu. Hvala svima od srca i neka vas dobri Bog nagradi svakim ovozemaljskim i nebeskim blagoslovom.

Puno pozdrava od Martine.

Ps. Pratim Vas i navijam putem valova Radio Marije.

Natjecateljski dio HosanaFesta

U natjecateljskom dijelu HosanaFesta izvedeno je 15 skladbi, a izvođači su ove godine došli iz Subotice, Sombora, Bođana, zatim iz Osijeka, Splita, Omiša, Knina iz Republike Hrvatske, nadalje iz Žepča, Novoga Travnika u Bosni i Hercegovini, te iz Stuttgarta iz Njemačke.

Članovi stručnog povjerenstva za najbolji tekst bili su **p. Zdenko Gruber**, vjeroučitelj **Silvester Bašić** i **Nikola Miroslavljev**. Oni su odlučili da nagradu za najbolji tekst dobije skladba pod nazivom „Tišinom ljubavi“ koju je otjpevala **Marija Perković** iz Gigena kraj Stuttgarta. Dio stiha za najbolji tekst glase ovako: *Djelo Tvoje ljubavi bit ćemo mi. Sjeme Tvoje sijati da ljube Te svi. Ruke svoje pružiti da vodiš nas Ti tišinom ljubavi.* Stihove ove pjesme napisala je sama izvođačica. Članovi ocjenjivačkoga suda za glazbu bili su glazbenici **Marija Kovač**, **Mihajlo Parčetić** i **Marina Piučković**. Po njihovom sudu, prva na-

grada je pripala pjesmi „Isповijed“ u izvedbi skupine „Angelus“ iz Rudina kraj Splita. HosanaFest je dugo godina bio i dobrotvorni festival za bivše ovisnike. Oni su i ove godine glasovali te donijeli odluku da njihova nagrada pripadne pjesmi „Samo jedan je put“ koju je otjpevala **Daliborka Malenić** iz Sombora. Ove godine dodijeljena je i specijalna nagrada, nagrada publike. Naime, pjesme sa svih dosadašnjih festivala uredno emitira Radio Marija. Zahvaljujući ovoj radijskoj postaji organizatori su doznali da je najslušanija pjesma skladba sa HosanaFesta 2007. pod naslovom „Nebes-

ko trnje“ u izvedbi **Lidije i Slobodana Ivkovića** iz Subotice. Glavnu nagradu, nagradu za koju su glasovali sami izvođači pripala je pjesmi „Tebi pjevam“ koju je izveo debitant **Dario Bezik** iz Osijeka.

U revijalnom dijelu Festivala, pobjedničku pjesmu „Trag“ s HosanaFesta 2015. skupine „Trinity“ iz Čepina kraj Osijeka upriličila su djeca, učenici iz Subotice, pod ravnanjem učiteljice **Biljane Vojnić-Hajduk** i vjeroučiteljice **Nevene Gabrić**. Ovogodišnji Festival prenosila je Radio Marija Srbije, a voditeljica HosanaFesta bila je **Bernadica Ivanković**.

Zavjetni dan na blagdan sv. Roka u Bregu

Večernja molitva sv. Roku, na uočnicu njegova spomendana, ostala je upečatljivi dio proslave zavjetnoga dana župe Sv. Mihovila u Bregu. I ove godine, moćni zaštitnik od kuge, okupio je oko 30 pobožnih Bereški- nja na pobožnost, koja je počela nakon večernjeg Angelusa, 15. kolovoza 2016.

Ovim se činom održava zavjet koji je pomogao da se u teškim vremenima tijekom XIX. stoljeća stanovnici ovoga sela obrane od ove zaraze koja je, tada, u cijeloj Europi brzo kosila čitava naselja i praznila ih od ljudi. Pobožnost sa svijećama sastoji se od molitava Ocu i sv. Roku za njegov zagovor, ali i zagovornih molitava kroz stare bereške napjeve, koji se danas gotovo uopće više ne mogu čuti drugim prigodama. Zavjetni dan je, također, od vremena zavjeta, neradni dan u Bregu.

Kip sv. Roka 143 godine krasi centar Brega, mjesto na kojem se križaju ulice Ive Lole Ribara i Jugoslavenska. Sakralni je to spomenik s baroknim elementima, samo jedan od dva kipa ovoga sveca koji se nalaze na otvorenom prostoru u našoj zemlji. Licem je okrenut prema sjeveru, okružen četirima arhaičnim stupovima i ograđen željeznom ogradom. Posvetni natpis nalazi se na istoj strani na kojoj je i lik, no, naža-

lost, zbog nestručnog bojenja, uklesana slova su godinama postajala sve nerazumljivija. Prema istraživanjima etnologa **dr. Istvána Sillinga**, originalno glasi: OD BERESHKI OHOGI POBOZHNI DUSHA PODIGNUT 1873. Župljani uoči blagdana oliče i poprave stupove i ogradu.

Zbog svega bi, makar u susret 150. obljetnici podizanja kipa sv. Roka, trebalo ozbiljno razmisliti o njegovoj stručnoj obnovi. Puno toga mu još uvijek prijete. Najsvježiji primjer je nedavno asfaltiranje ul. I. L. Ribara, u neposrednoj blizini spomenika, koje ga, na sreću, za sada nije oštetilo, iako je trajno izmijenilo izgled njegove okoline. Klimatske prilike, ipak, svake godine oduzimaju po nešto od njegovog obličja, a isto se odnosi i na stupove i ogradu. Berežani svakako ostaju ustrajni u molitvama sv. Roku da ih „kuge“ modernoga vremena zaobiđu. /**M. Tucakov**/

Prvi zavjeti salezijanaca Ive Šokčića

Hrvatska salezijanska provincija 8. rujna dobila je pet novih salezijanaca. U bazilici sv. Trojstva u Genzanu (Italija) zavjetovali su se Gospodinu na poslušnost, siromaštvo i čistoću, na život u salezijanskoj zajednici te na predanje mladima, osobito najsiromašnijima. Među novozavjetovanim salezijancima je i Ivo Šokčić (peti s lijeve strane u prvom redu na fotografiji) iz Subotičke biskupije.

Svoj „Evo me!“, izrekli su pred don **Stefanom Martogliom**, regionalnim savjetnikom Sredozemne regije Don Boscovih salezijanaca i u nazočnosti provincijala Hrvatske salezijanske provincije don **Peje Orkića**. Mladi salezijanci nastavljaju svoju formaciju u Rimu, gdje će na Salezijanskom papinskom sveučilištu pohađati studij filozofije.

Ivo Šokčić rođen je u Subotici 1991. godine. U rodnom gradu je pohađao Osnovnu školu „Matko Vuković“ i gimnaziju „Svetozar Marković“. Nakon završenog studija matematike na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu pridružio se Salezijanskom redu, te nakon razdoblja novicijata, prvim zavjetima nastavio svoju redovničku formaciju. /Prema: donbosco.hr, pripremio M. T./

Početak novicijata u somborskom Karmelu

Od listopada prošle godine u somborskom karmelskom samostanu, kroz vrijeme kandidature i postulature za trojicu mladića koji su osjetili redovnički poziv za Karmel odvijao se specifični način život. Oni su ostavili svoj zavičaj i obiteljski dom kako bi slijedili Krista.

Molbe za ulazak u novicijat predane su ranije. Provincijal **p. Srećko Rimac** u somborski je Karmel stigao u nedjelju 4. rujna kada su br. Lovro od sv. Obitelji (**Janoš Kovač**), br. Jakov od križa (**Jakov Milić**) i br. Matej od Presvetog Trojstva (**Matej Mandić**) započeli novicijat i obukli karmelsko odijelo. Obred redovničkog oblačenja obavljen je podsvetom misom i to upravo zbog somborskih vjernika koji su kroz deset mjeseci zajedno s našim postulantom slavili svetu misu u našoj crkvi, koji su pratili novi naraštaj mladih koji su se odazvali redovničkom pozivu. Vjernici katolici u Somboru su manjina, pa su zaslužili biti dio ovoga slavlja, a vjerujemo da će ih i dalje pratiti svojim molitvama, osobito članovi Karmelskog svjetovnog reda iz Sombora. Misno slavlje predslavio je o. Srećko uz koncelebraciju o. **Stjepana Vidaka**, priora Karmela u Somboru te o. **Zlatka Žuvele** i o. **Drage Marića**. U svojoj homiliji provincijal je istaknuo da nam se Isus obraća i govori o silnom mnoštvu koje je krenulo za njim i o njegovoj uputi što trebaju činiti kako bi ga slijedili. *Onaj tko ga želi slijediti ne treba biti navezan ni na oca, ni na majku, ni na ovozemaljska dobra. Ne smijemo biti navezani ni na bližnje ni na sebe, jer kada ljubimo na prvom mjestu Boga*

onda ljubimo i roditelje, rekao je propovjednik. *Neka našoj dragoj mladoj braći bude blagoslovljen daljnji put u Karmelu, neka im svi sveci Karmela budu uzor, kao i naša draga braća, naš Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, o. Ladislav Marković, brat Lovro..., i mnoga druga braća koja su prošla kroz somborski Karmel. Duhovni život je boj, a duhovni put put čišćenja i prosvjetljenja*, zaključio je o. Srećko. Na kraju misnoga slavlja nazočnima se obratio i o. Žuvela rekavši da kao što krštenjem započinjemo kršćanski život, tako je oblačenje početak redovničkog života. *Zato smo zahvalni Gospodinu što mladi u novicijatu rastu u vjeri, molitvi, znanju i služenju Gospodinu te ulaze dublje u život terezijanske karizme i u prijateljstvo s Gospodinom, a za njihovu ustrajnost molimo zdušno svi zajedno*, rekao je o. Žuvela. /s. **Marijana od Kraljice Karmela**/

Podjela lektorata dvojici bogoslova

U biskupskoj kapeli sv. Pavla, koja se nalazi u zgradi Ordinarijata Subotičke biskupije, 18. kolovoza biskup dr. Ivan Pénzes podijelio je službu lektorata bogoslovima Draženu Skenderoviću i Nebojši Stipiću.

Nebojša Stipić (iz župe sv. Roka u Subotici) i Dražen Skenderović (iz župe Presvetog Trojstva u Maloj Bosni) studenti su četvrte godine teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu.

Lektorat je prije liturgijske obnove bio drugi po redu od četiri niža reda svećeništva. Njegovo je pravo i dužnost čitati čitanja iz Staroga zavjeta i apostolskih Poslanica unutar liturgije. Kratak obred primanja ove službe sastoji se od simboličkog primanja u ruke Svetoga pisma. /Zv/

Molitva pred Općom bolnicom u Subotici

O Inicijativi „40 dana za život“

Inicijativa 40 dana za život u svijetu je prvi put pokrenuta 2004. godine, u državi Texas, SAD, u gradu u kojem je lokalna klinika za pobačaje godišnje bila odgovorna za smrt preko 2 500 djece.

Zašto baš 40 dana za život? Nakon mnogobrojnih peticija, demonstracija i vike protiv te klinike, četvero ljudi sjelo je za drveni stol i tijekom jednog sata molitve Bog je odgovorio idejom o 40 dana molitve i bdijenja ispred mjesta gdje se izvršavaju pobačaji. Nakon prve održane kampanje mislili su kako više nikome neće pasti na pamet 40 dana moliti i postiti. No, ta prva kampanja rezultirala je smanjenjem pobačaja od 28% u toj klinici. Tijekom cijele godine jedan po jedan grad u SAD-u pokrenuo je neki oblik 40-dnevnih molitve te su osnivači zaključili kako bi bilo dobro pokrenuti nešto na nacionalnoj razini. Godine 2007. to su i učinili te je do sada u inicijativi sudjelovalo 636 gradova u 36 država svijeta.

U Hrvatskoj je inicijativa pokrenuta tijekom korizmene kampanje 2014. godine. Za svjedočiti kako je ona nadahnuta trebalo bi nam barem još nekoliko stranica, ali od Boga na-

dahnuta inicijativa u Hrvatskoj rezultirala je mnogobrojnim plodovima. Do sada znamo za 36 života spašenih od pobačaja, pomoću molitve i posta, miroljubivog bdijenja i osvješćivanja lokalne zajednice – što su tri glavna elementa inicijative. Inicijativa tako, uz to što spašava živote djece, spašava i njihove majke, očeve, obitelji. Spašava duše. I u tome je ta njezina veličina i u tome se može osjetiti vodstvo Duha Svetog. U Hrvatskoj uskoro započinje nova kampanja u kojoj će sudjelovati rekordni broj gradova – njih čak 24, na 25 mjesta bdijenja! Tema kojom će se ove kampanje baviti je posvajanje, tj. posvajanje kao jedna divna i plemenita opcija umjesto pobačaja koji uvijek znači smrt barem jedne osobe i uništene živote još mnogih. Vjerujemo da će ova nadolazeća jesen biti iznimno plodonosna, a Bogu prepuštamo da nas vodi i nadahnjuje na svakom koraku.

U Subotici pripremamo javnu molitvu pred Općom bolnicom u trajanju od 40 dana kroz deseti i jedanaesti mjesec. Molimo sve vjernike i ljude dobre volje da sudjeluju u ovoj inicijativi molitvom i postom, bilo javno pred bolnicom bilo na župama i kod kuće privatno! Inicijativa je ekumenskog karaktera jer se očuvanje života od začeca tiče svih ljudi. Dakle, od 28. 09. do 06. 11. 2016. je javna molitva i bdijenje pred subotičkom Općom bolnicom. Točno vrijeme bit će objavljeno naknadno.

O stanju u Srbiji više podataka možete potražiti na portalu: www.sacuvajmo.bebe.rs, a nas možete pratiti na FB:

<https://www.facebook.com/40DanaZaZivotSubotica/> i na FB: <https://www.facebook.com/betlehemsbotica/>, kao i na valovima Radio Marije gdje ćete biti obaviješteni o detaljima javnog bdijenja.

Rada Marija Bagarić

Tribina „Život, dakle, biraj“

U nedjelju, 18. rujna, u Pastoralnom centru „Augustinianum“ u Subotici, održana je tribina pod naslovom „Život, dakle, biraj“. Gost tribine bila je Lidija Dugan, regionalna koordinatorica Inicijative „40 dana za život“ za Slavoniju.

Ona je okupljenim sudionicima tribine predstavila Inicijativu i potkrijepila značaj Inicijative u borbi za spas nerođenih i protiv pobačaja. Ljubav prema nerođenima, toj najmanjoj Isusovoj braći, glavni je motiv i cilj ove akcije i spašavanje njihovih života. Zatim pomoć majkama i očevima, mladima i djevojkama, koji razmišljaju o pobačaju kao i onima koji su ga već počinili, jer su i tjelesne, psihičke i duhovne posljedice vrlo teške a mogu biti i kobne. Lidija je u svom izlaganju govorila o brojnim plodovima ove Inicijative u svijetu i u Hrvatskoj poželjevši da se ova Inicijativa proširi i u Subotici i u Srbiji.

Članovi njezinog tima iz Vukovara, **Josip i Lucija**, govorili su o svojim doživljajima sudjelovanja u Molitvenom bdijenju u Vukovaru. Jedan od plodova te Inicijative je bio i taj, kako je posvjedočila Lucija, što je na molitvenom bdi-

jenju upoznala i zavoljela svog sadašnjeg zaručnika, s kojim će se uskoro vjenčati.

Posebno dirljivo je bilo svjedočenje o rođenju male **Petre**, čija je majka, zahvaljujući Inicijativi odustala od pobačaja i odlučila roditi dijete.

Cilj ove tribine bio je ohrabriti članove Inicijative u Subotici da organiziraju ove jeseni i u Subotici Molitveno bdijenje pred bolnicom u trajanju od četrdeset dana.

Na Tribinu se okupila četa mala ali odabrana, koja će sigurno, uz Božju pomoć i vođena ljubavlju prema nerođenima, to sigurno i ostvariti. /A. A./

Posjet somborskog Karmelskog svjetovnog reda lemeškoj kalvariji

Molitvena skupina Gospinih štovatelja iz Lemeša ugostila je 3. kolovoza članove Karmelskog svjetovnog reda iz Sombora na lemeškoj kalvariji u kapeli BDM Posrednice milosti, u okviru planiranih hodočašća reda u Godini milosrđa pod nazivom „Put molitve i ljubavi prema Isusu i njegovoj Majci Mariji“.

Po dolasku hodočasnika, **Željko Zelić** pozdravio je nazočne u ime župne zajednice domaćina kao suorganizator posjeta i u kratkim crtama upoznao goste s poviješću kapele. Molitveno zajedništvo počelo je poslijepodne molitvom krunice na čast sedam žalosti BDM koju je predvodila molitvena skupina domaćina. U ime gostiju o škakularu, zadaćama, obvezama i povijesti somborskog trećeg reda vrlo lijepim, biranim riječima, citatima oca Gerarda Tome Stantića govorila je poglavarica **Karmela Malenić**, drugi suorganizator, da bi u nastavku a prije svete mise, izmolili svakodnevne molitve reda OCD. Susret dvaju molitvenih tijela imao je zadaću razmjene iskustava, povezivanje i međusobno upoznavanje pa je tako planski prezentirana različitost pučke i molitve trećeg reda.

Svetu misu u 18 sati na čast naslovnice kapele i za sve nazočne prikazao je **vlač. Zlatko Žuvela** OCD, duhovni asistent reda, spominjući se u propovijedi značaja hodočašća nekada i sada. Osobito je bila lijepa usporedba ljudske prirode u grijehu i penjanja uz brdo kalvarije gdje se iz doline suza i patnje uspinjemo ka vrhu pobjede,

čisti, rasterećeni i zahvalni. U molitvu vjernika uključeni su svi potrebiti, bolesni, odsustvujući članovi reda i obitelji nazočnih, vladajući u društvu, prosvjetni i zdravstveni djelatnici, siromašni i dragi nam pokojni. Po završetku mise gosti su obišli vidikovac na kapeli kako bi uživali u zalasku sunca, zabilježili panoramu i ovjekovječili svoju nazočnost. U predvečerje po završetku oficijelnog dijela hodočašća druženje je nastavljeno u Svečanoj dvorani Mjesne zajednice. Cijeli program zamišljen je pod geslom „S Božjom pomoći prinesimo naše čisto srce Majci Božjoj na dar“. Bila je ovo prva prigoda da je organiziran susret ovakvoga tipa između Sombora i Lemeša koji su udaljeni samo 12 km a da većina nazočnih hodočasnika nije ni mogla pretpostaviti gdje i kako izgleda lemeška kalvarija. Bratskom zajedništvu nazočilo je dvadeset gostujućih i dvanaest domaćih vjernika. /**Željko Zelić**/

Hodočašće bačkih Hrvata na Vodici kraj Santova

Hrvatska samouprava Santova (Hercegszántó) i župna zajednica župe Uznesenja Marijina u Santovu, uz potporu Hrvatske samouprave županije Bács-Kiskún organizirali su 3. rujna sedmi susret i hodočašće Hrvata iz mađarskog dijela Bačke, te prijateljskih zajed-

nica Hrvata oko tromeđe Hrvatske, Srbije i Mađarske. Susret je organiziran na santovačkoj Vodici, Marijinom svetištu koje se nalazi oko 2 km sjeverozapadno od sela.

Susret je započeo u 16,30 sati zajedničkom molitvom krunice, da bi u 17 sati započelo euharistijsko slavlje koje je predslavio srijemski biskup **mons. Đuro Gašparović**, zajedno sa santovačkim župnikom i biskupskim vikarom Kalačko-kečkemetske nadbiskupije za manjinske narode, **preč. Imreom Polyákom**. U liturgijskoj procesiji sudjelovali su mladi iz Santova u šokačkim narodnim nošnjama. Nakon svete mise upriličeno je druženje hodočasnika.

U santovačkoj Vodici, koja kao hodočasničko mjesto datira iz 1830. godine, smješten je najviši kip Blažene Djevice Marine na svijetu, koji je rađen dvije godine, i koji je visok 10,53 metra. Autor kipa je mađarski kipar **István Rigó** iz Pečuha, a kip je načinjen od nehrđajućeg čelika. Zanimljivo je da je ovaj kip dao napraviti jedan imućni mađarski Hrvat, i to prema uzoru na isti u Chicagu, ali sa zahtjevom da bude pola metra viši od američkog uzora. Kip je blagoslovio 2008. godine kalačko-kečkemetski nadbiskup **mons. Balázs Bábel**. U svetištu se štuje Fatimska Gospa, a hodočasničko vrijeme je od svibnja do listopada. Svakog 13. dana u mjesecu služi se hodočasnička sveta misa, a početak rujna svake je godine rezerviran za hodočašća Hrvata. /**M. T.**/

Blagdan Male Gospe proslavljen u Lemešu

Blagdan Male Gospe okupio je vjernike Lemeša i okolice 8. rujna na misno slavlje u mjesnoj crkvi posvećenoj blagdanu Rođenja BDM koje je predslavio gostujući svećenik, somborski kapelan vlč. Gábor Drobina uz koncelebraciju lokalnog župnika vlč. Antala Egedija.

Na početku misnog slavlja prije priprave za kolektivnu ispovijed, predslavitelj je podsjetio nazočne vjernike koliko je crkva obazriva kada su u pitanju zemaljski, a veliča nebeske rođendane blaženih i svetaca i da se tih prvih iznimno malo slavi i obilježava ali kada je u pitanju Majka Božja, jedna jedina ispred sviju tada je proslava rođenja neupitno dostojanstvena i nadilazi sve okvire zemaljskog.

Historia Domus parochiae Svetozar Miletić, rukopis vlč. Ivana Beneša navodi kako je po priči starijih ljudi u Lemešu još za vrijeme Turaka postojala crkvice od trske ukopana u brijeg negdje ispod današnje Kalvarije. Službu Božju su vršili franjevci iz Sombora gdje su imali samostan. Lemeš postaje župom 1752. i od tada se počinju voditi matične knjige a u samim počecima pridodana je i danas zasebna župa Čonoplja. Znajući taj podatak, ne čudi da je prvo upisano dijete u mat-

Događanja u Subotičkoj biskupiji

rikulama krštenih upravo iz Čonoplje. Beneš dalje navodi da je temelj današnje crkve postavljen na dan Karmelske Gospe te 1752., 16. srpnja, a posvećena je naredne godine današnjem titularu, Maloj Gospi. Crkvice je sagrađena od cigle, milodarom samih vjernika i pomoći Kalače i po usmenom predanju gradila se dvadesetak godina. Prvobitna crkva produžena je zbog opravdanih potreba 1842. isto tako od dobre cigle. Patron crkve dugo je bilo selo, odnosno vjernici, zemljoposjednici koji su plaćali porez dok župnik nije bio član patronatskog odbora. Pravo patronata otkupljeno je kad i mnoga druga od carske Komore 1802. godine.

Proslava rođendana među pukom jest zahvala Bogu za blagoslov i ljubav prema čovjeku pa je tako i rođendan BDM u srcu svakog pojedinca ništa drugo do jedna još veća, nemjerljiva čestitka dragom Ocu za sve što je učinio, podario nam život i blago vjere koju ispovijedamo kroz sakramente Majke Crkve. Značaj proštenja je svakako u očuvanju identiteta na razini lokalne zajednice a zatim i šire cjeline, na razini društva, inkluzivnog srastanja i plodonosnog procvata, u promicanju zajedništva i duhovnog bogatstva a na koncu i prigoda da se iskaže poštovanje praocima koji su svoja dobra uložili kao budući zalag uspjeha nadolazećih pokoljenja i očuvanja drage nam vjere. /*Željko Zelić*/

Humanitarni koncert benda „Glasnici Božje Radosti“ u Selenči

Daroviti članovi benda „Glasnici Božje radosti“ iz Novog Sada priredili su svoj treći po redu humanitarni koncert koji je bio održan 19. kolovoza u župnoj crkvi sv. Trojstva u Selenči.

Okupljeni dan ranije, kroz druženje, zabavu i probe, mladi su se uspješno pripremili za ovaj događaj. Iako je glavna zadaća ovoga benda pjesmom slaviti Gospodina, svoje talente rado koriste kako bi pomogli onima koji trebaju pomoć. Prikupljeni prilog od 50.900 dinara odlučili su donirati dječjem selu „Dr. Milorad Pavlović“ u Srijemskoj Kamenici i na taj način pomoći djeci koja se ondje nalaze. /*S. T.*/

Ime Marijino proslavljeno u Stanišiću

Budući da rujna obiluje marijanskim blagdanima, i vjerska zajednica u Stanišiću obilježila je svoje prošćenje i titulara crkve, Ime Marijino, 12. rujna. Svetu koncelebriranu misu predslavio je vlč. Zsolt Bende, župnik iz Bajmaka u zajedništvu s vlč. Árpádom Pásztorom, župnikom iz Telečke i vlč. Antalom Edegijem, župnikom iz Lemeša. Svečanosti proslave župne zaštitnice nazočio je Slavoljub Lugonjić, svećenik mjesne pravoslavne crkve.

U pozdravnom obraćanju vlč. Bende je istaknuo veličanstvenost proslavljanja Imena Marijina i na toj temi uobličio svoju propovijed. Inače, kada se nekoga može zazvati imenom s poštovanjem i lakoćom to je znak prisnosti i povjerenja, a kada se u molitvi i utjecanju Majka Božja može zazvati dostojno blagim imenom Marija to je veliko olakšanje vjerniku i pouzdanje u njezin ishodeći zagovor.

Ovoj vijesti dodajmo i to da su u tijeku sanacijski radovi na održavanju crkve, postavljena su nova drvena vrata, glavna na ulazu u crkvu i na sakristiju po uzoru na originalna dok

je aktualno prikupljanje sredstava namijenjeno za postavljanje preostalih, dvojih bočnih vrata. Crkva je prošle godine obilježila 200. godišnjicu postojanja.

Blagdan Imena Marijina započeo se slaviti 1513. kao lokalna svečanost u Španjolskoj i to 15. rujna. Papa Siksto V. 1587. određuje za dan slavlja 17. rujna a 1671. blagdan se proširuje na cijelu Kraljevinu Španjolsku. Papa Inocent XI. uvrstio je blagdan u Opći rimski kalendar 1684. u spomen na pobjedu u bitci kod Beča 1683. kada je Jan III. Sobjeski stavio trupe pod zaštitu Blažene Djevice Marije a pobjeda se pripisala upravo Marijinu zagovoru. /*Željko Zelić*/

Oproštaj od župnika i kapelana

Župljani subotičke župe Marija Majke Crkve oprostili su se misnim slavljen 10. srpnja od župnika Slavka Večerina i kapelana Dražena Dulića.

Djeca i mladi sastavili su oproštajni govor koji je u ime svih pročitao **Tomislav Ivanković**, a koji je među ostalim izrazio žal da kapelan Dražen odlazi, iako su svi podsvjesno znali da će voljom Duha Svetoga krenuti na neke nove svećeničke i životne putove. *Koliko god mi ljudi sebično mislili da smo upravo mi najvažniji i najbitniji, uvijek postoji netko potrebitiji, samo to često propustimo uvidjeti. U petom poglavlju Lukina evanđelja, Isus je Šimunu Petru rekao da će loviti ljude. I vi kao mladomisnik ste imali tu zadaću i stoga Vas je dragi Bog poslao upravo k nama žednima Božjeg milosrđa... Niste bili samo naš kapelan nego i vjeroučitelj i prije svega prijatelj. Uspjeli ste potaknuti veliki broj djece i mladih na vjeronauk, na euharistiju i usmjeriti ih ka Kristu. Nema tih riječi kojima bismo mogli zahvaliti najprije dragom Bogu na milosti koju nam je udijelio da budete naš kapelan. Zahvalni smo Bogu na svim trenucima koje smo zajedno proživjeli. Živio.*

U ime župljana oprostio se i pročelnik Pastoralnog vijeća **Pavao Ivanković**. U oproštajnom govoru obraćajući se župniku Slavku, u ime vjernika Hrvata i Mađara rekao je kako je prihvatio izazov doći u župu kada je ona preživljavala gotovo najteže trenutke od samoga postojanja. *Umjesto oduševljenog dočeka u novu sredinu dočekani ste s problemima razne vrste... Ostali smo bez kantora, otišle su časne sestre. Nije imao tko pokriti sav angažman koji su sestre radile od vjeronauka, kuhinje, spremanja crkve, sakristanske službe... Založili ste se dovesti nam vlč. Dražena za kapelana. To je bio divan spoj vaše mudrosti, nove snage i mladalač-*

Budući da je u prošlom broju nenamjernom pogreškom izostao tekst o oproštaju vlč. Slavka Večerina i kapelana Dražena Dulića od župljana župe Marija Majka Crkve, uz ispriku čitateljima i župljanima donosimo ga u cijelosti. /Zv./

Sjećanje na prof. Belu Gabrića

U nedjelju, 11. rujna još smo se jednom, s velikom zahvalnošću, sjetili dragog nam prof. Bele Gabrića i njegove supruge Amalije. Sveta misa je bila u crkvi sv. Roka u 9 sati a poslije toga su njegova rodbina i predstavnici Hrvatske čitaonice posjetili njegov grob i družili se malo u njegovoj kući a sadašnjoj Hrvatskoj čitaonici.

kog zanosa, rekao je Ivanković, obraćajući se potom i kapelanu Draženu, zahvaljujući mu na svemu što je učinio za župu i poručivši mu da bude uvijek svjestan svoga poziva i da mu boravak među njima ostane u lijepom sjećanju. *Ti si nam ostavio jasno svjedočanstvo poniznog sluga Božjega. Hvala ti za sve, zaključio je Ivanković.*

Župnik Slavko i kapelan Dražen skupa su učinili puno toga dobrog: obilazili su stare i bolesne, strpljivo ispovijedali, organizirali vjeronauk, uveli pobožnost 13 utoraka sv. Antuna, pobožnost sv. Monike, čitanje Časoslova ponedjeljkom. Pravi biser među biserima je vrtić koji su otvorili u praznoj kući časnih sestara. *Lijepo ste se znali obojica spustiti među nas na razinu jednostavnih ljudi gdje se očituje uzajamna ljubav pastira i stada. Ostat će nam u sjećanju vaši bogati zazivi blagoslova nakon svake misne žrtve što nas je i po svom milosrđu učinila ovakvima kakvi jesmo, zahvalni za Božju dobrotu. Hvala vam za vaš život utkan u ovu župnu zajednicu. S vama je bilo lijepo i lako raditi jer ste svoje suradnike i vjernike slušali srcem. Neka vas ovi skromni darovi podsjećaju na sve lipe trenutke koje ste proživjeli među nama, poručili su zahvalni župljani svećenicima. Nakon svete mise upriličen je domjenak u župnoj dvorani. Našim svećenicima želimo obilježiti Božjeg blagoslova u njihovim novim župama, Somboru i Novom Sadu. Župnik koji je stupio na novu svećeničku službu u našu župu je vlč. **dr. Marinko Stantić**. /D. M./*

U prigodnoj propovijedi na misi župnik mons. **dr. Andrija Anišić** je istaknuo da je ponosan što može posvjedočiti, sukladno nedjeljnoj Božjoj riječi, da je prof. Bela Gabrić bio „utjelovljeno milosrđe i dobrotu“. To je potvrdio i njegovim riječima koje je izgovorio prigodom primanja Papinskog odlikovanja: *Sve ovo, što danas doživljavam, ne bi se moglo dogoditi bez blage ruke Božje providnosti koja me je vodila i štitila kroz sve putove života. Zato vječna hvala Gospodaru neba i zemlje što mi je dao snage u svim uvjetima moga života i rada kroz sve protekle godine. Kada mi je bilo najteže, kad sam kroz zatvorske rešetke vidio samo komadić plavog neba, Bog mi je dao snage da ne izgubim ljudsku nadu i snagu za dalji rad, jer sam znao da rodoljublje nije krivično djelo, nego moja dužnost do kraja života.*

Hvala svima koji su mi manje ili više pomogli, a onima koji su mi učinili nego zlo, njima je davno oprošteno, jer ljudsko srce je nesretno ako u sebi nosi mržnju.

Prof. Katarina Čeliković je u okviru propovijedi pročitala i poetsko svjedočenje **Franje Ivankovića**, jednog učenika prof. Bele Gabrića o njegovoj dobroti.

Bogu hvala na ovom lijepom sjećanju, molitvi i oživljavanju uspomena na tako drage osobe. Hvala svima na zajedništvu!

A. A.

Proštenje u Riđici

Riđičko proštenje proslavljeno je misnim slavljem 11. rujna na riđičkoj kalvariji, u kapeli Žalosne Gospe. Euharistiju u čast zahvalnosti Mariji na svoj pretrpljenoj boli te za sve nazočne i preminule predvodio je vlč. Szabolcs Fekete iz Baje dok su suslavili vlč. Tíbor Szűcs iz Bácsszentgyörgya (Đurići), vlč. Árpád Pásztor, župnik iz Telečke i vlč. Antal Egedi, lemeški župnik. Za orguljama je bio vlč. Gábor Drobina, somborski kapelan, te kantori gostujućih svećenika iz Mađarske.

Predslavitelj je iskoristio svaki pogodan trenutak kako bi vjernicima bliže dokučio kako se doista proslavlja Žalosna Marija pa je tako objasnio da se i bojom misnice, koja je bijela, slavi patnja i bol iz koje proizlazi pobjeda i svjetlost. Nije suština žaliti Mariju, nego učiti od nje kako se nositi s boli i pretvoriti je u novo nadahnuće i poticaj za daljnji život. Također je naveo dva trenutka iz ljudskog života kada se suze i sreća javljaju zajedno, kada majka donosi novi život na svijet ili kada sportaš postigne toliko žučeni cilj.

Blagdan Žalosne Gospe jest prigoda da se sjetimo i razmišljamo o svih sedam žalosti koje je Gospa imala trpjeti a

koje su nam vodila kroz život pun padova i uspona, jer nitko od nas nije rođen da bi mu bilo lako već da snaži svoja rame na podizajući se uvijek iznova i uči lakše nositi vlastiti križ. Poslije svete mise uslijedilo je druženje domaćih i gostujućih vjernika, a kiša koja je u dva navrata padala samo je učvrstila ustrajnost u vjeri i međuljudske odnose a protumačena je kao Božji i blagoslov Žalosne Gospe nad svim nazočnim vjernicima. /**Željko Zelić**/

Proštenje crkve Rođenja BDM u Subotici

Zajednica vjernika crkve Rođenja BDM u Subotici 4. i 8. rujna proslavila je jedan od najvećih blagdana svoje crkve, proštenje, to jest rođenje svoje zaštitnice, Blažene Djevice Marije.

Svečanu svetu misu 4. rujna predslavio je župnik vlč. Nándor Kara, a 8. rujna zajedno sa župnikom suslavili su i katedralni župnik mons. Sjepan Beretić, župnik župe Isusova Uskrsnuća u Subotici mons. Bela Stantić, tajnik Subotičke biskupije preč. mr. Mirko Štefković i župnik iz Male Bosne i glavni urednik Zvonika vlč. Dragan Muha-

rem. Župnik je u propovijedi rekao da ono što je započeo u Mariji, Bog dakako na nama svojstven način želi nastaviti i danas. *On to želi nastaviti činiti po Crkvi, ali i po nama kršćanima. Naše temeljno poslanje je biti oni po kojima Bog nastavlja preobražavati u božansko ono ljudsko. Želimo bolju Crkvu i društvo, želimo bolji svijet, bolje ljude. To su dobre želje. I Bog to želi. To je pokazao po Mariji i po Isusu Kristu začetom u Mariji po Duhu Svetome. Da bi se dogodilo, taj bolji čovjek, svijet, da bi se Bog u Isusu Kristu mogao utjeloviti i u njegovu otajstvu ostvariti preobražaj, Bog je u odlučnom trenutku povijesti spasenja trebao Mariju. Marija je zato rođena. Danas Bog treba nas. Zato smo rođeni. Zato bismo se slaveći Marijin rođendan trebali radije staviti Bogu na raspolaganje kako bismo činili ono što on od nas očekuje u ovom našem vremenu, umjesto da neprestano žalimo i plaćemo nad svojim vremenom i društvom koje je izgubilo osjećaj za Boga ili da upiremo prstom u one koji u ovom vremenu i društvu misle i žive drugačije od nas, zaključio je župnik. Nazočni su se na blagdan rođenja BDM klanjali i njenom Sinu, Gospodinu Isusu Kristu u euharistiji i u euharistijskoj procesiji moleći se i pjevajući izrazili svoju iskrenu vjeroispovijest, svoju pripadnost Kristu. Vjernici su svojim žrtvama pridonijeli dostojanstvu proslave svojom prisutnošću i pomoći u pripravama kao i u pripremanju puno finih kolačića kojima su jedan drugog ugostili poslije svete mise. /s. M. **Hermina Kovács**/*

Proštenje u župi Uzvišenja sv. Križa u Somboru

Svečanim misnim slavljem kojega je 14. rujna u crkvi Uzvišenja sv. Križa u Somboru predslavio žednički župnik Željko Šipek zajedno sa svećenicima iz Subotice i Sombora, proslavljeno je župno proštenje.

U nadahnutoj propovijedi vlč. Šipek je istaknuo značaj križa života i smrti. *Oporuka koja nam dolazi s križa nije uzaludna, ona nam je nada i daje nam snagu kako koračati kroz život, istaknuo je propovjednik. Crkvenim zborom je ravnao somborski kapelan vlč. Gábor Drobina. Na kraju slavija župnik domaćin Slavko Večerin zahvalio je nazočnim svećenicima i župljanima. /**Marica Mikrut**/*

Hodočašće somborskih vjernika u Bački Brestovac

Somborski vjernici hodočastili su 12. rujna na proštenje u Bački Brestovac povodom proslave naslovnika crkve, Imena Marijina.

Prema podacima Subotičke biskupije, 1787. je osnovana administratura, a 1818. samostalna župa dok je do tada bila filijala Doroslova. Župa pripada Podunavskom arhiprezbiteratu i Kulskom dekanatu. Sadašnja crkva građena je 1818. Proširena je s bočnim lađama 1896. U cijelosti je obnovljena 1935., a obnavljana je i od 1959. do 1961. godine. Bila je i kapela na Kalvariji naslovljena Srcu Isusovu koja je srušena

1946. godine. Matične knjige se vode od 1787. Jezik bogoslužja je bio hrvatski i njemački. Župom se do 2006. upravljalo iz Odžaka, a od tada njome upravljaju oci karmelićani iz Sombora. Aktualni župnik je o. **Zlatko Žuvela**. Župa se ubraja među takozvane pasivne župe pošto je vrlo malen broj vjernika koji tamo prebivaju. To je s toga što su podunavski Švabe, koji su bili većinski katolički stanovnici ovog mjesta, nakon II. svjetskog rata protjerani, poubijani ili raseljeni. Selo je naseljeno ljudima drugih vjeroispovijesti i nacija, pa je župa ostala gotovo bez katoličkih vjernika.

Upravo zato jer je neznatan broj domaćih vjernika, oci karmelićani su organizirali hodočašće na proštenje kako bi se uzveličao ovaj dan i dostojno proslavio župni god. Bio je ovo doista zajednički pothvat u punom smislu riječi. Naime, hodočašću su se odazvali somborski vjernici, njih pedesetak, iz obiju somborskih župa kao i oni koji se okupljaju na bogoslužje u karmelićanskoj crkvi. Vjernici su ponijeli i nešto za agape nakon mise, a iz Humanitarne udruge Nijemaca „Gerhard“ darovano je piće. Pomoglo se oko ukrašavanja unutrašnjosti crkve kao i prostora oko nje. Svetu misu predslavio je o. **Zlatko Žuvela**, imenovani župnik, a koncelebrirao je o. **Stjepan Vidak**, prior karmelićanskog samostana, koji je i propovijedao. Nakon misnog blagoslova uslijedila je pjesma „Danak svaki Božjoj Majci“ koju su vjernici otpjevali na njemačkom i hrvatskom jeziku, a potom je uslijedilo okrjepljenje i druženje. /s. **Marijana od Kraljice Karmela**/

Proštenje sv. Marka Križevčanina na Hrvatskom Majuru

Sadašnji i nekadašnji stanovnici Hrvatskog Majura, te hodočasnici iz drugih subotičkih župa, proslavili su u nedjelju, 4. rujna, sv. Marka Križevčanina.

Misu je predvodio mons. dr. **Andrija Anišić**, koji je podrijetlom s Hrvatskog Majura, a propovijedao je vlč. **Patric Tvorek**, đakon iz Vajske, koji će uskoro biti zaređen za svećenika. Domaćin je bio župnik iz Male Bosne, vlč. **Dragan Muharem**, kojemu pripada pastoralna skrb za ovo mjesto.

Okupljeni u sjeni „Gabrićeva križa“ propovjednik, vlč. Tvorek, osvrnuo se na evanđeoski tekst o Isusovu pozivu biti njegovim učenicom. *To znači biti spreman ostaviti sve, staviti Boga na prvo mjesto, upravo onako kako je to u svom životu živio i činio sv. Marko Križevčanin. Takav životni stav koštao ga je i mučeničkog svjedočanstva, ali zato svima nama može danas biti primjer ustrajnosti i nepokolebljive vjere u nasljedovanju Krista*, istaknuo je propovjednik.

Na kraju mise, župnik je zahvalio nazočnim gostima i hodočascima koji su pohodili ovo sveto mjesto s jednim hrvatskim predznakom u Srbiji, te svima koji su pridonijeli organizaciji ovogodišnjega proštenja. Na kraju slavija uzvanici su bili ugošćeni na salašu **Zlatka Gabrića**, jednom od malobrojnih salaša koji su ostali na Hrvatskom Majuru. /Zv/

Blagoslovi za brak i obitelj

U subotu, 17. rujna, u crkvi sv. Roka u Subotici održan je još jedan u nizu Evangelizacijskih susreta u organizaciji zajednice „Proroci“ i župe sv. Roka.

Voditelji susreta **Dražen** i **Kristina Bušić** okupljenim sudionicima susreta govorili su kako se mogu otvoriti Božjem blagoslovu, osobito što treba činiti da bi na bračnim parovima i obiteljima počnuo Božji blagoslov. Sve su potkrijepili brojnim svjedočanstvima iz svoga života i djelovanja. Glazbeno su susret animirali i ovoga puta članovi zajednice „Proroci“. Vrhunac susreta bilo je Euharistijsko slavlje koje je predvodio župnik mons. dr. **Andrija Anišić**.

Neka dragi Bog podari svoj blagoslov i usliši molitve svim sudionicima susreta, a posebno neka nagradi za ljubav, trud i napor **Dražena** i **Kristinu** i njihovog sina **Frana**. /A. A./

Početak školske godine u Maloj Bosni

Na blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije, osnovnoškolci iz Male Bosne hodočastili su pješice do crkve da bi sudjelovali na misi i čestitali Gospi rođendan. Tom prigodom pomolili su se nebeskoj Majci i za sretan početak nove školske godine, a župnik vlč. Dragan Muharem blagoslovio je sve prisutne đake, roditelje, nastavno osoblje i školske torbe, te im zaželio obilje Božjega blagoslova.

Župnik je pozvao djecu na svakodnevnu molitvu i na redovito pohađanje nedjeljne svete mise, kao i župne kateheze subotom.

Tjedan dana kasnije, 15. rujna, u crkvi je bilo cjelodnevno klanjanje te su opet došli mali hodočasnici iz škole, predvođeni svojim učiteljicama. Pred Presvetim su izrekli svoje zahvale, molbe i obećanja te od srca zapjevali i razdragani se vratili u školu. /Zv/

Blagoslov školskih torbi u Novom Sadu

Blagoslov školskih torbi, i molitva za učenike, vjeroučenike, vjeroučitelje, odgajatelje, učitelje, nastavnike i profesore na početku nove školske godine, upriličen je u župnoj crkvi Imena Marijina u Novom Sadu tijekom misnih slavlja u nedjelju, 18. rujna u 10 sati (na hrvatskom jeziku) i u 11,30 (na mađarskom jeziku).

Novosadski župnik preč. Róbert Erhárd, te kapelani, vlč. Dražen Dulić i vlč. Árnold Lukács i zajednica ove župe, molili su se za Božji blagoslov svih koji su uključeni u procesu učenja i odgoja tijekom započete školske godine. /M. T./

Sveta misa povodom početka nove školske godine

Školski raspust se završio, djeca su opet sjela u školske klupe i za njih počinje nova školska godina. Tom prilikom 4. rujna na svetoj misi u crkvi Presvetog Trojstva u Selenči zazvali smo Duha Svetoga i Božji blagoslov na naše školarce: osnovnoškolce, srednjoškolce, studente te učitelje.

Djeca su sudjelovala na misi čitanjem Božje riječi, prinošenjem darova, čitanjem molitve vjernika i ministriranjem. Na kraju mise su otpjevali Veni Sancte te je vlč. Siniša Tumbas Loketić blagoslovio školske torbe kao i učenike. Nakon mise vlč. Siniša je pozvao učenike u župno dvorište na osvježenje, sok i čokoladicu a dobili su i prigodne paketice za školu. Školska godina im je započela osmjesima i radošću pa neka tako i ostanu. /Marija Trusina/

Blagoslov torbi u crkvi Rođenja BDM

U 24. nedjelju kroz godinu, župnik župe Rođenja BDM u Subotici, vlč. Nándor Kara, za vjeroučenike je u povodu početka školske i vjeronaučne godine prikazao svetu misu uz zaziv Duha Svetoga.

U okviru mise je molio Nebeskog Oca da prosvijetljeni Duhom Svetim djeca i mladi na pobožni način znaju napredovati na području obrazovanja i dobrog ponašanja. Zatim je blagoslovio njihove školske torbe. Djeci je poručio da se skroz mogu povjeriti Bogu i uz pomoć Duha Svetoga krenuti u novu školsku godinu. Djeca su na svetoj misi aktivno sudjelovala čitanjem i pjevanjem. /s. M. Hermina Kovács/

Majka Terezija proglašena svetom

Blažena Majka Terezija proglašena je svetom u Vatikanu, 4. rujna. Obred kanonizacije predvodio je papa Franjo na Trgu sv. Petra na kojem se okupilo nepregledno mnoštvo ljudi iz cijeloga svijeta, poglavito Albanije i Indije.

U prvi red pokraj oltara Papa je dao smjestiti 1500 siromaha, za koje je nova svetica brinula s velikom ljubavlju. S Papom je koncelebriralo 70 kardinala, 400 biskupa i više od 1700 svećenika.

„Beatam Teresiam de Calcutta Sanctam esse decernimus et definimus ac Sanctorum Catalogo adscribimus...“ (proglašavamo i određujemo da je blažena Terezija iz Kolkate svetica, upisujemo je u popis svetaca). Svečana formula kojom je papa Franjo proglasio svetom „velikodušnu širiteljicu Božjeg milosrđa“ mnoštvo je popratilo burnim pljeskom. Terezija iz Kolkate bila je Majka siromaha, uvijek raspoloživa za sve „kroz prihvaćanje i obranu ljudskog života, nerođenog i napuštenog i odbačenog“, rekao je papa Franjo proglašavajući svetom „onu koja je dala svoj život svima posljednjima kojih je u našem svijetu sve više i više“.

„Zauzimala se za obranu života neprestano proglašavajući da ‘onaj koji još nije rođen je najslabiji, najmanji i najsiromašniji’. Priginjala se nad nemoćne osobe, ostavljene da umru kraj ceste, prepoznajući dostojanstvo koje im je Bog dao; dala je da njihov glas čuju moćnici ovoga svijeta, da prepoznaju svoje krivnje zbog zločinâ siromaštva koje su oni sami stvorili. Milosrđe je za nju bila ‘sol’ koja je davala okus svakom njezinu djelu i ‘svjetlo’ koje razgoni tamu onih koji više nisu imali ni suze za plakati, da oplaču svoje siromaštvo i patnju“, istaknuo je Papa u homiliji.

Neka nam ta neumorna radnica milosrđa pomogne sve više razumjeti da jedini naš kriterij djelovanja je besplatna ljubav, lišena svake ideologije i svake veze i izlivena prema svima, bez obzira na jezik, kulturu, rasu ili vjeru, istaknuo je Sveti Otac. Citirajući svetičine riječi: „Možda ne govorim njihov jezik, ali se mogu smiješiti“, Papa je zatražio od svih da nose „u srcu osmijeh“ kako bi ga darivali onima koje susrećemo u našem životu“, a posebno onima koji pate, jer tako „otvaramo horizonte radosti i nade tolikim ljudima koji su bez nade i koji trebaju razumijevanje i nježnost“.

Nakon mise Papa je pozvao siromahe na pizzu, koju su u predvorju dvorane Pavla VI. podijelile redovnice Družbe misionarke ljubavi. /IKA/

850. obljetnica posvete katedrale sv. Tripuna u Kotoru

Kotorska biskupija proslavila je u subotu, 17. rujna, 850. obljetnicu posvete katedrale svetog Tripuna, najvažnijeg spomenika srednjovjekovnog Kotora.

Slavlje je započelo pred katedralom, „kolom svetog Tripuna“ koje je tradicionalno izvela Bokeljska mornarica, u nazočnosti Hrvatske bratovštine Bokeljske mornarice, velikog broja vjernika, hodočasnika i turista koji su se zatekli u Kotoru.

Središnje euharistijsko slavlje predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić u zajedništvu s brojnim biskupima i svećenicima. Kardinal Bozanić je u propovijedi istaknuo da katedrala svetog Tripuna, čija se obljetnica posvete slavi, upravo svjedoči o postojanosti vjere i crkve na ovim prostorima.

„Ova katedrala je živi znak i govor o Bogu. Ovo mjesto, ponos je ovog kraja. Ponos je Boke, biser je umjetnosti, ali ona nije sama uskrsla. Ona je ovdje da je volimo, usmjerava naše misli prema Bogu i onima koji ovdje dolaze, turistima, kršćanima i onima koji to nisu“, rekao je kardinal Bozanić u propovijedi.

„Točno se zna datum posvete katedrale, to je bio važan događaj. Imamo materijalne dokaze, a narod je događaj pamti i prenosi do danas. To govori o vjeri ovog naroda, katoličkoj pripadnosti, kulturi i to je baština koja obvezuje. Mi smo svi ponosni na tu baštinu. Ona obvezuje sve Bokelje ovdje u Boki i diljem svijeta. Kada dođete u Boku, te crkve i zvonicke govore o našoj katoličkoj pitomosti“, rekao je kardinal Bozanić.

Kotorski biskup Ilija Janjić, pozdravljajući brojne uzvanike, vjernike i goste, istaknuo je povijesni kontinuitet i značaj katedrale svetog Tripuna o čijoj postojanosti govore originalni dokumenti koji se čuvaju.

„Dan njezine posvete, 19. lipnja 1166., zapravo je i dan završetka njene izgradnje koja je započela 1124. godine. O tome svjedoči primarni izvor u diplomi na pergameni koju je sastavio kotorski biskup Maio, koji je bio glavni posvetitelj“, rekao je biskup Janjić.

Original ovog dokumenta danas se čuva u arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. Dokument je pisan latinskim jezikom, karolinškom goticom. Osim ovog ključnog dokumenta za dataciju kotorske katedrale, podsjećamo da je sačuvan i obrednik prema kojemu je bila obavljena posveta katedrale. On se danas čuva u Sankt Petersburgu, još od 1090. godine, te je pripadao kotorskom biskupu Grimoaldu.

Kotorska katedrala svetog Tripuna, svojom drevnošću i pokretnim umjetničkim fondom kojega čine predmeti nastali u vremenskom rasponu od IV. do XX. stoljeća, predstavlja najvažniji i najviše istraživani spomenik sakralne arhitekture na tlu današnje Crne Gore.

Pročitano je i pozdravno pismo koje je uputio papa Franjo okupljenim vjernicima, svećenicima, redovnicama i redovnicima kao i puku Kotorske biskupije u ovoj povijesnoj prigodi. /IKA/

Carigradski ekumenski patrijarh Bartolomej I. u Zagrebu

Carigradski ekumenski patrijarh Bartolomej I. stigao je u petak 9. rujna u dvodnevni posjet Hrvatskoj. Prvog dana posjeta u Srpskoj pravoslavnoj gimnaziji „Katarina Kantakuzina Branković“ u Zagrebu otvorio je Međunarodnu znanstvenu konferenciju „Novomučenici: perspektiva II.“.

U ime predsjednika Hrvatske biskupske konferencije zadarskog nadbiskupa dr. Želimira Puljića nazočan je bio generalni tajnik HBK mons. Enco Rodinis. Zagrebački pomoćni biskup dr. Ivan Šaško bio je izaslanik zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića, a prof. dr. Jure Zečević predstavljao je Vijeće za ekumenizam i dijalog HBK čiji je tajnik, te Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

U riječi dobrodošlice metropolit Porfirije izrazio je radost zbog toga povijesnog posjeta carigradskog patrijarha

Zagrebu i Hrvatskoj. „Vi ste došli u drevnu kršćansku zemlju, zemlju bogate i visoke kulture, koja je zasađena i koja se razvila, a potom i plodove donijela u vjeri i mučeničkom etosu nepodijeljene Crkve prvih stoljeća“, rekao je metropolit. Dužni smo, ako se želimo nazivati kršćanima iskazati jednako poštovanje prema svim nevinim žrtvama. Ovdje nema mjesta za razlike, bilo etničke, vjerske, rasne, partijske ili bilo kakve druge. Srbin ili Hrvat, musliman, Židov ili Rom, ili bilo tko drugi, ako nevino nastrada postaje Božji mučenik, rekao je metropolit zagrebačko-ljubljanski.

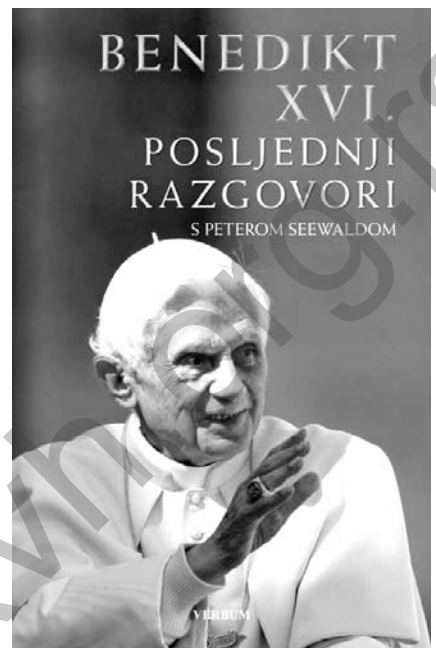
Patrijarh Bartolomej I. je istaknuo da je danas aktualno sjećanje na mučenike, „jer oni predstavljaju primjer trpljenja za sve kršćane ma gdje se oni nalazili“. Otvarajući Međunarodnu znanstvenu konferenciju „Novomučenici: perspektiva II.“ podsjetio je kako se danas u Crkvi slavi jedna nova kategorija novomučenika, žrtava fanatizma, netolerantnosti i bolesnog šovinizma, i jednog neljudskog rasizma. „Kao što je nekada bio veliki broj novomučenika u Maloj Aziji i Kapadociji, a danas u Siriji. Neki su ubijeni, a drugi oteti samo radi njihova kršćanskog identiteta.“ /IKA/

Prekinuta šutnja: „Posljednji razgovori“ Benedikta XVI.

Papa Benedikt ostat će upamćen kao prvi papa našega doba koji se odrekao svoje službe, posvetivši se životu molitve i razmišljanja, „skriven od svijeta“ u samostanu u vatikanskim vrtovima. Stoga je veliku pozornost svjetske javnosti izazvala vijest da će se 9. rujna pojaviti nova knjiga razgovora Benedikta XVI. koje je s njim vodio njegov dugogodišnji sugovornik novinar Peter Seewald.

U knjizi naslovljenoj „Posljednji razgovori“, koju su mnogi već proglasili duhovnom oporukom Benedikta XVI., prvi put u dvije tisuće godina dugoj povijesti kršćanstva jedan papa pravi bilancu svojega pontifikata i svojega života.

U prisnim i dirljivim razgovorima s Peterom Seewaldom Papa emeritus prvi put govori i o poteškoćama, osjećajima i teškim trenucima koji su prethodili njegovu odreknuću od službe te ujedno s iznimnom iskrenošću odgovara na pitanja o svojem javnom i privatnom životu: o uspješnoj teološkoj karijeri, prijateljstvu s Ivanom Pavlom II., sudjelovanju na Vatikanskom saboru i o izboru za papu, kao i o najkontroverznijim elementima svojega pontifikata: o nastojanjima da počisti „prljavštinu u Crkvi“ (skandalu pedofilije među svećenicima, gej lobiju u Vatikanu, aferi Vatileaks), o svojemu nasljedniku papi Franji i odnosu s njime itd.

Naše šume, nezamjenjive i neprocjenjive

Piše: *Marko Tucač*

Šuma je složena biljna zajednica šumskog drveća koje utječe jedno na drugo, kao i na sredinu u kojoj se nalazi. U Vojvodini šume rastu na oko 140.379 ha, što čini 6.51% njezine ukupne površine. Preko 90% ove površine koncentrirano je na sedam područja: Fruška gora, Posavina, Deliblatska pješčara, Subotička pješčara, Vršački brijeg, te Podunavlje i Potisje. Takav raspored, osim što je neujednačen, ostavlja tisuće hektara površine tla praktički bez drveća i žbuna, u vezi čega se raspredaju brojne priče, izrazi zabrinutosti, ali i (urbane) legende. Sa strane prirodnjaka gledano, Vojvodina se nalazi na južnom dijelu Panonske nizine, u području šumo-stepe, za koju neprekinuti i prostirani šumski kompleksi nikada i nisu bili svojstveni. Ono što privlači misli osoba koje se bave šumarstvom, ali i planera razvitka prostora, kada apeliraju da se poveća udio šuma u ukupnoj površini Vojvodine, su uloge ovih ekosustava i njihova neposredna korist za ljude i gospodarstvo. Tako se, s vremenom na vrijeme, čuju različiti planovi pošumljavanja. Jedna od najnovijih kaže da nam treba još najmanje 100.000 hektara šuma.

Otkuda toliko interesiranje za šumu? Ljudi su, da bi im to bilo razumljivije, definirali „općekorisne uloge šuma“, kao skup svih korisnih blagodati šuma za čovjeka i okoliš. Dijele se na društvene i zaštitne funkcije. Šuma donosi čovjeku mnoga dobra. Glavni proizvod šume je drvo (trupci, ogrjevno drvo, celulozno drvo, granjevina i ostali proizvodi). Osim njih, šuma „sama“ proizvodi i ljekovito bilje, gljive, pluto, liko, plodove biljaka koji se koriste za ishranu i preradu, tanin i ostale kemijske tvari...

Društvene ili socijalne općekorisne funkcije šuma su: uloga u turizmu (obogaćivanje krajolika, kvalitetniji zrak, brojni sadržaji, mjesta i mogućnosti za turizam, planinarenje, odmor i rekreaciju), ublažavanje klimatskih ekstrema, održavanje ekološke ravnoteže, vojna i obrambena uloga, no i prostor i za lov i druge vidove eksploatacije populacija šumskih životinja.

Zaštitne općekorisne funkcije šuma su: podrška očuvanju ekosustava i biodiverziteta (životinjskog i biljnog svijeta), sprečavanje negativnih efekata erozija i odronjavanja, pročišćavanje zraka u gradovima i u blizini industrije, zaštita naselja i prometnica od vjetrova i snježnih nanosa, zaštita naselja od buke, reguliranje vodnog režima, zadržavanje vode, pročišćavanje vode, sposobnost laganog otjecanja vode u vodotoke, sprječavanje nastanka zemljanih taloga u akumulacijskim jezerima.

Šume su uz mora i oceane najveći proizvođač kisika, koji je u četinarskim šumama obogaćen i eteričnim uljima pa ima i medicinsku ulogu za poboljšanje zdravlja.

Smatra se da je apsolutno nezamjenjiva uloga šuma u opstanku života na planeti ona koja se odnosi na proizvodnju kisika. Zbog sklopa lišća šumskog drveća, proizvodnja kisika tijekom kemijskog procesa fotosinteze je na šumskom drveću veća nego što je to slučaj kod travnate ili kultivirane vegetacije. Primjerice, šume u Vojvodini proizvedu godišnje oko 600.000 tona kisika.

Sve su ovo činjenice koje je teško opovrgnuti. Također, teško je da postoji osoba koja nije svjesna vrijednosti šume

i drveća – prirodnog materijala koji svakodnevno, i tijekom cijelog života koristimo. Nema ni osobe koja se osjeća lagodno pred prizorima sječe šume. Iz tog dvojakog osjećanja prema šumi, i njenom osnovnom sastavnom dijelu – stablu drveća, pokušat ćemo znanje o ovom staništu produbiti, no istovremeno i probuditi i preispitati odnos kršćanina i drveća, odnosno šuma i njenih stanovnika, na podneblju u kojem živimo. Osvrtat ćemo se, prije svega, na činjenice i znanja o šumama u Vojvodini, budući da mnoge naše zajednice, u Podunavlju i u sjevernom dijelu Subotičkog kraja, imaju iskustva suživota s našim šumama.

Konačno, od bogatog simbolizma koje drvo ima u Bibliji, izdvaja se drvo križa, ono koje je iskusilo „veličinu i grozotu grijeha i veličinu spasenja po Kristu“ (C. Tomić). Fascinantno je to koliko su dvije ukrštene drvene grede, iz simbola sramnog poniženja najgorih prestupnika zakona, prerasle u općepoznati simbol Božje ljubavi i jedinstvene žrtve Njegovog Sina za ljude. Neka od poštivanja križa potekne i naše poštivanje drveća i šume, kao jedinstvenog i iznimno vrijednog Božjeg dara čovječanstvu.

25. 9. 2016.

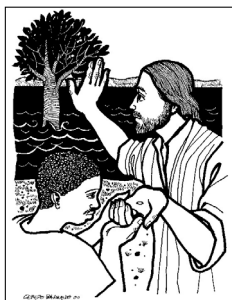
26. nedjelja
kroz godinuAm 6,1a.4-7;
1Tim 6,11-16;
Lk 16,19-31

Prispodoba o bogatašu i Lazaru djeluje zastrašujuće i uznemirujuće, ne zbog toga što kaže o bogatašu nego više zbog onoga što o njemu ne kaže. Ne znamo je li taj čovjek bio bogat zato što bi varao i bio nepošten, znamo samo da je bio bogat. Možda se taj čovjek pošteno pomučio da dosegne svoj imetak i sad uživa plod svoga rada. Ipak, evanđelje veli da se on poslije smrti nalazi u teškim mukama u paklu. Zašto? Što je zlo učinio? Nije učinio ništa i to je zastrašujuće. Njegova osuda se nalazi upravo u tomu: nije učinio i bio je indiferentan. Bogatstvo prijeti zasljepljenjem za potrebe drugih tako da čovjek vidi samo sebe. Ne možemo blaženo stajati i gledati bližnje u potrebi. Isus se izjednačio s onima u potrebi i po njima nas poziva da mu pridemo.

2. 10. 2016.

27. nedjelja
kroz godinuHab 1,2-3; 2,2-4;
2Tim 1,6-8.13-14; Lk 17,5-10

Nakon što je Isus učenicima u prispodobama izložio kako Bog vidi ono što je u srcu, kao i da vanjšina bez nutrine ne koristi ništa, te da je potrebno bezuvjetno i stalno opraštati, oni se osjećaju preopterećenima. Zato mole Gospodina: *Umnoži nam vjeru!* Tako kratka molitva, a tako velika prošnja. No, Isus im na to upućuje zanimljivi odgovor: *Da imate vjere koliko je zrno gorušičino, rekli biste ovom dudu: Iščupaj se s korijenom i presadi se u more! I on bi vas poslušao.* Zar Isus ovim ne govori da je u vjeri na prvom mjestu pouzdanje u Boga? Potom on svoj odgovor dopunjuje slikom sluga koji ne zavrjeđuje zahvalu za ono što mu je dužnost činiti. Bit će da Isus na taj način upućuje da se ne zanosimo velikim stvarima, nego da najprije izvršimo ono što nam je dužnost. Možda čak govori i to da ne očekujemo zahvale niti nagrade, nego da Bogu najprije budemo zahvalni, pa ako nam povjeri što drugo, da budemo sposobni ponizno prihvatiti.

9. 10. 2016.

28. nedjelja
kroz godinu2Kr 5,14-17; 2Tim 2,8-13;
Lk 17,11-19

U prispodobi o deset gubavaca, koje je iscijelio, Isus je jedino strancu, koji se vratio zahvaliti, rekao: *Tvoja te vjera spasila.* Postoji velika razlika između ozdravljenja i spašenja. Razlika se krije upravo u zahvalnom ponašanju stranca. To je puno više od jednostavnog „hvala“. Iza te geste jest svijest besplatnosti primljenog dara. Ukoliko je dar, on nije niti nužan niti zaslužen. Upravo to budi zahvalnost: nisi imao nikakav razlog da to učiniš, a ipak si učinio. Samo logikom besplatnosti može se doprijeti do Boga, jer on jest ljubav koja

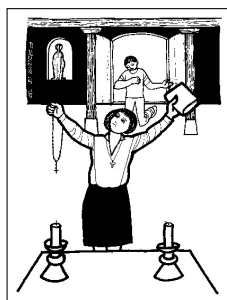
nikad nije uvjetovana niti motivirana drugim nego ljubavlju. Zato zahvalno ponašanje stranca odražava Kristovu ljubav i postaje divnim izrazom vjere, čije su dvije strane zahvalnost i besplatnost. Zato stranac nije samo iscijeljen nego je i spašen, i to upravo zato jer je uspio sudjelovati u tom otajstvu ljubavi. Samo ljubav iscjeljuje i to ne samo tjelesne rane, nego i one najskrivenije rane na duši.

23. 10. 2016.

30. nedjelja kroz godinu

Sir 35,12-14.16-18; 2Tim 4,6-8.16-18; Lk 18,9-14

Odlomak Lukina evanđelja opet progovara o molitvi, stavljajući pred nas dva različita čovjeka koja su se otišla pomoliti u hramu. Farizej ulazi u hram zahvaliti Bogu. On ima dobre razloge za to jer u svom životu čini i više nego što bi morao, zato kaže: *Postim dvaput u tjednu, dajem desetinu od svega što steknem.* No, Isus za njega kaže da je otišao kući svojoj neopravdan. Što se to nije svidjelo Bogu? Možda to što se farizej moli govoreći sam sa sobom. To je samo monolog u čijem središtu je on sam, njegova dobra djela no i podcjenjivanje onih koji nisu kao on. Farizej zaboravlja ono što je jedina stvar koju Bog traži, a u prispodobi je čini carinik, koji je jednako uzišao u hram pomoliti se: *stojeći izdaleka, ne usudi se ni očiju podignuti k nebu, nego se udaraše u prsa govoreći: Bože, milostiv budi meni grešniku.* Ovo nam je svima potrebno! Carinik je molio milost i oprostjenje od Boga za sebe grešnika i primio je. Zato Isus veli: *ovaj siđe opravdan kući svojoj.*

16. 10. 2016.

29. nedjelja
kroz godinuIzl 17,8-13;
2Tim 3,14 - 4,2;
Lk 18,1-8

Isus od nas ne traži da radimo, da se trapimo i stalno postimo, ali zato traži da stalno molimo. O tomu on govori u prispodobi o nepoštenom sucu koji pristaje obraniti sirotu udovicu od njezinih tužitelja samo da ga više ne uznemirava. Polazeći od tog primjera, Isus nastavlja ističući da će Bog obraniti one koji dan i noć vabe k njemu, te naglašava: *ustat će žurno na njihovu obranu.* I završava upitom: *Ali kad Sin Čovječji dođe, hoće li naći vjere na zemlji?* Molitva je ustvari znak vjere. Znamo da je uvijek moguće moliti, ali ima kad nam molitva tako teško pada. Možemo moliti kad se sabetremo na molitvu, no možemo Bogu upućivati molitve i zahvale dok obavljamo bilo koju drugu djelatnost. Ustvari, molitva bez prestanka nije drugo nego povezati našu molitvu s djelima i djela s molitvom. Tako Bogu dopuštamo da nam bude suputnikom te da nas njegova prisutnost oplemenjuje i mijenja.

17. rujna

Sveti Albert Jeruzalemski

(oko 1150. + 14. rujna 1214.)

- Redovnik ● biskup ● zastupao je papu ●
- sastavio redovničko pravilo za više redova ● jeruzalemski patrijarh ●
- u diplomatskoj službi ● vješt pomiritelj gradova ● cijenili ga muslimani ●
- pisac pravila karmelićanskog reda ● hrabar biskup ●
- spremao se na IV. Lateranski sabor ●
- ubijen u svečanoj procesiji na blagdan Uzvišenja svetoga Križa ●
- molio Božje smilovanje za svoga ubojicu ●

Redovnik koji je postao biskup

Albert Avogadro je rođen u plemenitoj obitelji Sabbionetta oko 1150. godine u gradu Castel Gualtieri u biskupiji Parma. Osjetivši duhovno zvanje stupio je u regularni kanonski red Svetoga Križa u Mortari u talijanskoj pokrajini Lombardija. Obavljao je službu priora. Nedugo zatim je imenovan biskupom u gradu Bobbi, pa u gradu Vercelli. Sveti Albert je puno puta zastupao interese pape Inocenta III. u sporovima s carem Barbarossom i njegovim sinom Henrikom VI. Sveti Albert je s dvojicom cistercijskih opata saslušao redovnike humiliate pa im je zajedno s opatima sačinio odgovarajuće pravilo. Nakon što su pravilo pregledali kardinali, odobrio ga je 1201. i papa. Albert je i kao kanonik i kao biskup bio čovjek lijepe riječi, uzorna života. Kao pastir se pokazao posebno mudrim i hrabrim. Bio je marljiv biskup. Oko sebe je okupio vrlo vrijednu biskupsku sinodu, koja je do danas ostavila traga u povijesti Crkve. Posebnu je pozornost posvetio odgoju i obrazovanju svećenika. Proslavio se i u diplomatskoj službi. Bio je biskup graditelj mira i pomirenja. Tako je pomirio zavađene gradove Malano i Paviju. Doprinio je pomirenju Piacenze i Parme. Promicao je mir među kraljevima. Njegova je važna uloga bila i u sporu između templara i armen-skog kralja.

Jeruzalemski patrijarh

Kad se 1206. godine upraznila stolica jeruzalemskog latinskog patrijarha, izabrali su kanonici Svetoga groba, koji su većinom bili Francuzi i Talijani, vercellskog biskupa Alberta za jeruzalemskog patrijarha. S time se složio jeruzalemski kralj Amaury de Lusignan i antiohijski patrijarh Petar. Papa Inocent III. ga je zatim imenovao jeruzalemskim latinskom patrijarhom i papinskim izaslanikom u Svetoj zemlji. Stekao je veliki ugled i pred muslimanima, koji su cijenili njegovu svetost, inteligenciju, hrabrost i nadasve razboritost. Sastavio je redov-

ničko pravilo za više redovničkih zajednica.

U Subotičkoj biskupiji više od jednog stoljeća djeluju karmelićani. Zato je za nas važno spomenuti da je sveti Albert sačinio Pravilo života za pustinjake koji su živjeli na gori Karmelu. Bilo je to u vrijeme dok je Albert umjesto u Jeruzalemu stolovao u Aciri. Tu se na nj obratio karmelićanin sveti Brokard s molbom da i za karmelićane napiše pravila. Pravila koja je od 1208. do 1209. sastavio na njihovu molbu, postala su osnovna pravila današnjih karmelićana. Sveti je Albert sastavio pravila u kojima poimenice poziva svetoga Brokarda ovako: *A ti, brate Brokarde i tko god da se poslije tebe nađe na mjestu priora, neka nikada ne zaboravi, i neka nikada ne propusti u djelima provoditi ono što Gospodin govori u evanđelju: „tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj“ (Mk 10, 43-44). „Tko god hoće da među vama bude prvi, neka vam bude sluga“ (Mt 20, 26-27).* Franjevci poglavara svoga samostana zovu gvardijanom, a karmelićani priorom.

Albertovo mučeništvo

Tih je godina počeo živjeti Karmelićanski red. Albertovo pravilo je 1229. godine odobrio papa Honorije III., pa papa Grgur IX. Papa Inocent IV. je 1245. godine odredio prilagodbu pravila, a 1247. ih je odobrio. Sveti Albert se spremio na IV. Lateranski sabor. U svome privremenom biskupskom sjedištu smijenio je ravnatelja tamošnje bolnice Duha Svetoga zbog sablažnjivog života. Povrijeđeni ravnatelj je zato skovao plan. Došao je dan osvete. Slavila se svetkovina Uzvišenja svetoga Križa. U procesiji koju je vodio sveti Albert nosile su se moći svetoga križa. I dogodilo se, 14. rujna 1214. godine, da je svetome biskupu prišao bivši ravnatelj bolnice i njegovi pristaše. Smijenjeni ravnatelj ga je ubio ubodom noža. Sveti je mučenik umro moleći Božje oprostjenje za svoga ubojicu. Karmelićani drže svetoga Alberta svojim zakonošom, učiteljem, ocem i

osnivačem. Spočetka se njegov blagdan slavio 8. travnja, a od kada ga je papa Pavao V. 1609. godine proglasio svetim, Albertov spomendan se slavi 17. rujna.

Karmel

Brdo Karmel je mjesto gdje je djelovao i prorok Ilija. Stara predaja govori da su na Karmelu sve od Ilijinih dana živjeli pustinjaci, koji su proučavali Sveto pismo, a živjeli su strogim asketskim životom i u dubokoj molitvi. Tako su ti pobožni ljudi služili Božjem kraljevstvu. Lijepo je značenje riječi karmel: vrt, voćnjak, vinograd, Božji vinograd. S Karmela se pruža jedinstveni pogled na Sredozemno more i na Galileju. Sav je u voćnjacima, vinogradima i šumama. U Izraelu postoje dva Karmela. Jedno brdo Karmel se nalazi južno od Jeruzalema, u pustinji. U taj se Karmel sklonio kralj David. Tamo se skrivao. I danas još postoje ruševine nekadašnjega grada Karmela. Drugo brdo Karmel je puno poznatije. To se brdo nalazi na granici pokrajine Samarije i Galileje. Brdo je široko od 12 do 14, a dugo 30 kilometara. Brdo se nalazi na obali Sredozemnoga mora. Tu je mjesto gdje je djelovao prorok Ilija i njegovi učenici. Karmel je od vremena Staroga zavjeta do danas ostao jedno od najplodnijih krajeva Svete zemlje. I na tom su se brdu nastanili i prethodnici današnjih karmelićana. U vrijeme križarskih ratova (1096.-99. i 1149.-52.) na Karmelu su živjeli križarski pustinjaci. Tamo su se nastanjivali sve do 1187. godine. Živjeli su pustinjačkim životom kraj Ilijina bunara u dolini Es Siah. Križarski vitez Berthold, koji je umro 1195. godine, uspio je okupiti sve tamošnje pustinjake koji su živjeli raspršeno po Karmelu. U umjetnosti svetoga Alberta prikazuju u ornatu nadbiskupa. Zaštitnik je karmelićana zato što je za njih napisao pravila. Pomaže u pomirenju zavađenih zato što je izmirivao zavađene gradove. Pomoćnik je onima koji ne mogu oprostiti zato što je molio Boga da oprosti njegovome ubojicu. Zaštitnik je dobre smrti zato što je umro moleći za oprostjenje.

Milosrdnost Boga (8)

Piše: o. Mato Miloš, OCD, vicepostulator

O propeti Isuse, budi lik moje duše da je nikakve muke ne uguše. Tvoja muka nek bude za nju utišenje, dokle ne doživi u nebo letenje. Daj mi milost propeti Isuse da slidim najljipšu modu, da što bolje tražim propet biti, zgodu. Kad god ne znam kako izgledam, da na Tebe propetog pogledam. Neću propeće samo na prsima nositi, nego Tebe propetog sliditi svom silom i ustima“.¹

Slijedimo ritam duhovnih vježbi oca Gerarda 1928 godine. Tema mu je: Propeti Isus! Početak je jeseni, mjesec rujan koji je u Karmelu poseban mjesec, jer u njemu slavimo blagdan Uzvišenja svetoga Križa i početak redovničkog posta kako ga propisuje karmelićansko Pravilo: *Postit ćete svakim danom, izuzevši nedjelje, od blagdana Uzvišenja sv. Križa pa sve do uskrsne nedjelje, osim ako od toga ispričava bolest, tjelesna slabost ili kakav drugi opravdani razlog, jer nužda zakon mijenja.*² Otac Gerard u potpunosti živi karmelićansko Pravilo, povezujući ga s Isusovim četrdeset dnevnim postom, prije svoga javnog nastupa naviještanja Radosne vijesti evanđelja. Stoga moli Isusa: *Daj mi milost, propeti Isuse, da slidim najljipšu modu, da što bolje tražim propet biti, zgodu.* Ocu Gerardu je Križ Kristov najljipša moda. On traži u svome životu *propet biti, zgodu.* Raspeti Isus na križu je svakom čovjeku ogleдалo u kojem promatra sebe i svoje grijehe kojima vrijeđa ljubav velikoga Boga, punog sućuti i milosrđa prema grešniku. U motrenju raspetog Isusa na križu, Gerard poziva svakog čovjeka: *Čovječe, nemaj mira dokle ti duša nije čista. Čovječe, nemaj mira dokle na svaku grihotu nisi dobio ranu i sramotu. Sebe ne štetiš kad na propeće glediš. O kako je strašan grih kojega voli svit. O kako je Isus dobar da svatko u napasti bude svoj gospodar. Neka svatko sebi zapovidi da Isusa propetog ne uvridi.*³

Po istočnom grijehu naše tijelo naginje na zlo i grijeh. Lijek tome zlu o. Gerard nalazi u poslanici sv. Pavla Galaćanima: *Hoću reći: po Duhu živite pa nećete ugađati požudi tijela. Jer tijelo*

*žudi protiv Duha, a Duh protiv tijela... Koji su Kristovi, razapeše tijelo sa strastima i požudama (Gal 5,16,24). S početkom posta od Uzvišenja svetoga Križa do Uskrsa, u Karmelu je tradicija vježbati se u mrtvenju, samozataji. Mrtvenje, samozataja, što je to? To je biblijski pojam koji izriče zahtjev za nasljedovanje Krista: *Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom (Mt 16,24).* Kršćanin koji slijedi ovaj poziv Isusov, doživljava to kao neko umiranje i napuštanje samoga sebe, odnosno samoodricanje, koje ga čini sličnim samome Isusu. Na temelju Isusova poziva i Pavlove poslanice Galaćanima: *Koji su Kristovi, razapeše tijelo sa strastima i požudama, otac Gerard nastavlja: Tko je Isusov mora svoje tilo propeti, al mora i duša prvo što Isus želi od onih koji Ga hoće sliditi, da sebe zataje. Tko sebe ne zataji taj ne slidi Isusa, nema ni volju Njega sliditi ni u slavi... Tko hoće u nebo ući mora sebi zatajenje odabrati i to sliditi. Glavno i nužno je da sebe zataji u onom što je pod teretom griha zabranjeno... Da budemo sigurniji, zatajimo sebe i u onom što nije zabranjeno. Malo manje jisti i spavati nego što bi volili. Znatiželjnost što više u sebi svezati. Paziti na oči, jezik, uši, da samo nužno vide, čuju i govori. To su male ali jako korisne kreposti po kojima se duša jača. Osobito je nužno volju i pamet savladati. Pamet neka traži istinu, volju Božju, volja naša neka slidi Božju volju. Božja je volja, Njegov zakon i zapovidi Crkve, pravilo sv. Reda i zapovidi poglavara. Najviše pak tribamo sliditi nadahnuće Duha Svetoga makar koliko se protivi naša jogunasta narav. Duh Sveti zato govori jer dušu voli. Zbog čega bismo mi bili lini sliditi glas Duha Svetoga?⁴ Svatko od nas milošću Božjom i dobrom voljom može uvidjeti svoja nevaljala nagnuća, odreći se tih nagnuća kako bi mogao uživati duhovne radosti, poručuje nam o. Gerard.**

¹ Milosrdnost Boga, 004858.

² Karmelićansko pravilo, pogl. 14.

³ Milosrdnost Boga, 004858.

⁴ Isto, 004859-004860.

S MARIJOM KROZ ŽIVOT

**S Marijom hodočastim
njenom Sinu, izvoru svake ljubavi.
Gdje god me noć stigne
spusti na me svoj blagoslov.**

**Otežale mi korake olakšava
čini zvonkijim moj utihnuli glas,
umorna jutra i onemoćale ruke
toplom srcem svojim blagoslivlja.**

**Imenom me mojim proziva
a ja se ponosom odazivam:
Evo me ponovno pred Tobom
s potpunim povjerenjem u Tebe!**

**S Tobom, Majko, dok cvijeće
mirisalo bude
i njive se zlatnim klasom kitile,
uz Tvoje vodstvo do kraja puta
do nebeskih vrata,
do božanskih odaja.**

Ana Feđver

Čudesna bunarićka noć

Piše: *Silvester Bašić*

Prepoznatljiv naslov knjige **mons. Stjepana Beretića** koji stoji u naslovu ovoga teksta zapravo govori najbolje o proštenju na Bunariću, odnosno proslavi Gospe od suza na našem dragom svetištu. Svetište Bunarić pripada župi Marija Majka Crkve u Aleksandrovu, a upravo je ovu župu nedavno preuzeo **dr. Marinko Stantić** koji je uz pomoć župnog Pastoralnog vijeća proštenje organizirao doista za svaku pohvalu. Gost ovogodišnjeg slavlja bio je zagrebački pomoćni biskup **mons. Mijo Gorski**, koji je predvodio nedjeljno slavlje uz biskupa Sekešfehervarske biskupije **mons. Antala Spányija** i subotičkog biskupa **mons. Ivana Pénzesa** te mnogobrojnih svećenika Subotičke biskupije i svećenika sestrinske Srpske pravoslavne Crkve.

Marija prednost daje sinu

U propovijedi, mons. Gorski je prepričavajući osobni događaj od prije dvadesetak godina, kada je vraćajući se autom umoran od svoje, sada već preminule majke, koja je tada žaleći što odlazi natrag na župu rekla kako će moliti za njega da sretno stigne, zaspao za volanom te unatoč velikoj brzini ostao neozlijeđen a auto u potpunosti očuvan, ustvrdio da ako je molitva zemaljske majke mogla sačuvati jedan život, kako neće molitva naše Nebeske majke sve nas sačuvati od propasti u vječnosti. *Mariju na našim slikama najčešće vidimo samu, to je njezin blagi i proslavljeni lik ili s djetetom Isusom u naručju. U njoj promatramo prije svega Bogorodicu, majku Sina Božjega i iz te činjenice proizlazi sva njezina slava. Rjeđe na slikama vidimo Mariju koja pati. Ipak, Michelangelo je napravio najljepši kip Marije „Pietà“ s mrtvim sinom u naručju. Još rjeđe na slikama vidimo Mariju koja plače nad svojom djetecom, nad nama kršćanima, a to danas slavimo – Gospu od suza, Mariju koja je u Sirakuzi zaplakala nad ljudskim rodod kao što je nekada Isus zaplakao u Jeruzalemu nad nevjernim rodod onoga vremena. Marija jest Isusova majka, ali ona je supatnica, zajedno s njime pati. Kada slušamo evanđeoske izvještaje o njoj, onda nam se to čini tako jednostavnim. Zapravo, uvijek je tako. Ako promatramo drugoga, pogotovo ako nam nije blizak, onda nam se sve u njegovu životu čini tako lako i tako nevažno. Uvijek začuđuje ta lakoća tuđeg rada ili bezvrijednost tuđe žrtve. Uvijek je nama najteže. No, pogledajmo Marijin život. Trudnoća po Duhu Svetom prije nego je bila sa svojim mužem. Kao putnica i beskućnica rađa dijete u štali, bježi pred zatornikom u stranu zemlju, a onda kako Isus odrasta, prati ga na njegovim putovima i doživljava tako neugodne trenutke. Kada se izgubio u hramu, umjesto radosti što su se sreli ona čuje riječi „Sto ste me tražili?“. Na svadbi u Kani Galilejskoj kada želi pomoći čuje grubi odgovor, čak joj ne kaže – majko – nego „Ženo, što ja imam s tobom?“. Kada su mu poručili da ga vani čeka majka, Isus kao da je se odriče riječima „Tko je moja majka, tko su moja braća? To su oni koji slušaju Božju riječ“. I Marija se povlači, prednost daje sinu. Vi, dragi roditelji, imate to iskustvo kako se treba povući pred životnim izborom svoje djece. Nije to uvijek lako, boli. Ali, oni imaju svoj izbor i životni put, rekao je propovjednik, uspoređujući Marijin i život današnjih roditelja.*

Marija – žena boli, suputnica i supatnica

Blažena Djeвица Marija kao jaka žena, puna postojane vjere, platila je najveću cijenu ljubavi – bol. Doista, Marija je i suputnica Isusova, ali jer nam je dana za Majku, ona je i naša suputnica i supatnica, zajedno s nama trpi. Tako je po Isusovoj oporuci Marija postala majka svih kršćana. Marija nas razumije jer je žena. One imaju posebni osjećaj razumije-

vanja i ljudi, i stvarnosti svijeta, ne samo umom nego srcem, intuicijom. Razumije jer je supruga. Zato veoma dobro zna teškoće i braka i obitelji. Razumije jer je majka koja osjeća sa svojom djetecom i ne napušta ih premda znaju lutati. Tješi djecu u mukama života, pomaže u trenucima nevolje i kao majka milosrđa zagovara pred nebeskim Ocem i onda kad smo krivi, naznačio je mons. Gorski, dodajući da je Marijino predanje u Božje ruke upravo križ o kojem je govorio Isus, koji treba uzeti na sebe i nositi svakodnevno. To su one naše dragovoljne odluke koje dovode do prijateljstva, do ljubavi, do braka, djece. I koliko god nam pružaju radosti toliko nose sa sobom i suza. Jer bezuvjetna ljubav uvijek osim lica radosti ima i lice suza. Inače i nije ljubav nego laž. Često, braćo i sestre, poput Marije i mi stojimo pod križem svojih najbližih prijatelja, djece, roditelja... Stojimo nemoćni pokraj njihove boli, nijemi jer nam nedostaju riječi utjehe, frustrirani jer ne možemo učiniti ništa. I ne znamo što je gore, biti nemoćan na križu ili biti nemoćan pod križem. Kolike majke danas proživljavaju sličnu sudbinu, odbačene zbog svoje djece ili od svoje djece koja ih više ne trebaju i ne slušaju ni očinske ni majčinske savjete, ili su često u potrazi za sigurnim i boljim životom koji žele priskrbiti svojoj djeci. Majke koje bdiju pokraj bolesničkih kreveta svoje djece, pune straha i tjeskobne ljubavi. Majke koje nemoćno promatraju kako im djeca tonu u paklu ovisnosti o alkoholu ili drogi. Majke koje pokopaju svoje sinove i kćeri. Rado bismo gledali sve zemaljske majke u radosti njihova majčinstva, no one ne pokazuju uvijek pravo lice. Ono drugo lice, jednako vrijedno i jednako često jest lice na kojem se vide i bore, i strah i suze. To je naša stvarnost. No, mi nismo tragičari jer znamo u vjeri da sve patnje ovoga svijeta nisu ništa prema budućoj slavi koja nas čeka. I upravo iz te vjere želimo jedni drugima biti potpora i utjeha. Iz vjere koja se predaje u Božje ruke kao Marija želimo učiniti sve kako bi uzroci ljudskih trpljenja i boli bili otklonjeni. Zato molimo danas Gospodina da zbog našega zlog djelovanja ne zaplače više ni jedna majka, ni Majka Marija, ni tvoja ni moja majka, rekao je propovjednik.

Zahvalnost i ponos – uvjeti dobrog odnosa prema Bogu i dobrog zdravog ljudskog društva

U nastavku svoje propovijedi, mons. Gorski je poželio da legenda koja govorio o ženi koja je umivši se vodom s Buna-

rića progladala bude poruka da i mi umiveni vodom krštenja i vodom sakramenta pomirenja progledamo, da nas ne zaslijepe lažni sjaj ovoga svijeta koji se tako bezbožno pouzda u vlastitu pamet i vlastite snage, a iza sebe ostavlja razorene duše, izrabljene i iskorištene ljude, zgarišta domova, razorenu zemlju. *Ta stvarnost nas ponekad plaši. Ipak, ne moramo se bojati jedni drugih. Više se trebamo bojati svoje nevjere, svoje nesposobnosti, svoga jala, svoje pohlepe i častohleplja, sebičnosti koje urušavaju i pojedinca, i obitelj i društvo iznutra. I svaki puta kada se zbog toga zataji Bog u životu riječju ili činom, zlo pobjeđuje. A da bi se mogli oduprijeti i opstati, potrebna je razboritost i odlučnost, ali i pomoć odozgor, s neba, pomoć vjere, Božjih zapovijedi, jer oni su svjetiljka i svjetlost na našim putovima. Potrebna je pomoć Marijine zaštite da nam bude svojevrsni štiti i branik da se ne izgubimo i ne propadnemo,* poručio je okupljenim vjernicima mons. Gorski. Pri tom je istaknuo važnost zahvalnosti u svakodnevnom životu jer je ona uvjet dobrog odnosa prema Bogu i dobrog zdravog ljudskog društva, budući da se ono što imamo u životu ne podrazumijeva samo po sebi. *Treba nam doprijeti do svijesti činjenica da netko za nas radi i plače i da je možda već umro kao Isus Krist na križu radi oprostjenja naših grijeha, ili kao otac i majka za cijeli moj život. Da mnogi rade i plaču i umiru za mene kako bih ja živio,* upozorio je propovjednik. *Budimo zahvalni ali i izgrađujemo svoj ponos. Premda vidimo nedostatke, budimo ponosni na svoju obitelj, jer nemamo drugu. Budimo ponosni na svoje ljude makar imali mane, na svoju povijest iako je obilježena nemilim događajima, na svoj rod i narod premda siromašan. Ponos omogućava suprotstavljanje zlu, ne dopušta da padnemo ispod ljudskog i vjerničkog dostojanstva. Tako se s Bogom gradi zemaljska domovina sretnih ljudi. Čuvanje vlastite povijesti, kulture, vjere i običaja, najbolji je način očuvanja vlastitoga identiteta ali i temelj na kojemu počiva poštivanje tuđeg. Onaj koji nema temelja, on je kao list otkinut s grane s kojim se poigrava svaki vjetar zabluda i koji je izmanipuliran interesima moćnih, lako gubi sebe i prezire druge. Zato nas vjera i tradicija naša čuvaju u vlastitom dvorištu ali nas čuvaju i u zajedništvu i prijateljstvu sa svima koji nas okružuju.*

Na najbolji način to se vidi u ovom Svetištu Gospe od suza na Bunariću u kojem zajedno kršćani katolici i pravoslavni, različiti narodi i jezici slave Gospodina, mole Marijin zagovor i zahvaljuju za Božja dobročinstva, rekao je mons. Gorski, moleći da nam Marija izmoli zahvalno srce za Božja dobročinstva, za darove zemlje i rada ljudskih ruku, za uslišane molitve, za drage ljude koji nas okružuju i brinu o nama, ali i za one za koje mi brinemo, jer tako stječemo svoje nebo.

Misna čitanja na nedjeljnom slavlju čitali su ovogodišnji bandaš i bandašica **Ninoslav Radak** i **Nataša Vojnić Tunić** u nošnji u pratnji prve pratilje i mladih. Misu je animirao svojim pjevanjem zbor župe Marija Majka Crkve i katedralni zbor, a na orguljama ih je pratio **Miroslav Stantić**. Istoga dana slavljene su i svete mise za bolesnike kao i svečana sveta misa proštenja na mađarskom jeziku. Kao i svake godine, središnjem nedjeljnom slavlju proštenja prethodila je trodnevica. Tako su i ove godine od četvrtka 25. kolovoza do nedjelje 28. kolovoza vjernici Subotičke biskupije i svi drugi koji poznaju i rado čekaju bunaričko slavlje imali priliku hođočasiti i častiti našu dragu Gospu od suza.

Subotnje bdijenje i procesija sa svijećama

U subotu 27. kolovoza bilo je tradicionalno pokorničko bdijenje i procesija sa svijećama. Bdijenje je započelo krunicom, zatim službom svjetla u kojoj vjernici kroz procesiju upaljenih svijeća obilaze svetište te u molitvi i pjesmi slave svoju zagovornicu Blaženu Djevicu Mariju. Nakon procesije započela je sveta misa koju je predslavio katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**. U propovijedi, mons. Beretić je pozivajući se na riječi pape Franje koji kaže „Žalosni kršćani nisu kadri naviještati Evanđelje. Duh je Sveti tvorac kršćanske radosti, a za naviještanje je Evanđelja potrebno u srcu imati radost koju daruje Duh Božji!“, potaknuo vjernike da u svoj život večeras ponesu uvjerenje i sigurnost da je „Bog s nama“. Pitajući se može li radnik izdržati nepravdu bez Boga, koji mu je jedina sigurnost, rekao je kako ni đakon ni svećenik ne mogu propovijedati ako Bog nije s njima. *Kako bismo mogli klecati na molitvu,* upitao je propovjednik, *pitajući se nadalje kako bi misionar mogao otići u daleke zemlje, kako bi mučenik izdržao pred vatrom? Drži nas na životu uvjerenje da je „Bog s nama“.* *To je utjeha ženi koja prerano mora jesti udovički kruh i podizati svoju obitelj. To je utjeha i melem patniku. Ta riječ je odmor nakon naporna i teškog rada. Eto, što znači ona anđelova riječ Gospodin s tobom! Ako je dragi Bog s Marijom, koliko*

će više biti s nama, kad smo mi slabi i bolesni (prema Charles Spurgeon). Katolik ne može bez štovanja Bogorodice!, rekao je propovjednik, dodavši da nam voda s Bunarića i ona kojom smo pošćropljeni doziva u pamet staro Božje obećanje, da će nas pošćropiti čistom vodom, da se tako očistimo. *Sjećamo se svoga krštenja i brojnih naših svetih ispovijedi gdje nas Isus prosvjetljuje, čisti da se obučemo u novoga čovjeka. Zato smo se i večeras ispovjedili. Ostvarila se tako stara katolička riječ. Po Mariji k Isusu. Eto, nitko ne može služiti Sinu ako ne služi i Njegovoj Majci. Dragi hodočasnici, naš Bog nas nije ostavio. Recimo mu večeras da nam je teška smrt tolikih mladih ljudi. Recimo mu da nam je teško što nam mladi u tuđini zarađuju kruh. I nezadovoljni i zabrinuti i nesigurni. Jedina nam je utjeha to, što „Marija u nebu uvijek ostaje u nazočnosti svoga Božanskoga Sina. Tamo ona neprestano moli za grješnike (sv. Beda Časni (672.-735.)). To nas je uvjerenje večeras dovelo ovamo, da nam se po Gospinu zagovoru obnovi i vjera i nada i ljubav,* zaključio je mons. Beretić.

Dojmovi hodočasnika Bunarićkog proštenja

– Na Bunarićko proštenje dolazim već pedeset godina, budući da su me roditelji već kao malog počeli voditi na ovo prošteništa. Sada dolazim sa svojom obitelji. Bunarić nas duhovno osvježi te dolazim četiri večeri, od četvrtka do nedjelje. Odmorimo se, opustimo i napunimo Duhom Svetim. /**Robert Konkolj**/

– Divan je osjećaj doći na ovo mjesto i zatražiti milosti za život koji živiš i zahvaliti za sve divno što ti je Gospodin podario u životu. Osjećaj u duši je fantastičan kada se uspiješ potpuno predati. Ovo mjesto u svojoj otvorenosti daruje ljubav svima koji su prisutni te iziskuje da se čovjek osjeća divno i da zaboravi na sve brige i probleme. /**Ivan Stantić**/

– Dolazim iz Vajske i već nekoliko puta sam hodočastila na Bunarić. Ovo je za mene sveto mjesto. Dolazim sa suprugom, a ove godine nas je organizirano iz Vajske došlo pedesetak. Ove godine došla sam i s mladom rođakinjom i njenom prijateljicom. Ostatak ćemo samo u subotu navečer na bdijenju, misi i procesiji. Veličanstveno mi je što su oba svetišta, i katoličko i pravoslavno, jedno pokraj drugoga. /**Miladinka Elhar**/

– Na Bunarić dolazim svake godine. Na ovakvom mjestu čovjek se ne može osjećati loše. Priroda, zrak, procesija, sve ostaje u srcu. Obično dolazim s obitelji, mužem, a sad nas je došlo više. Uvijek se umijemo, prekrizimo, palimo svijeće... Često dolazimo na Bunarić uzeti vode kojom se umivamo. /**Dragica Raletić**/

– Na Bunarić iz Starog Žednika dolazim dva tri puta godišnje. Veličanstven je osjećaj biti na Bunariću. Na proštenje dolazim samo subotom jer je bdijenje uzvišeno. Drago mi je kada mi zdravlje i vrijeme u godini dopuste subotu provesti na Bunarićkom proštenju. /**Jelena Poljaković**/

– Na Bunarić dolazim odmalena. Bunarić mi je posebno svetište i radosno ovdje dolazim. Najviše volim subotu večer, sam čin ispovijedi i olakšanja. Dolazim i nedjeljom proslaviti svetu misu. Svake godine hodočastim s nekom nakanom. Ranije sam na Bunarić dolazio s roditeljima, a sada sa svojom suprugom. /**Darko Jurić**/

– Bunarić mi puno znači. Gospa mi je velika zaštitnica, a imamo sreće što se ovo svetište nalazi vrlo blizu Subotice. Osjećam i da kada je čovjek bolestan, kao što sam sâm trenutno, Gospa znači mnogo više. Daje mi snagu, daje mi nadu

i želio bih da ovo svetište bude uvijek ovako dobro posjećeno. Ove godine sam bio kroz sva četiri dana, bilo je tu i manje ljudi, ali kroz ova dva zadnja dana Bunarić je doista posjećen. Bogu hvala, što ima još ljudi koji vjeruju u Boga, u put istine, u Mariju kao našu zaštitnicu i našu zagovornicu. /**Marko Peić Tukuljac**/

– Na Bunarić dolazim uglavnom svake godine. Dojmovi su mi fantastični, osobito sa subotnjeg bdijenja. Kada se osvrnem unaprijed i unatrag, vidim gomile ljudi sa svijećama. Bunarić volim i žao mi je što ponekad i preko godine više ne dolazim. Subotnja propovijed mi je standardno dobra. Velečasni Beretić ima specifičan pristup, način kako slaže rečenice, kako razmišlja, a ono što je sadržajno rekao je iznimno, samo nam je puno puta to teško pretvoriti u djela. /**Nela Skenderović**/

– Dolazim iz župe sv. Roka i na Bunarić dolazim već dugi niz godina. Prijašnjih godina sam dolazila samo na nedjeljnu svetu misu, a posljednjih godina obiteljski dolazimo i subotom. Lijepo je da subotom na bdijenju uvijek ima ljudi, bude svečano i duhovno bremenito. Tada se manje toga vidi, a više osjeća. /**Slavica Cvijin**/

– Ove godine sam zbog obveza mogla doći samo u nedjelju, ali na Bunarić dolazim od malih nogu. Najprije sam dolazila hodočastiti sa s. Mirjam Pandžić i članovima katedralnog zbora „Albe Vidaković“, a otkada imam svoje dijete dolazim biciklom, pješice ili autom. U obitelji svi jednako volimo doći na Bunarić kod Gospe i onda se osjećamo kao doma. Bez Bunarićkog proštenja ljeto kao da nam nije dobro okončano. Posebno me dojmi ovo euharistijsko slavlje nedjeljom koje je svečano, ali i subotnja večer kada je puno više u molitvi, pjesmi, procesiji sa svijećama, gdje imamo mogućnost sabrane i bogate ispovijedi, nešto što prethodi samom nedjeljnom slavlju. Jedno od drugog ne bih odvajala, jer su mi oba slavlja osobito značajna i važna. Svaki put zahvalimo Gospi, a naravno uvijek imamo i neki novi zagovor, najčešće je to za novu školsku godinu, neke prekretnice koje se s jeseni događaju, a sad imamo i jednu veliku molbu. Iskreno se nadam da će nas Gospa kao svake godine uslišiti, a ako ništa drugo, da će providjeti da to sve dobro prođe. /**Bernadica Ivanković**/

– Redovito dolazim na Bunarić, svake godine s mojom kolegicom Bernadicom i svaki put nam puno srce kada odlazimo s Bunarića. Subotnje bdijenje mi je najispunjenije, kada gore svijeće. Tako je i naše srce i osjećamo da smo na pravom mjestu. Svaki put dolazim s osobnom molitvom koju predam Bogu u ruke i Gospa je tu da nas čuva. Molitve su mi svaki puta uslišane. /**Miljana Bojić**/

Vjernici Subotičke biskupije hodočastili u Rim

Križ otvara sva vrata

Piše: Katarina Čeliković

Slijedeći preporuku pape Franje, da se u Svetoj godini Božjeg milosrđa hodočasti, šezdesetak je vjernika Subotičke biskupije hrvatskoga (i slovačkoga) govornoga područja hodočastilo u Vječni grad – Rim. Hodočašće je trajalo od 28. kolovoza do 4. rujna, a osim Rima hodočasnici su posjetili Padovu, Ravenu, Asiz i Firencu. Voditelj ovog nadasve zanimljivog i dobro organiziranog hodočašća bio je vlč. **dr. sc. Ivica Ivanković Radak**.

Hodočašće u Rim zasigurno nije bilo turističko, već duboko proživljen hod na mjestima na kojima se osjećala posebna Božja prisutnost. Hodočasnici su u Godini milosrđa prošli kroz Sveta vrata na rimskim bazilikama, izmolili određene molitve na nakanu Svetoga Oca i tako dobili potpuni oprost od vremenitih kazni. Molili su za cijelu Subotičku biskupiju, svoga biskupa, svećenike, bogoslove, redovnike i redovnice, za vjernike, za sve one koji su potrebni Božjega milosrđa. Za ovo su se putovanje i prije samoga puta pripremili, napose svetom ispovijedi, te je svaki dan bio posvećen, osim razgledanju veličanstvenih crkava i onoga što su poznati umjetnici ostavili u navedenim gradovima, duhovnom programu, ponajprije svetoj misi.

Priprema za hodočašće

Pripreme za hodočašće su počele još u studenom 2015., i za Božić je već bio definiran datum hodočašća. S vlč. Ivicom u organizaciju su se uključili **Anica i Vinko Ivković**. Tijekom cijele pripreme hodočašća, oni su su više brinuli oko prijevoza i smještaja, a vlč. Ivica je bio zadužen za program. Poziv za hodočašće je upućen početkom veljače, s ciljem da se do Uskrsa popuni autobus, no, pokazalo se da je broj mjesta bio popunjen za gotovo tjedan dana. Zasigurno je tome doprinijelo zanimanje hodočasnika u Svetoj godini Božjeg Milosrđa, iako se pokazuje da ima interesa među vjernicima za hodočašće u Rim.

O svom iskustvu vođenja grupa vlč. Ivica kaže: *Još tijekom studija u Rimu ponekad sam vodio različite grupe, uglavnom župnih hodočašća, po Rimu i na taj način stjecao pomalo iskustvo. Prije tri godine, tj. 2013., također sam vodio jednu grupu u Rimu i to mi je bilo prvi puta da sam od prve do posljednje točke pratio hodočasnike, jer ono prije je funkcioniralo tako da sam dočekao i ispratio hodočasnike u Rimu. Volio bih i dalje zadržati ovu dinamiku hodočašća, svake druge godine. Ono što mislim da će u svakoj prigodi biti nešto novo su male izmjene programa. Asiz i Rim će uvijek ostati u programu, no, put do Asiza u odlasku i od Rima u povratku se može ispuniti novim mjestima.*

Blagoslovljen polazak

Na put u Rim hodočasnici su krenuli iz subotičke katedrale na kojoj su također Sveta vrata, te se pomolili pred polazak. Znakovito je bilo da su se među putnicima našla i četvorica „pastira“ – svećenika: voditelj vlč. Ivica, fra Zdenko Gruber, vlč. Josef Vogrinc i vlč. Dominik Ralbovsky. A na put su krenuli hodočasnici iz Subotice (župe sv. Roka, Marije Majke Crkve, katedralne župe), Sombora, Male Bosne, Đurđina, Žednika, Selenče i Bačkog Petrovog Sela.

Padova i Ravena

Susret s Padovom, nakon napornog puta, otvorio je duhovnu dimenziju puta. Početak hodočašća obilježila je misa u svetištu sv. Leopolda Bogdana Mandića, uz njegov grob, a potom posjet njegovoj sobici u kojoj je ispovijedao, a osobito je sve ganula njegova jednostavnost i skromnost. Ovaj je svetac jedan od zaštitnika Godine Božjeg milosrđa. Posjet bazilici sv. Antuna Padovanskog i razgledanje drugih starih bazilika u Padovi a potom i u Raveni najavio je ljepotu koja je ispunila sva očekivanja.

Asiz

Nastavak putovanja išao je kroz Asiz, grad svetoga Franje. Ovdje je mnoge oduševio noćni prizor „Franjine“ crkvice u bazilici sv. Marije od Anđela. Posjet bazilikama i grobovima,

sv. Franje i sv. Klare, obilazak i šetnja gradom, duboko su sve dirnuli. Tko bi mogao opisati riječima duhovni mir u Porcijkuli – crkvi iz 13. stoljeća, nazvanoj Sveta Marija Anđeoska, ljepotu bazilike sv. Franje, posebnu duhovnost kod njegova groba...? Počeci Male braće – kako je sv. Franjo prozvao franjevački red, ovdje su itekako vidljivi. Zato im se treba vratiti i iz njih crpiti duhovnu snagu.

Rim – susret sa Sv. Ocem

Opća audijencija sa Svetim Ocem hodočasnicima je ipak bila glavni motiv hodočašća jer se ovakav susret ne doživi često u životu. Nakon dirljivog ophoda hodočasnika, papa Franjo je u katehezi rekao kako je Isus jedino vrelo blagoslova iz kojeg izvire spasenje za sve ljude. Osvrnuvši se na izvještaj iz Evanđelja po Mateju o ženi koja je bolovala od krvarenja i bila izliječena dodirnuvši skute Isusove haljine, Sveti je Otac sve nas potaknuo na razmišljanje o položaju žena. Upozorio je sve, i same kršćane, da se trebaju čuvati od predrasudama zaraženih poimanja ženskosti i sumnjičavosti spram dostojanstva žena.

Susret sa Svetim Ocem je ostavio poseban pečat u srcima i na licima hodočasnika. On je „Petar“ naših dana. A upravo pred grobom sv. Petra služena je misa koju su hodočasnici, zar je potrebno reći, tako duboko doživjeli. Sasvim poseban osjećaj imalo je dvadesetak hodočasnika koji su se odvažili popeti na vidikovac u kupoli ove najveće katoličke crkve na svijetu!

Brojne su građevine bile vrijedne divljenja, naravno i one koje imaju vjerski identitet i one koje privlače brojne turiste. Teško je izdvojiti neku od građevina, ali će osim već poznatih crkava i brojnih državnih građevina svima ostati u sjećanju Pantheon, nekoliko papinskih sveučilišta, a onda i posjet Papinskom hrvatskom zavodu i crkvi sv. Jeronima. Upravo se u ovom zavodu školuju svećenici hrvatskog govornog područja, a u crkvi je bila sveta misa kojom se nastavio duhovni program hodočašća.

RIM – procesija i prolazak kroz Sveta vrata

Ono što će hodočasnici svima ispričati kao duhovno naj snažnije iskustvo je procesija, predvođena jubilejskim križem uz pjesmu po odvojenoj stazi duž Via della Conciliazione (ulica pomirenja) koja vodi prema Papinskoj bazilici sv. Petra i prolaz kroz Sveta vrata. Iako je mnoštvo naroda pratilo našu procesiju, činilo se kako nam križ otvara sva vrata. Kud god križ prolazio, stvarao se prostor za hodočasnike Subotičke biskupije. Ulazak u baziliku u tišini, ta potpuna predanost tre-

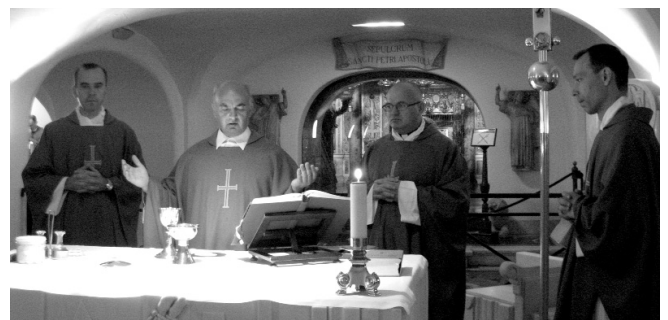

nutku značila je odvaznost napustiti ono staro i zakoračiti u novi život, s Kristom! Kako da ovakvo svečano prolaženje kroz Sveta vrata ne izazove suze?!

Kako bi se ovo upravo tako odigralo, organizator puta, vlč. Ivica je sve pripreme na vrijeme obavio: *Posebno je bilo dirljiv posjet Bazilici sv. Petra. Ujutro smo imali prigodu slaviti Svetu Misu na grobu sv. Petra, a kasnije kao pravi hodočasnici prošli kroz Sveta Vrata. U ovoj Svetoj Godini je postojao zaseban sustav registracije hodočasnika, na službenoj stranici Svete Godine. To se pokazalo vrlo dobrim, jer smo kao hodočasnici imali prednost pred tolikim turistima koji žele posjetiti Baziliku sv. Petra, što nam je pomoglo da duhovno doživimo prolazak kroz Sveta Vrata i dobivanje potpunog oprostata. Vidjeli smo, naime, kako Bazilika sv. Petra već u prijedopodnevnim satima zbog gužve i velikog broja posjetitelja, gubi na svojoj sakralnosti, jer nastane velika gužva i žamor.*

Hodočašće za novi život

Nabrajanje ljepota koje su hodočasnici vidjeli moglo bi izazvati pozitivnu „zavist“, napose kada se među njima nađu Papinske bazilike Sv. Pavla izvan zidina, Sv. Ivana Lateranskog i Sv. Marije Velike – a u njima i Sveta vrata. Njima ćemo pridodati i Katakombe sv. Calista te će ovo biti samo dio velikog mozaika koji čeka hodočasnike u Vječnom gradu – Rimu! Možda se još nekome ukaže mogućnost sličnog hodočašća. Stoga zaključimo: dnevno dvanaestosatno aktivno hodočašćenje značilo je prikazati sebe i svoj život kao spremnost za primanje i davanje milosrđa – svima koji su ga potrebni! Da bi to moglo biti učinjeno, bilo je potrebno dobro pripremiti put, na čemu hodočasnici zahvaljuju vlč. dr. sc. Ivici Ivankoviću Radaku čije je poznavanje povijesti i posjećenih mjesta bilo za divljenje. U brojnim detaljima, u organizaciji, pomagali su mu Anica i Vinko Ivković. Potrudio se vlč. Ivica svakom hodočasniku pribaviti pergamentu na kojoj je poimence svaki hodočasnik dobio potvrdu da je hodočastio u Svetoj godini Božjeg milosrđa i prošao kroz Sveta vrata u rimskim bazilikama. Neka je na korist svima – i onima koji su hodočastili i oni s kojima će se ovo duhovno iskustvo podijeliti!

Misa na grobu sv. Petra

Hodočašće ćemo pamtiti...

– Na ovom hodočašću, o kojem sam dugo sanjala, najviše me se dojmilo kretanje naše grupe uz pjesmu s križem na čelu procesije, svatko sa svojom nakanom, dostojanstveno, skrušeno prema Trgu i bazilici sv. Petra, prolazak kroz Sveta vrata i audijencija sa Svetim Ocem. Asiz, stari grad, smješten na padini planine, crkva sv. Pavla, fontana Di Trevi i Pantenon su me očarali. Oduševljena sam stručnim, brižnim i svesrdnim vođenjem naše grupe od strane mladog svećenika Ivica. /**Stana Matarić**, Sombor/

– Za hodočašće u Rim sam saznala onda kada su mjesta bila popunjena. Moja lista čekanja se završila dan prije mog rođendana. Vlč. Ivica mi je poslao radosnu vijest... I evo me u Rimu. Dani u Padovi, Asizu, Rimu i Firenci puni duhovnih događaja. Mir sobice sv. Leopolda u potpunosti smiruje dušu iako nije tamo da vječno ispovijeda. Zatim crkva sv. Marije od anđela gdje me se osobito dojmila mala crkva u crkvi – Porcijunkula, u koju sam došla noću i ne znajući da je to crkva sv. Marije od anđela te molila za sve moje „anđele na zemlji“ koji mi se nađu u blizini kad god zatreba. Najposebniji događaj je susret s papom Franjom i misa u kapelici ispred groba sv. Petra. Duhovnost tog mjesta i misli i molitve koje su dolazile su divne, riječima neopisiv događaj. Uzalud je skrivati suze od ganuća. /**Josipa Kujundžić**, Subotica/

– Iz mnoštva prelijepih trenutaka izdvojila bih tri događaja koji su ostavili najjači dojam. Papina audijencija – kada se na Trgu sv. Petra pojavio Petar naših dana, naš papa Franjo, koji je prošao pokraj naše hodočasničke grupe. Svijest da je on Kristov predstavnik na zemlji ne može vas ostaviti ravnodušnim... ushićenje i suze radosnice. Potom misa na grobu apostolskog prvaka, sv. Petra koju sam proživjela s puno emocija. Vrhunac hodočašća – hodočašće putem milosrđa i ulazak kroz Vrata milosrđa s pjesmom na usnama i u srcu! Neizmjerne sam zahvalna dragom Bogu na svim primljenim milostima. Spomenula bih i ljepotu zajedništva među hodočascima. Vodio nas je Duh Božji, fizičkog umora i iscrpljenosti je bilo ali vedrina duha je nadvladala svaki umor. /**Ljubica Vukov**, Žednik/

– Hodočašće u Rim ću pamtiti po neopisivim ljepotama staroga grada, bazilikama i zajednici s kojom sam provela i proživjela te trenutke. Duhovno i kulturno uzdizanje; svakodnevna sveta misa i prolazak kroz Sveta vrata milosrđa, nama vjernicima kao dar s neba da se operemo od naših starih nečistoća i odjenemo u novo ruho bez mrlja. Doživljaj na audijenciji sa Svetim Ocem ne može se usporediti s prijenosom preko TV-a.

Vidjeti Papu i slušati ga – pomalo nezamislivo i nestvarno, što je za mene bilo sve do jučer. /**Emilija Jaramazović**, Subotica/

– Na ovo hodočašće bili smo potaknuti pozivom našeg svećenika vlč. Dominika i drago nam je zbog toga. Neizmjerne smo zahvalni dragom Bogu na milosnim darovima koje smo proživljavali tijekom cijelog našeg hodočašća. Posjećivali smo razna sveta mjesta koja su odisala vjerom naših apostola i svetica. Svako mjesto je imalo svoju duhovnu priču u koju nas je jako lijepo uvodio naš organizator hodočašća vlč. Ivica. Na sve nas je najjači dojam ostavio susret sa Svetim Ocem i prolazak kroz Sveta vrata. Svima nama su oči zasuzile kada smo išli u procesiji kroz grad Rim sve do Bazilike sv. Petra noseći križ i pjevajući pjesme. Tada smo postali još svjesniji da je naš život hodočašće – hodajući ovom zemljom naš život bi trebao biti neprestano čašćenje Svevišnjega a hodajući za Križem – za Kristom u zajedništvu s drugima taj hod dobiva na svojoj punini. /**Kristina, Ana** i drugi hodočasnici iz Selenče/

– Radostan sam što mogu svjedočiti kako sam sa suprugom **Jelenom** sedam dana hodočastio u Rim gdje sam doživio pravu Božju providnost. Toliko divnih mjesta u Vječnom gradu, gdje smo vidjeli papu, sve oko njega, ljepotu crkava... Ali, doživio sam živu Crkvu, trenutak u Asizu – 150 časnih sestara Bl. Majke Terezije zajedno – neke od njih pozvale su nas na misu i prihvatili smo poziv. Trenutak pjevanja šansona s takvim osobama u meni je probudilo snagu i ljubav prema Bogu i čovjeku koja do sada nije bila tako prepoznata u mom životu. Osjećaj se pamti i ne zaboravlja i živim novi život. Stoga svima poručujem – dar života je divan uz poznavanje Njega jedinoga! /**Miroslav Kujundžić**, Subotica/

– Iako sam u Rimu bila prije nekoliko godina na sličnom hodočašću, ovo me posebno dojmilo jer je u Godini milosrđa. Najupečatljiviji je bio odlazak u procesiji s križem prema bazilici sv. Petra, prolazak kroz Sveta vrata. Procesija kroz cijelu glavnu ulicu do crkve – za mene je nešto što neću zaboraviti do kraja života. Puna sam dojmova, puno sma vidjela, zapamtila, a vrhunac je bilo iznenađenje – potvrda da sam bila na hodočašću u Godini milosrđa! /**Marija Horvat**, Subotica/

– Procesija uz pjesmu praćena usnom harmonikom vlč. Dominika, ulazak s križem u baziliku sv. Petra, križ nam je pravio put, a sa strane su išli ljudi koji nisu bili organizirani. Kud god smo išli, otvarali su nam vrata, pravili put križu. Suze su mi navirale. Ispovjedila sam se na Bunariću, ali sam sretna što sam se i u Rimu ispovjedila na prvi petak. /**Marga Ivković Ivandekić**, Subotica/

Svečana proslava u Skopju povodom kanonizacije Majke Tereze

Papa Franjo je 4. rujna u Rimu svečano kanonizirao Majku Terezu i uzdigao je na čast oltara. Povodom proglašenja za sveticu Skopska biskupija i Vlada Republike Makedonije pripremila je svečanu proslavu u čast Majci Terezi, 11. rujna u Skopju.

Centralno euharistijsko slavlje je predvodio Papinski delegat kardinal i nadbiskup vrhbosanski **mons. Vinko Puljić** uz sudjelovanje domaćeg biskupa i apostolskog egzarha **mons. Kire Stojanova**, koji je na početku slavljia pozdravio sve prisutne, među ostalima subotičkog biskupa **mons. Ivana Pénzesa**, ravnatelja „Paulinuma“ **mons. Josipa Mioča**, sjemeništarcu skopske biskupije i paulince iz drugih biskupija. Iza toga kratko je govorio o ovoj centralnoj proslavi i Majci Tereziji. Na proslavi je prisustvovalo jedanaest nadbiskupa i biskupa, te pedeset svećenika. Zatim više redovnika, redovnica i dvije tisuće i petsto vjernika i gostiju.

Kardinal je u svojoj propovjedi istaknuo: *Majka Tereza je majka cijeloga svijeta, sad kad je majčinstvo obezvrijeđeno svi osjećamo kako je lijepo da je možemo zvati majkom. Bez ljubavi nema sreće, Majka Tereza je govorila jezikom ljubavi, koji cijeli svijet razumije... iz nje je zračila ta majčinska ljubav, koja je dozirala iz cijelog njezinog bića, osobito iz onih njezinih očiju kojima je gledala čovjeka...*

Hodočašće u Doroslovo

Doroslovo je najveće hodočasničko mjesto Subotičke biskupije. Kip Gospe i izvor bili su poznati još prije turskih vremena. Nakon turske vladavine, napose kada se 1792. godine dogodilo jedno veliko čudo, od tada ovo mjesto postaje poznato ne samo u Subotičkoj biskupiji, nego i u okolnim biskupijama te mjesto koje pohode tisuće hodočasnika.

I mi smo zajedno, kao prijašnjih godina s našim profesorima i djelatnicima „Paulinuma“ hodočastili Gospi doroslovačkoj. Najprije smo otišli do Gospinog kipa i Bunariča, gdje smo se pomolili Majci Božjoj. Nakon kratke pobožnosti sudjelovali smo na hrvatskoj svetoj misi, koju je predvodio mjesni ordinarij **mons. Ivan Pénzés**. Velika sveta misa na mađarskom jeziku bila je u 10 sati, koju je predvodio **mons. Székely János**, ostrogonski pomoćni biskup. Svetoj misi su aktivno sudjelovali i sjemeništarcu svojim ministriranjem i asistiranjem. **Török Tamás, Tápai Leon, Đuro Juhas, Gyuris Dávid i Alen Mrkaljević**. Na kraju svete mise voditelj svetišta, **vlč. Árpád Verebélyi** je zahvalio ravnatelju gimnazije i sjemeništa „Paulinum“ i svim prisutnim profesorima i sjemeništarcima što su uzveličali ovo svečano misno slavlje svojim dolaskom i aktivnim sudjelovanjem. Puni duhovnih radosti, sretno smo se vratili u „Paulinum“ s nadom, da ćemo iduće godine ponovno hodočastiti našoj Gospi doroslovačkoj.

Veni sancte i početak nove školske godine

Zazvonila su zvona i u našoj gimnaziji i sjemeništu „Paulinum“: „Ušli smo s hvalama na vrata sjemeništa, u učione njegove, s novim učenicima“. Nakon dugih ljetnih ferija, vratili smo se u naše učeničke klupe. Kako je lijepo započeti novu školsku godinu zazivom Duha Svetoga, kako je lijepo zajedno zapjevati „Dođi Duše Presvete“. Misno slavlje, 3. rujna, predvodio je ravnatelj gimnazije **mons. Josip Mioč**, uz koncelebraciju duhovnika **mons. Marka Forgića** i novog prefekta **vlč. Lasla Tojzana**,

uz sudjelovanje učenika, profesora, roditelja i gostiju. Pjevanje i sviranje je predvodio zborovođa župe sv. Terezije **Miroslav Stantić**. Ravnatelj je u propovjedi ohrabrio učenike i naglasio kako je u zajednici važna komunikacija, tolerancija, pomaganje i razumijevanje. Nakon misnog slavlja zajedno smo prešli u veliku dvoranu „Paulinuma“ gdje smo se upoznali s novim učenicima, koji su tom prigodom dobili simbolični poklon. Za prvake je slijedio prvi razredni sat. Ostali profesori i gosti su mogli posjetiti obnovljenje prostorije gimnazije i sjemeništa. Ove godine obnovljen je polukat i cijeli drugi kat, te jedan dio školskog namještaja.

Proštenje na subotičkoj kalvariji

Stoljetna subotička kalvarija časti spomen Žalosne Gospe, 15. rujna. Na proslavu proštenja smo se i mi uključili sudjelovanjem na svetoj misi koju je predvodio **mons. dr. Andrija Anišić**, na hrvatskom jeziku i **vlč. Balcsák Szilárd** katedralni kapelan na mađarskom jeziku, uz koncelebraciju nekoliko svećenika. Na početku svake školske godine rado hodočastimo na ovo sveto mjesto, koje je ujedno i mjesto zadobivanja potpunog oprosta. Nakon svete mise, **mons. Bela Stantić**, župnik i upravitelj kalvarije zahvalio je predvoditeljima, svećenicima, bogoslovima i sjemeništarcima, te svim ostalim vjernicima na prisutnosti i zajedničkoj molitvi.

U novu školsku godinu s novim planom i programom

Tradicionalno i ove godine prvoga rujna u većini naših škola oglašila su se zvona te označila početak nove školske godine. Poslije dvomjesečne tišine, učionice i školska dvorišta ponovno su oživjela, a ulice gradova i sela ispunjena su mladošću i radošću. Pretpostavljam da je i ove godine poneka učionica ostala bez svoga razreda, a učitelj na listi za neki drugi posao jer statistički podaci neumoljivo potvrđuju da je đaka prvaka sve manje. Nije više rijetkost ni vijest da se svake godine zatvori i poneka škola. Čini mi se da je premaleni broj onih koje te brojke i činjenice duboko zabrinjavaju, a prevelik je broj onih koji će i dalje odmahnuti rukom i možda tek tiho prozboriti da se po tom pitanju ili problemu ionako neda nešto posebno ili značajno učiniti. A pod velikim znakom pitanja nije samo naša sadašnjost nego daleko više naša budućnost, naš opstanak.

Početak prošle školske godine na sastancima Vladine Komisije za školski vjeronauk otvorilo se pitanje potrebe izrade novih planova i programa za školski vjeronauk. Taj stav podržali su predstavnici Crkava ali i svi drugi članovi Komisije. U prvim mjesecima ove godine pristupili smo tom dosta obimnom i zahtjevnom poslu za koji nam je trebalo malo više od pola godine. U taj posao bila je uklju-

čena struka (teolozi, pedagozi, katehetičari) ali i jedan broj vjeroučitelja oba govorna područja (hrvatski, mađarski) iz različitih dijelova naše Biskupije.

Nakon petnaestogodišnjeg iskustva i rada u školama osjetila se potreba za poboljšanjem programa. Ono što smo uspjeli uraditi, dobilo je odobrenje naših biskupa i nadležnih tijela Ministarstva prosvjete, objavljeno je u *Službenom glasniku* i dano u ruke svim vjeroučiteljima. Što se tiče tema i sadržaja tu se nije dogodila velika promjena jer za tako nečim nije bilo ni potrebe. Ono, međutim, što je u planu novo i važno jesu jasne definicije svrhe, ciljeva i ishoda za svako godišće kako u osnovnim tako i u srednjim školama. Ovaj Plan i program nudi također raznolikost i širinu u odabiru načina i metoda za konkretno izvođenje vjerske nastave u školama.

Nadam se da će najveći broj naših vjeroučitelja, svjesni velikog povjerenja koje u njih polažu naši biskupi, i odgovornosti s kojom trebaju prihvatiti ovu časnu službu, a to je služba evangelizacije, učiniti sve da njihov boravak u školi bude na ponos Crkvi, na korist djece i mladih koji su im povjereni te zadovoljstvo svih roditelja koji u vjeroučiteljima najčešće vide dobre suradnike i pomoć u vjer-

skom odgoju njihove djece. Naglašavam, roditelji u vjeroučiteljima pa i svećenicima mogu i trebaju vidjeti samo suradnike i pomoć u onome što je i što mora ostati njihova roditeljska zadaća a to je da svojoj djeci budu uvijek prvi i pravi navjestitelji Kristove Riječi te svjedoci vjere i da tu svoju zadaću ne mogu delegirati ili prepustiti nikome drugom. Ako to smijemo očekivati od roditelja, onda s posebnom osjetljivošću očekujemo i od vjeroučitelja da svojim cjelokupnim odnosom prema obvezama koje su prihvatili i poslu kojega obavljaju vjeronauk ne učine „zanatom“ a sebe „zanatlijama“.

Svima su nam potrebni darovi Duha Svetoga koje zazivamo na početku svake školske godine uz lijepi običaj blagoslova školske djece i svega onoga što im je potrebno za uspješno školovanje (knjige, teke, pribor, torbe itd.). Zazivamo Božji blagoslov na svu djecu i mlade da ih čile, zdrave i radosne Svemogućci vodi kroz godine njihova školovanja a sve učitelje, nastavnike, profesore i djelatnike škola obogati darom strpljivosti te ih i dalje hrabri i motivira u ostvarenju još uvijek, nadam se, jednog od najplemenitijih poziva i zanimanja.

Josip Pekanović
pročelnik Katehetskog ureda
Subotičke biskupije

15 godina vrtića „Marija Petković – Sunčica“

U Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici, 21. rujna 2016. u 10 sati svečano je proslavljen 15. rođendan vrtića „Marija Petković – Sunčica“. Poseban ugođaj priredila su djeca – stari i novi „vrtićanci“ koji su pokazali kako se složno pjesmom i plesom može pokazati prava dječja radost.

Nakon dječjeg programa prisutnima su se obratili ravnatelj Dječje ustanove „Naša radost“ **Jašo Šimić**, provincijalna predstojnica Družbe Kćeri Milosrđa s. **M. Emila Barbarić** i **Mirjana Marković**, pedagog u počecima otvorenja ovoga vrtića.

Istoga je dana u crkvi sv. Roka mons. dr. **Andrija Anišić** služio misu zahvalnicu za sve godine rada vrtića.

Što katolički vrtić, koji radi po Montessori programu i na hrvatskom jeziku, znači Subotici, Crkvi, hrvatskom narodu? O tome bi mogli posvjedočiti brojni roditelji čija su djeca prošla kroz vrtić, a koji ne može primiti sve koji bi svoju djecu rado upisali upravo u objekt koji se nalazi u samostanu.

Inspirativan je govor održala provincijalna predstojnica s. **M. Emila Barbarić**, iz kojega prenosimo najzanimljivije dijelove.

O počecima i samom projektu katoličkog vrtića u Subotici

– Božja je providnost našla načina da se sestre Kćeri Milosrđa iznova uključe u odgojnu djelatnost u Subotici koja im je bila nasilno oduzeta 1946. godine. Dobrotvorna američka organizacija Catholic Relief Services (CRS) započela je projekt otvaranja 10 dječjih vrtića na području bivše Jugoslavije, pa je to bila prigoda da se iznova uredi onaj prostor u samostanu sestara Družbe Kćeri Milosrđa koji je punih 20

godina, od 1925. do 1946. godine, služio za rad s djecom.

Tako je 18. listopada 2001. godine u župnoj crkvi sv. Roka upriličen svečani program otvorenja Dječjeg vrtića „Marija Petković“. Subotički biskup, dr. Ivan Pénzes blagoslovio je samostanske prostorije u kojima je smješten vrtić.

Danas se prisjećamo nedavnih godina oduševljenja kada smo se zajednički, uz brojne dobrotvore, mogli upustiti u otvaranje vrtića za odgoj naše djece, koja bi svakoj osobi i svakome društvu trebali posebno biti na srcu.

Današnja proslava prisjeća nas ne samo na ono što se zbilo prije 15 godina već i na sve ono što se tijekom tih 15 godina događalo.

Ovo je vrtić koji je zaživio nakon dugog niza godina kada su komunističke vlasti sestrama zabranile rad s djecom i mla-

dima, da ih ne bi odgajali u vjeri i moralnim vrijednostima. Ovaj samostan je više desetljeća bio bez svoje prvotne svrhe, odgoja djece, iako se osjećala velika potreba za tim. Kada su se svjetonazori pomalo osvješ-

ćivali, iznjedrila demokracija, providnost je bila na djelu i omogućila nam ponovnu uspostavu odgojne djelatnosti u samostanskim prostorima.“

Zahvala mnogima i – Bogu

– Izišlo je već nekoliko naraštaja djece koji su sada na studiju ili već rade. Uvjerena sam da su se vrtićki dani odrazili na njihov odgoj i odrastanje.

Nažalost, zbog pomanjkanja sestara nismo bile u mogućnosti prihvatiti vođenje ove ustanove i našlo se kompromisno rješenje pripajanja „Našoj radosti“, jer su dobronamjerni ljudi imali sluha za to i tako je nastavljeno s istim programom, vjerni prvotnom nazivu „Marija Petković – Sunčica“. U nadi da će ovaj vrtić ponovno doživjeti to da sestre koje su bile osnivačice budu njegove voditeljice i djelatnice, ako ne prije onda kada stasa koje zvanje iz ovoga vrtića, neka nam je na srcu molitva na tu nakanu.

Zajedno s vama zahvaljujem svim dobronamjernim osobama koje su se utkale u taj projekt, kako živućima tako i pokojnima, koji su zavrijedili našu pažnju i poštovanje.

Zahvaljujem svima koji su na različite načine dali svoj doprinos u napredovanju ove ustanove. Neka im svima Gospodin uzvrati najboljom nagradom, a to je da iz naraštaja u naraštaj gledamo našu djecu odgojenu u ljubavi i poštivanju, časnu i pošteni, koja će podizati svijet i graditi društvo u kršćanskim i evanđeoskim vrijednostima.

Svima vama koji ste danas ovdje na slavlju od srca zahvaljujem i želim da i dalje ostvarujete dobru suradnju sa sestrama Kćerima Milosrđa, na dobrobit onih koje odgajate. Neka nas zaštitnica ovoga vrtića blažena Marija Petković zagovara, a njezin primjer vjerničkoga života privlači Bogu, da nam djeca i mladi budu odgojeni u ostvarivanju Očeva milosrđa u ovom gradu, u ovom narodu i svijetu, sretni što su upoznali Krista i njegovu istinu koja jedina oslobađa, ljubav koja napaja i milosrđe koje spašava. Hvala vam!

K. Č.

U Dječjem vrtiću „Marija Petković“ dnevno se odgaja pedesetak djece. Za njih se skrbi pet odgojiteljica, od kojih je prva voditeljica vrtića bila s. **M. Iva Bagarić**, članica Družbe Kćeri Milosrđa, a nakon nje su radile s. **M. Silvana Milan**, s. **M. Mojmira Mašina**, s. **M. Jasna Crnković**.

Za otvorenje vrtića posebnu zaslugu ima pokojni pedagog **Dužo Runje** koji je snažno vjerovao u Montessori vrtić i njegovo ostvarenje u Subotici.

Prorok Jeremija

(II. dio)

Piše: dr. Tivadar Fehér

Ovaj Božji izabranik je veoma osjetljiva osoba. Ogorčen je, ima depresivnih trenutaka kada ne vidi izlaz iz postojeće društvene situacije. Mrak se nadvija nad njegovim razumom i dušom kada shvaća da su vlasti (kralj, plemstvo, svećenici) nesposobni uvidjeti realnost, ne čine ni korak prema Bogu, prema rješavanju problema, kada je i običan puk u rasulu, svaki hoda po svome nahođenju...

Jeremija izgovara tako teške riječi, koje ne čujemo kod drugih proroka: *Zašto je put zlikovaca uspješan?* (12,1) Svoju egzistenciju smatra propalom: *Kad god progovorim moram vikati, naviještati moram: Nasilje! Propast!* (20,8) Ne vidi smisao zašto je poslan na ovaj svijet: *Proklet bio čovjek koji ocu mom dojadi: Rodio ti se sin, muškić!... Jer me ne pogubi u majčinoj utrobi, da bi majka bila moj grob* (20,15.17). On je djelovao u takvom vremenu kada čovjek ni događaje sljedećeg dana nije mogao predvidjeti, totalna nesigurnost ne samo od vanjskog neprijatelja, nego od unutrašnjeg, od vlastitog naroda: *A ja bijah kao janje krotko što ga vode na klanje i ne slutih da protiv mene snuju pakosne naume* (11,19).

Ovako se osjeća čovjek kada iznenađa gubi svoje radno mjesto, ili se dogodila neka nesreća, tragedija, nailazi bolest, kada nekoga ostavlja bračni drug, ili prezire dijete, kome je pokušavao osigurati barem ono osnovno za život... Kako je prorok izdržao tu duhovnu samoću? Odbačenost od svijeta, čak i kušnju da ga Bog izigrava: *Ti me zavede, o Jahve, i dadoh se zavesti* (20,7a). Čovjek ima dojam kako se ponekad ni u Boga ne može pouzdati. Kako se snalaziti u ovim kušnjama, kako naći pravi put da čovjek uvidi: nije besmisleno živjeti u ovom društvu. Nisu udarci života jači od onoga koga pogađaju teškoće.

Sam Jahve daje odgovor: *I radovat ću se čineći im dobro* (32,41). Ovo je kristovski princip kako nadvladati duhovnu prazninu, strah, depresiju, oslabljenu vjeru i moral: činiti dobro – ako treba – i naslijepo. Jeremija nije razumom vidio kraj mračnog tunela. Ali nasljedovanje Boga – po onome što je Jahve učinio praocima – proroka je učvrstio u uvjerenju da treba činiti dobro. I

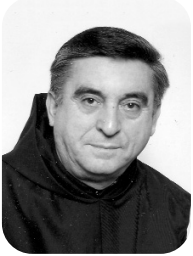
taj zakon – po svakoj cijeni biti u dobroj – donio je plodove: ostao je stabilan, mudar u svojim postupcima, i nadživio katastrofu i svoga naroda, i krize svoje nutrine. Još u njegovo vrijeme Bog je obećao ostvariti ovo u svakom čovjeku: *Zakon ću svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce* (31,33). Taj zakon je: *Radovat ću se čineći im dobro!*

Sam Isus je ovo primijenio na križu, okrenuvši se desnom razbojniku, koji je bio u neizmjernom očaju gubeći svoj život, i rekao: *Zaista, kažem ti, danas ćeš sa mnom biti u raju!* (Lk 23,42). Isus je bio u istom položaju, umire, ali i u toj situaciji mislio je na onoga drugoga pored sebe. Još šire, na cijelo čovječanstvo, i ta dobrota je njega i Jeremiju održala na visini svoga zvanja. Jeremija je predstava Isusa. Isus pak nije samo primjer, nego i izvor te duhovne kreativnosti: *Zakon ću svoj... upisati u njihovo srce* – ovo obećanje se ispunilo u Uskrsnome. On je zakon kako se živi, i njega primamo svake nedjelje u Euharistiji. Zato je istina da taj Božji zakon jest upisan u naše srce. Činiti dobro nije drugo nego recept za svladavanje lažnog osjećaja bespomoćnosti. Ne radi se o tome da su naši problemi prividni, ili da su to bile teškoće Jeremije. Naša i

njegova situacija je realna i ozbiljna. Ali još je realnija jakost Isusove dobrote u nama. Ubojitu snagu križa nitko ne može zanijekati, ali još manje životvornu silu Uskrsloga.

Jeremija je imao iskustvo Božje snage, zato je ostao duhovni stup cijeloga izraelskoga naroda. Mi ne samo da imamo duhovno iskustvo, već realnu prisutnost Isusa Krista u sakramentima. Uvijek smo sposobni činiti dobro – čak i unatoč negativnim osjećajima i lošim iskustvima. *Radovat ću se čineći im dobro* – plemenita djela uvijek ispunjavaju čovjeka radošću, koja je jača od svih osjećajnih vihora unutar čovjeka, i jača od svih vanjskih napada ili nesreća. Jača, jer dobrota dolazi od Isusa, i ono što ispunja stvorenje jest sam Krist, Božji Sin. On pak je izjavio: *Imajte pouzdanje, ja sam pobijedio svijet* (Iv 16,33d).

Jeremiji i kršćanima – u nekim trenucima – izgleda da svijet pobjeđuje, da je zlo efikasnije. Tako je to bilo i učenicima na Veliki petak. No, uskrsnuće, Očeva dobrota prema Sinu, je dokazalo da na kraju radost pobjeđuje, i nema mjesta mraku ni u duši ni u društvu. Nema, jer tamo je zajednica katolika, po kojima je dobrota realno prisutna, i ona liječi i vodi sve prema Bogu.

Godina milosrđa (9)

Oprost u Svetoj godini

Piše: o. Mato Miloš, O.C.D.

Jubilej uključuje također udjeljivanje oprosta. U Svetoj godini milosrđa taj oprost je još važniji. Božje oprostjenje ne pozna granica (Lice milosrđa, 22).

To ne znači koliko puta budem prošao kroz „sveta vrata“, pomolim se i dadem koji novčić u škrabicu, toliko ću dobiti oprosta od svojih grijeha. To bi bilo preuzetno i vrlo površno. Bog je smrću i uskrsnućem svoga Sina Isusa Krista pokazao svoju ljubav i svoju snagu uništiti sve ljudske grijeha. Stoga se svaki vjernik poziva na temeljiti ispit savjesti, na sakramentalnu ispovijed kojom se pomiruje s Bogom i s bližnjima. Bog je uvijek spreman oprostiti i nikada se ne umara pružiti oprostjenje onome tko se iskreno kaje za svoje grijeha i koji je također spreman drugome oprostiti uvrede nanesene njemu. Snaga Božje milosti koja nas preobražava u nama je iako u sebi nosimo proturječnosti posljedice grijeha. U sakramentu svete ispovijedi Bog nam oprašta grijeha i bivaju izbrisati, bačeni na dno mora. No, uvijek ostaje traga naših grijeha, ožiljci naših grijeha. Božje je milosrđe jače od naših grijeha i ožiljaka. *Ono postaje oprost Oca koji po Kristovoj Zaručnici, svojoj Crkvi, dopire do grešnika kojemu su grijesi oprostjeni i oslobađa ga svih natruha koje su posljedice grijeha, osposobljavajući ga te on može djelovati s ljubavlju, rasti u ljubavi, umjesto da ponovno padne u grijeh* (Lice milosrđa, 22). Crkva živi u zajedništvu svetih. U slavljenju euharistije to se zajedništvo povezuje sa svetima i blaženima na nebu. Sveti pritječu u pomoć našoj slabosti. *Živjeti, dakle, oprost u Svetoj godini znači pristupiti Očevu milosrđu sa sigurnošću da se njegovo oprostjenje proteže na sav vjernikov život. Dobiti oprost znači iskusiti svetost Crkve koja sudjeluje u svim blagodatima Kristova otkupljenja, kako bi oprostjenje bilo protegnuto do krajnjih granica do kojih dopire Božja ljubav* (Lice milosrđa, 22).

kajom dopire Božja ljubav (Lice milosrđa, 22). Tu, dakle, nema nikakve trgovine: dajem da daš! Oprost je nezasluzeni dar Božji onome tko ga s učiteljstvom Crkve ispravno prihvaća, kaje se, pomiruje se s Bogom i s bližnjima u sakramentu svete ispovijedi. U Svetoj godini milosrđa, poći ćemo na hodočašća u Rim, ili u naše katedrale koje su također otvorile svoja „sveta vrata“. Pripravimo se duhovno za ta hodočašća. Ne idemo na nikakva turistička putovanja. Idemo po sveti oprost kroz sakrament sv. ispovijedi i euharistijska slavlja, te se vraćamo svojim kućama i svojim poslovima rasterećeni tereta grijeha i osnaženi novom milošću koju nam Gospodin daruje.

Papa Franjo u svome pismu ističe da Božje milosrđe *posjeduje vrijednost koja nadilazi granice Crkve* (Lice milosrđa, 23). Božje milosrđe nas povezuje sa židovstvom i islamom. Tema milosrđa proteže se kroz cijeli Stari zavjet, u kojemu se

ističe i jednobožačku religiju islama, koji među povlaštenim imenima nazivaju Boga „milosrdan i blag“. I oni vjeruju da nitko ne može postaviti granice milosrđu Božjemu, jer su njegova vrata svima uvijek otvorena. Ova jubilara godina milosrđa poziva sve nas na susret i dijalog s tim religijama, kao i sa svim drugim plemenitim religijskim tradicijama. Na stranu svaki fanatizam, ubijanje u ime Boga i isključivost. Sve su religije pozvane svjedočiti ono što je plemenito usađeno u bit njihova vjerovanja, jer je Bog ljudskom rodu darovao svojega Jedinorođenoga Sina Isusa Krista, koji je umro i uskrsnuo za sav ljudski rod i pribavio mu vječno spasenje. Unatoč svakodnevnom slušanju i gledanju vijesti gdje se u ime Boga ubijanju ljudi, valja nam ukloniti svaki oblik zatvaranja u sebe i svoju religioznu uskogrudnost, otklanjati svaki oblik nasilja i diskriminacije. To je teška i dugoročna zadaća svim religijama svijeta, kako bi se stalo na kraj mržnji, osveti

Živjeti, dakle, oprost u Svetoj godini znači pristupiti Očevu milosrđu sa sigurnošću da se njegovo oprostjenje proteže na sav vjernikov život. Dobiti oprost znači iskusiti svetost Crkve koja sudjeluje u svim blagodatima Kristova otkupljenja, kako bi oprostjenje bilo protegnuto do krajnjih granica do kojih dopire Božja ljubav (Lice milosrđa, 22).

Oprost je nezasluzeni dar Božji onome tko ga s učiteljstvom Crkve ispravno prihvaća, kaje se, pomiruje se s Bogom i s bližnjima u sakramentu svete ispovijedi.

opisuju silna Božja djela koja je Bog učinio sa svojim izabranim narodom, iako se on opirao silnim Božjim djelima i čudesima koja je vidio na svoje oči. Objava koju je primio Izrael kroz svoju dugu povijest, izvor je neiscrpnog bogatstva koje treba dijeliti s cijelim ljudskim rodnom. Papa Franjo

i osvajanju tuđeg u ime Boga. Religiozni vođe imaju veliku odgovornost pred Bogom i svijetom, braniti ljudsko dostojanstvo, ostaviti svakom slobodu izražavanja svoje religioznosti i suživota među ljudima.

I danas lepršaju bijeli habiti

Piše: s. Blaženka Rudić

Dominikanska prisutnost na našim prostorima seže u same početke Reda. Na drugoj Općoj skupštini Reda 30. svibnja 1221., pod Dominikovim predsjedanjem, odlučeno je da se Red proširi na Hrvatsko-Ugarsko Kraljevstvo. Tako su već 1225. dominikanci došli u Dubrovnik. Ubrzo su došle i prve dominikanke. Njihova prisutnost, uza sve povijesne prilike i neprilike, traje do danas.

Kongregacija sestara dominikanki

Dominikanke Kongregacije Svetih anđela čuvara nazočne su od 1905. u Korčuli. Tamo im je i danas sjedište uprave i kuća odgoja. Kongregacija broji 109 članica. Od toga 103 doživotno zavjetovane, 3 s privremenim zavjetima, 4 novakinje i 2 kandidatice. U Korčuli, u samostanu Svetih anđela čuvara najbrojnija je zajednica – 33 članice. Drugi samostan po brojnosti je samostan Blažene Hozane u Zagrebu. U Zagrebu sestre djeluju skupa s braćom dominikancima u njihovom samostanu na Borongaju i u kapelici Ranjenoga Isusa na Trgu bana Josipa Jelačića. Sestre su nazočne u Pregradi i Virju u kontinentalnoj Hrvatskoj. Na jugu imaju tri zajednice u Splitu, dvije u Dubrovniku, jednu u Šibeniku i u Veloj Luci na otoku Korčuli. Izvan domovine sestre su nazočne u Hrvatskim misijama u Hamburgu i Chicagu, te u Subotici.

Najopsežniji apostolat sestara obuhvaća rad u dječjim vrtićima u Zagrebu, u Korčuli i u nedavno otvorenom vrtiću u Šibeniku. Sestre djeluju kao katehistice u školskom vjeronauku i župnoj katehezi, te kao orguljašice po župama i sakristanke. Također predaju na fakultetu. Prisutne su i u medijskom prostoru, na radiju, na web stranici www.dominikanke.org, te Facebooku.

Kongregacija je papinskog prava, jedina na hrvatskom prostoru, kontemplativno – apostolskog usmjerenja. Kongregacijom upravlja vrhovna glavarica sa svojim vijećem u mandatu od 6 godina.

Put do ostvarenja dominikanskog zvanja jest kandidatura, postulatura (6 mjeseci), novicijat (2 godine) te razdoblje privremenih zavjeta (6 godina). Nakon toga slijede doživotni zavjeti.

Provincija braće dominikanaca

Hrvatska dominikanska provincija Navještenja Blažene Djevice Marije danas doživljava procvat i obnovu po brojnim zvanjima koja dolaze. Imaju oko 95 članova. Od toga je tridesetak mlađih članova. Oko dvadeset studenata boravi u Zagrebu i u drugim mjestima studija koje Provincija određi. Koncem kolovoza trojica braće položili su prve zavjete, a početkom rujna novicijat su započela sedmorica novaka. Zajednica novicijata boravi u Dubrovniku. Ovaj porast zvanja dogodio se u nekoliko zadnjih godina.

Braća djeluju u samostanima u Zagrebu, Dubrovniku, Splitu, Rijeci, Korčuli, Trogiru, Bolu, Starom Gradu, u Klopču u BiH, te u Sloveniji. Također ima braće po hrvatskim misijama u svijetu. Dominikanci su propovjednici, profesori, znanstvenici, akademici, duhovnici, misionari, ponegdje i župnici. O njima možete naći na web stranici www.dominikanci.hr.

Provincijom upravlja provincijal sa svojim vijećem i sa svim ostalim

provincijama po svijetu podložni su Učitelju Reda.

Dominikanci i dominikanke žive poslanje Reda na različite načine donoseći istinu Božje riječi, navješćujući milost i milosrđe koje je sv. Dominik živio po Evanđelju. U dominikansku obitelj uključeni su i mnogi laici u laičkim bratstvima i kruničarskim društvima.

Tko bi bio sposoban nasljedovati krepost sv. Dominika? Možemo mu se diviti i prema njegovu uzoru prosuđivati mlitavost našega vremena. No, moći ono što je on mogao ne može ljudska snaga, nego osobita milost, osim ako se dobrotu Božja smiluje i možda udostoji koga nadariti za tako visok stupanj kreposti.

Ali tko je za to prikladan? Ipak, braćo, nasljedujmo, koliko možemo, očeve stope, a ujedno i zahvaljймо Otкупitelju što je svojim slugama na ovome putu kojim hodimo dao takvog vođu, i koji nas je po njemu preporodio za svjetlo ovoga načina života. Molimo Oca milosrđa da pod vodstvom onoga Duha koji vodi sinove Božje, unutar međa koje postaviše oci naši, i mi tom stazom bez skretanja zaslužimo stići do istog cilja trajne sreće i vječnog blaženstva, u koje je on zauvijek sretno ušao. Amen. (Jordan Saski, Počeci Reda propovjednika)

Mužlja: Brojnim priredbama i misnim slavljen proslavljeno Ime Marijino

Prigodom blagdana Imena Marijina u Mužlji je održano nekoliko vjerskih, sportskih i kulturnih priredbi.

U petak, 9. rujna u ženskom rukometu snage su odmjerili zrenjaninski „Proleter“ i mužljanski „Lehel“. Poslije podne istoga dana održana je izložba različitih domaćih umjetničkih skupina: slikari su sastavljali divne slike, a vidjeli smo i originalne vezove, tkanine i ostale ručne radove. Nakon toga, u župnoj crkvi Imena Marijina uslijedila je sveta misa s molitvom krunice. U subotu 10. rujna prije podne slavljen je svečana sveta misa koju je predslavio generalni vikar **mons. János Fiser**, dok je pjesnički nadahnutu propovijed, u kojoj je veličao Majku Božju Mariju i poticao vjernike na njezino štovanje, iskazao **Tamás Masa**. Suslavili su domaći salezijanci uz asistenciju stalnog đakona **Zoltána Sándora**, kao i svećenici **József Mellár**, **Gyula Pósa**, **László Gyúris**, **Tibor Konc**, uz nazočnost predstavnika Mjesne zajednice Mužlja i ostalih vjernika. Uslijedila je kasnije i svečana sjednica Mjesne zajednice u mužljanskom KUD-u „Sándor Petőfi“, koju je vodio **Zoltán Hallai**, a nazočili predstavnici iz zrenjaninske Općine, Pokrajine, kao i izaslanstvo iz prijateljskog mađarskog grada Mátra-Mindszent, s kojim je potpisan ugovor i sporazum o suradnji. Nakon izvještaja o postignutim uspjesima, pismena priznanja primila

su najzaslužniji građani za uspješno djelovanje na različitim područjima. Za uspješni i požrtvorni rad u Dobrotvornoj kući sa starijim i bolesnim osobama u mužljanskoj župi, priznanje je primila **Katica Kovács**. U subotu navečer održan je i koncert kojim su se mužljanski vjernici duhovno oraspoložili za nadolazeći blagdan. Nastupio je omladinski vokalno-instrumentalni zbor „Don Bosco“ pod vodstvom **Simone Mezei**, koji je svojim divnim pjevanjem i sviranjem oduševio publiku.

U nedjelju 11. rujna svečano misno slavlje predslavio je protonotar **Jenő Tietze**, a propovijedao je novocrnjanski župnik **Pál Szemerédy**. Poticao je vjernike na pravo Marijino štovanje i njeno nasljedovanje. Kao primjer prave marijanske pobožnosti istaknuo je Majku Tereziju iz Skopja, dobrotvornu časnu sestru najsiromašnijih među siromašnima, koju je papa Franjo 4. rujna proglasio svetom. Nakon mise uslijedio je zajednički agape. /**Janez Jelen**/

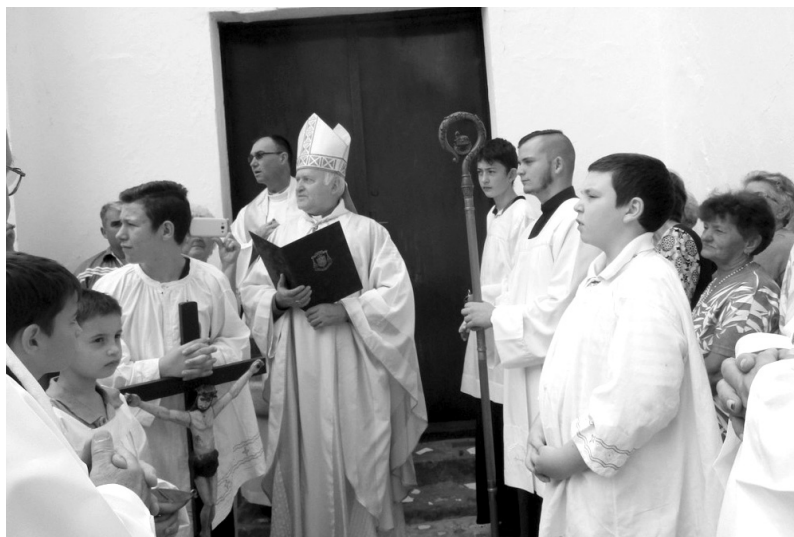

Banatska Topola: Proštenje i otvaranje svetih vrata

Budući da ove godine po želji pape Franje slavimo izvanrednu Svetu godinu Božjega milosrđa, u marijanskom svetištu u Banatskoj Topoli svečano su otvorena Sveta vrata 14. kolovoza. Vrata je točno u 12 sati otvorio zrenjaninski biskup Ladislav Német, nakon čega je slavljen sveta misa na mađarskom jeziku.

U propovijedi, biskup Német je potaknuo na pomirenje s Bogom i bližnjima, kao i na milosrđe po primjeru i zagovoru Blažene Djevice Marije. Poslije toga započela je pobožnost križnoga puta, a zatim pokorničko bogoslužje, koje je predvodio **vč. Tamás Masa**. U 15 sati započeo je Mali cenakulum pod vodstvom isusovca **Jánosa Sótija**, a bila je to ujedno i prilika za svetu godišnju ispovijed, koju su nazočni vjernici a i svećenici obilato iskoristili. U to vrijeme djeca i na prikladnom prostoru iza crkve održala prigodni program pod vodstvom **s. Kornelije Bóth**, kojim su oduševili okupljene vjernike u prijatnom hladu pod krošnjama starih lipa. Misno slavlje na hrvatskom jeziku 17 sati predslavio je salezijanac **Janez Jelen**. U propovijedi se osvrnuo na nekoliko svjetlih likova koji su kroz povijest kršćanstva bili štovatelji Majke Božje i vjerni sljedbenici njezina

sina Isusa Krista, a uz njezinu pomoć su pobijedili sve protivštine. Ponajprije se osvrnuo na svetog mučenika i osnivača viteza Bezgrešne, Maksimilijana Kolbea, a potom i na sv. Thomu Mora te bl. Alojzija Stepinca. U 18 sati je slijedio čas Večernje u crkvi pod vodstvom **Jánosa Varge**, a u 19 sati završna sveta misa koju je uz koncelebraciju banatskih svećenika predslavio zrenjaninski biskup Ladislav Német, koji je potaknuo vjernike na štovanje Majke Božje, koje nas vodi do nasljedovanja njezina Sina i našega Spasitelja Isusa Krista. Poslije svete mise je uslijedila procesija po livadi uz upaljene svijeće te posveta Majci Božjoj. /**Janez Jelen**/

Od slave (krštenja) do Uzvišenja križa

Nakon što je dio našega sela (pravoslavni) proslavio Preobraženje Gospodnje 19. kolovoza, drugi većinski dio (katolici) proslavili su misnim slavljem sveca i zaštitnika mađarskoga naroda, sv. Stjepana, ugarskog kralja. Misno slavlje predslavio je iriški župnik preč. **Blaž Zmaić**. Pod misom je kršteno i dvoje djece: **Dunja** (3) i **Ana** (6) **Keres-teš**. Župnik je pozvao *da pazimo, častimo i živimo iz ovog uvjerenja našu kršćansku vjeru – tamo, gdje smo i s onim, što možemo imati i činiti*. Dvadeset i prvu nedjelju, 21. kolovoza slavili smo misna slavlja samo u župi u Irigu. U četvrtak, 25. kolovoza oprostili smo se u Irigu od **Stjepana Velesa** (72) s pozivom župnika: *Živi svaki dan tako kao da bi to bio tvoj posljednji dan, pa ćeš moći na kraju reći: Gledam zadovoljno unatrag na moj život. Mnogo toga sam mogao bolje učiniti. Sve u svemu, zahvalan sam za moj životni put*. Na spomendan sv. Monike 27. kolovoza uz prvi rođendan kršten je **Andrej Nađ** (1) iz Zagreba. Dvadeset i druga nedjelja kroz godinu, 28. kolovoza slavljena je u razmišljanju o krotkosti i poniznosti na kojima se gradi kuća kreposti i vrлина, kroz izričaj: *Moja poniznost je moj najveći ponos. Poniznost vodi k Bogu, one su ljestve, medicina: čovjek živi zdravije*, ustvrdio je župnik. Sjednicom u OŠ i SŠ u Irigu 30. kolovoza izvršena je posljednja priprema pred početak nove školske godine. U posljednji dan kolovoza oprostili smo se u Vrdniku od **Marije Tomić** (81), udovice i majke troje djece s porukom župnika: *Zato ne umire ona sva, živjet će u*

vama dok živite vi, ali i u Bogu komu se vraća. U subotu, 3. rujna slavili smo svetu misu u Irigu za pokojne **Marijanu Madacki** i **Evu Radić**, pravoslavne vjere. Dvadeset i treću nedjelju, 4. rujna slavili smo u naša tri mjesta, osobito u Šatrinčima (za pokojnu **Rozu Belan** koja je preminula u Australiji) i Dobrodolu (godišnjica za pokojnu **Bežiku Prikel** iz Žarkovaca). Dana 7. rujna župnika su posjetili **Eva Šijak** i **Tereza Swiatowska** iz Poljske. Na dar su dobile drugu župnikovu knjigu „Ovdje smo 2010.-2015.“. Blagdan Male Gospe proslavili smo samo u župi. *Crkva vidi u Mariji prvu Otkupiteljicu, ženu koja je sveta po svojoj bezuvjetnoj raspoloživosti za Boga i ljude*, poručio je župnik tom prigodom. Dana 9. rujna župnik u prepunoj dvorani Srpske čitaonice nazoči književno-glazbenoj večeri „Večer uz knjigu“ **Mile Jovanović** i koncertu solistice **Mirjane Marinković** i gitarista **Zorana Dimitrova**. U subotu 10. rujna slavili smo svetu misu za pokojnog **Stjepana Velesa**. Dvadeset i četvrtu nedjelju 11. rujna slavimo u posebnom ozračju za pokojne **Petra** i **Mariju Tomić** u Vrdniku s porukom: *Iz vjernosti Božje prema čovjeku treba živjeti: snage sjećanja, nikad nisi izgubljen, mogućnost uvijek novog početka i uvijek iz ljubavi*. Na svetkovinu Imena Marijina 12. rujna, župnika i obitelj **Ankice Čupić** posjetili su prijatelji iz Kanade, **Betka** i **Boris Klavora**. Navečer je služena sveta misa za njihove roditelje **Eriku** i **Mihu Klavora**. *Kod Marije i danas nebrojni ljudi traže utjehu i utočište u svim svojim brigama i nevoljama*, rekao je župnik. Izvješće završavamo proslavom blagdana Uzvišenja sv. Križa u Irigu, uz župnikovu nazočnost na proslavi crkvenoga goda u Rumi.

f. f.

Proslava u Lukinom selu

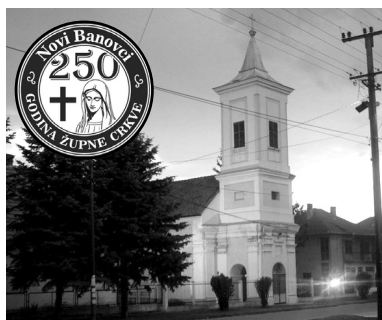
U Lukinom selu 4. rujna misnim slavljem koje je predslavio salezijanac **Janez Jelen**, proslavljeno je prošćenje uz lijepi broj domaćih vjernika i gostiju.

Misnom slavlju nazočili su također predsjednici crkvenih općina iz Beloga Blata i Mužlje, a na misi je ministri-
rao **Zoli Tóth**. Pjevanje je uz pomoć kantorice **Teréze Sofrankó** predvodio bogoslov **Alen Palatinus**, a čitanja su čitali domaći vjernici.

Propovjednik Jelen je povezo blagdan Marijina rođenja s proslavom u Rimu, a to je bilo proglašenje svetom Majke Terezije iz Kalkute. On je istaknuo njen primjer Crkve kao „poljske bolnice“ za najsiromašnije među siromašnima, za one koji trpe materijalno i duhovno siromaštvo. *Razmislimo i pokušajmo svi biti kapljica vode... – poput Majke Terezije, koja je u tome nasljeđovala Majku Božju Mariju, te ćemo jednom zajedno s njima postići vječno blaženstvo na nebesima*, zaključio je propovjednik. /**Janez Jelen**/

Proslavljena 250. obljetnica crkve Rođenja BDM u Novim Banovcima

Župna crkva Rođenja Blažene Djevice Marije u Novim Banovcima obilježila je i proslavila svoju 250. obljetnicu postojanja na blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije 8. rujna 2016. godine.

Misno slavlje je predvodio srijemski biskup **mons. Đuro Gašparović** uz koncelebraciju beogradskeg nadbiskupa i metropolita **mons. Stanislava Hočevara**, domaćeg župnika **vč. Dušana Milekića** te svećenika Srijemske biskupije, Beogradske nadbisku-

pije i Đakovačko-osječke nadbiskupije. Bogatstvu euharistijskog slavlja svoj doprinos je dao i zbor mladih iz Nijemaca. Proslavi su prisustvovala i redovnice iz Srijemske biskupije i Beogradske nadbiskupije uz veliki broj vjernika, kako domaće župe tako i iz Zemuna, Beograda, Novog Slankamena, Golubinaca, Stare Pazove, Šida, Hrtkovaca, Nikinaca, Platičeva, Petrovaradina, Rume, Surčina, kao i ostalih župa Srijemske biskupije.

U ratu devedesetih godina crkva je bila minirana i znatno oštećena. Zbog svih poteškoća toga vremena veći broj katolika je protjeran iz župe. No crkva i župna zajednica još ustrajno stoji i postoji. /**Dušan Milekić**/

Uredila: *Katarina Čeliković*

Počeli smo!

Zvončići dragi! Još jedan početak – još jedna šansa! Mnogi su zaboravili kako je pred kraj školske i vjeronaučne godine teško, kako se ocjene ispravljaju, koliko se puno oči! E, sada je šansa da početak bude dobar, da odmah počnemo ozbiljno izvršavati svoje obveze pa će i završetak biti odličan!

Početak je nove školske i vjeronaučne godine – svima vama, Zvončićima i Zvončicama, neka bude blagoslovljena!

Vaša Zvončica

Zaziv Duha Svetoga

Svečani početak školske i vjeronaučne godine

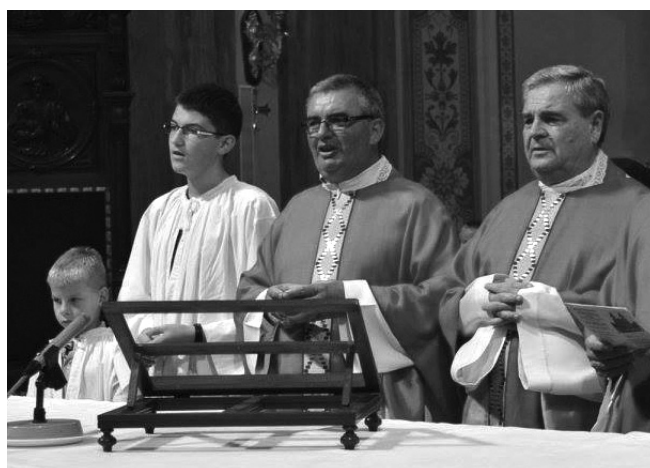
U subotu, 10. rujna, u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije zazivom Duha Svetoga svečano je obilježen početak školske i vjeronaučne godine.

Djeca i mladi, sa svojim učiteljima, nastavnicima i profesorima te sa svojim vjeroučiteljima i vjeroučiteljicama i župnicima zajedno su molitvom i pjesmom zazivali pomoć Duha Svetoga za novu školsku godinu. Svetu misu je predvodio katedralni župnik, **mons. Stjepan Beretić**. On je u propovijedi djeci poručio: *Da budemo uspješni treba nam pomoć roditelja, učitelja, prijatelja. Ali treba nam i pomoć Božja.*

Pjevanje su predvodila djeca uz pratnju tamburaša, pod ravnanjem nastavnice i vjeroučiteljice **Ane Čavrgov**.

Organizator ovoga tradicionalnog okupljanja bila je Hrvatska glazbena udruga „Festival bunjevački pisama“ na čelu s prim. **dr. Markom Senteom**.

Ove godine je djeci prijevoz autobusima omogućio Grad Subotica. /A. A./

Oratorij za djecu

U župi sv. Roka u Subotici u subotu 17. rujna započeo je s radom Oratorij. Na početku susreta okupljenu djecu pozdravio je župnik Andrija Anišić i katehistica s. Silvana Milan te Vedrana Cvijin u ime animatora koji će raditi oratorije s djecom.

Animatori, osim nje, su Gordana Cvijin, Martina Čeliković i Luka Vukov. Bogu hvala na ovoj novoj inicijativi. Neka sv. Ivan don Bosco izmoli blagoslov za ovaj novi pokušaj da se djeca odgajaju u pravom kršćanskom i ljudskom duhu.

Oratorij će se održavati u župnom dvorištu i vjeronaučnoj dvorani svake subote, od 10 do 13 sati.

Pitate se što je to? Oratorij je popularnim učinio Don Bosco. To je mjesto gdje se moli, igra i uči. Oratorij je poseban program preventivnog sustava kojemu je cilj da se djeca i mladi zabavljaju, i kroz igru duhovno rastu i izgrađuju, te nauče crkvu doživljavati kao drugi dom.

Program će se sastojati od radionica, duhovnih, glazbenih, sportskih i mnogih drugih, ali i raznovrsnih igara, pjesama, plesova.

Dragi čitaocē, ukoliko si:

- 1) Dijete od 1. do 8. razreda, dođi i provedi zanimljivih nekoliko sati u raznovrsnom programu;
- 2) Srednjoškolac ili omladinac do 25 godina, dođi i pomozu u animiranju te otkrij sadržaj posebno za tebe;
- 3) Mama, tata, baka, djed, stric, tetka, potakni svoje dijete, unučē, nećaka na ovaj koristan i zanimljiv program. Radujemo se vašem dolasku!

Animatori!

Blagoslov učeničkih torba u župi Uzvišenja sv. Križa u Somboru

Ulaznom pjesmom „Dođi Duše Presveti“ započelo je misno slavlje na kojem je mons. Slavko Večerín blagoslovio učeničke torbe naših mališana.

U prigodnoj propovijedi mons. Večerín je istaknuo važnost ovoga čina. Djeca koja pohađaju školu, osobito prvašići, imaju na svojim plećima veliku odgovornost. Odgovornost prema učenju, da budu poslušni kako roditeljima tako i učiteljima, marljivi, a kao kršćani prema svojoj dobi da istinski svjedoče svoju vjeru dolazeći na nedjeljnu svetu misu jer su u prijateljevanju s Isusom problemi uvijek lakši i rješivi. /Marica Mikrut/

Internet kao sredstvo digitalne evangelizacije

Mladi danas žive u digitalnom dobu gdje je internet preuzeo primat javnoga informiranja i komunikacije općenito. Priliku i prostor za digitalnu evangelizaciju prepoznala je Sveta Stolica koja je uvijek u koraku s vremenom kada je riječ o tehnologijama i komunikacijskim trendovima. Papa Franjo se u svojoj poruci povodom Dana sredstava društvene komunikacije dotaknuo interneta i društvenih mreža.

Nije tehnologija ta koja određuje je li komunikacija autentična ili ne, već ljudsko srce i njegova sposobnost da koristi dobra sredstva koja mu stoje na raspolaganju. Društvene mreže mogu olakšati uspostavu odnosa s drugima i promicati dobro društva ali mogu također dovesti do daljnje polarizacije i podjele među osobama i skupinama. Digitalni svijet je trg, mjesto susreta gdje možemo jedni druge milovati ili ranjavati, voditi korisnu raspravu ili provoditi moralni linč. Internet nam pomaže da budemo bolji građani. Pristup digitalnim mrežama za sobom povlači odgovornost za bližnjega kojeg, istina, ne vidimo ali je stvaran i ima svoje dostojanstvo koje treba poštivati. Internet se može mudro koristiti za izgrađivanje zdravog društva otvorena dijeljenju, navodi papa Franjo u svojoj poruci.

Zanimljiva je činjenica da Sveta Stolica potiče na suvremene komunikacije i pristupa mladima upravo na onim komunikacijskim kanalima na kojima se oni nalaze, a to su prvenstveno Twitter i Facebook, te ostale društvene mreže i blogovi. U zadnje vrijeme taj trend prate svećenici i na našim prostora-

ima. Jedan od digitalnih evangelizatora je franjevac kapucin, fra Juro Šimić s bloga Duhovni poziv – duhovno zvanje (duhovni-poziv.blogspot.com), kojega piše od kolovoza 2008. godine.

Nadalje, postoje brojne Facebook stranice župa, biskupija, molitvenih zajednica koje je moguće pratiti i priključiti se interakciji, dok je Twitter mreža s najvećim potencijalom digitalne evangelizacije. Na Twitteru je svoje mjesto pronašao Tvrtko Barun (@tvrtkobarun), isusovac na službi u Francuskoj koji spremno prihvaća dileme i pitanja vjernika. Na svim ovim mrežama može se pronaći mnoštvo zanimljivih i duhovnih ljudi koji su spremni pomoći i podijeliti iskustvo ili savjet.

Internet nam je omogućio dosta korisnih stvari, od prilike za razgovor, do usvajanja novih znanja i poticaja za promišljanje, ali u isto vrijeme i mnogo bezvrijednog sadržaja za mladog čovjeka. Moramo pronaći pravu mjeru, ne ovisiti o tehnologiji i fokusirati se na ono „zdravo društvo koje je otvoreno dijeljenju“.

Ivan Dodig

Misli svete Male Terezije o ljubavi

Krist je moja ljubav, on je sav moj život!

Ljubiti znači dati sve i dati samoga sebe.

Da bih Te mogla ljubiti kao što ti mene ljubiš, moram uzajmiti Tvoju vlastitu ljubav. Samo tada mogu naći odmora.

O, kako je lijepa naša vjera! Umjesto da nam stisne srca kao što to misli svijet, ona ih uzdiže i osposobljava da ljube, ljube skoro beskonačnom ljubavlju, jer se ona mora nastaviti i poslije ovoga života.

Ja ne želim skupljati zasluge za nebo, hoću raditi samo za Tvoju ljubav, s jednim ciljem da Tebe razveselim, da tješim Tvoje presveto Srce i da spašavam duše koje će Te vječno ljubiti.

Moja trapljenja sastojala su se u svladavanju moje volje, koja je uvijek bila spremna da se nametne, u ustezanju od prigovaranja, u iskazivanju malih usluga ne tražeći koristi od njih.

Evo, tako će se istrošiti moj život... Ja nemam drugoga sredstva da Ti dokazem svoju ljubav, nego da bacam cvijeće, to jest, da ne propustim nijednu malu žrtvu, nijedan pogled, nijednu riječ, da is-

koristim sva najmanja djela i da ih činim iz ljubavi...

Ljubav mi je dala ključ moga zvanja. Shvatila sam, ako Crkva ima tijelo sastavljeno od različitih udova, da joj onda ne nedostaje najpotrebniji i najplemenitiji od svih udova: shvatila sam da Crkva ima Srce i da to Srce gori od ljubavi. Shvatila sam da jedino ljubav oživljuje udove Crkve, te kad bi se ljubav ugasila, ne bi više apostoli navješćivali Evanđelja, mučenici ne bi više htjeli prolijevati svoju

krv... Shvatila sam da ljubav obuhvaća sva zvanja, da je ljubav sve, da ona obuhvaća sva vremena i sva mjesta... jednom riječju, da je ona vječna!...

Svi najsavršeniji darovi nisu ništa bez ljubavi...

Kao što sunce u isti čas obasjava i visoke cedre i svaki mali cvijetak kao da je jedini na zemlji, isto se tako naš Gospodin napose bavi svakom dušom kao da nema njoj jednakih.

Ne bojte se reći Isusu da ga ljubite, pa i kad to ne osjećate. To je sredstvo da prisilite Isusa da vam pomogne, da vas nosi kao malo dijete koje je odveć slabo da hoda.

Isus ne gleda toliko na veličinu djela niti na njihovu teškoću koliko na ljubav koja potiče na ova djela.

Što se mene tiče, ja ne poznajem drugoga sredstva da se dođe do savršenstva osim ljubavi... Ljubiti, kako nam je srce za to stvoreno!

Ostanimo daleko od svega onoga što sjaji, ljubimo svoju malenost, ljubimo stoga što ništa ne osjećamo, tada ćemo biti siromašni duhom i Isus će doći po nas, koliko god daleko mi bile, On će nas preobraziti u plamen ljubavi... Pouzdanje i samo pouzdanje mora nas dovesti do Ljubavi... /**Bitno.net**/

SVJEDOČANSTVO NA TRADICIONALNOM HODOČAŠĆU MLADIH U MARIJU BISTRICU

Blanka Vlašić: Sada skačem za Gospodina, sve što radim prikazujem Njemu

Tradicionalno hodočašće mladih Zagrebačke nadbiskupije u Mariju Bisticu okupilo je 10. i 11. rujna više od 1500 mladih.

Rano ujutro krenuli su posebnim hodočasničkim vlakom s Glavnog kolodvora do Konjščine odakle su nastavili put pješice do bistričkog Svetišta. Odmah po dolasku, mladi su hodočasnici sudjelovali na euharistijskom slavlju koje je u Bazilici predvodio povjerenik za pastoral mladih Zagrebačke nadbiskupije vlč. Ivan Valentić u zajedništvu s 30-ak svećenika. Nakon mise i okrjepe, mladi su se okupili u šatoru gdje su pjesmom i plesom dočekali gošću na ovogodišnjem hodočašću – proslavljenju hrvatsku atletičarku Blanku Vlašić. Ona je u svojoj katehezi ispričala kako ju je Gospodin vodio kroz najteže trenutke njezine sportske karijere. Križ u obliku ozljede bio je znak od Boga. Bolest je milost, križ je milost i to je ono što nam život s Isusom nudi – rekla je Blanka. Osvrnula se na posljednje Olimpijske igre u Rio de Janeiru, gdje je došla nespremna i vidno ozlijeđena. *Pitala sam se ima li to sve uopće smisla, no nakon osvojene medalje uvidjela sam da me boljelo kako bi mi Gospodin pokazao da nešto na što sam računala ne mora biti, ako on tako odluči* – kazala je. Progovorila je i o svom obraćenju kada je shvatila da ako je Bog stvorio sve oko nas, onda mu nije bio problem doći u močvarno tlo njezine duše. *Sada skačem za Gospodina. Sve što radim prikazujem Gospodinu. Ja više nisam bitna* – zaključila je Blanka. Nakon kateheze, s mladima se susreo i zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, koji je istaknuo kako smo danas hodočasnici u Majčinu kuću. *Kada kažemo riječ Bog, onda je to nešto što jako puno govori. Ta riječ govori o ljubavi i o tome smo posebno govorili u ovoj Godini milosrđa* – naglasio je Kardinal. *Božje milosrđe, nasta-*

vio je, zapravo je Bog koji je uvijek otvoren za čovjeka, koji nas čeka, koji nas voli i koji se nikad ne umara približiti nam se.

Kao što je on dobar prema nama, tako mi želimo biti dobrotorni prema svakome čovjeku. Vjerujem da je svatko od vas došao s posebnim nakanama Mariji. Recite joj sve što vam je na srcu – poručio je kardinal mladim hodočasnicima.

Na kraju susreta s mladima, Blanka je svoju brončanu medalju iz Rija poklonila Svetištu Majke Božje Bistričke. Zahvaljujući joj na poklonu, kardinal je kazao kako će ta medalja sada biti kod Marije, no da će ostati još više njezina. Marija kada prima ona daje. *Neka ti Marija bude blagoslov na svim životnim putevima* – rekao je kardinal.

Prvi dan hodočašća mladih Zagrebačke nadbiskupije u Mariju Bisticu završio je službom svjetla koju je predvodio kardinal Bozanić, te cjelonoćnim klanjanjem pred Presvetim.

Tiskovni ured Zagrebačke nadbiskupije

Bravo! Hrvatski sportaši ujedinjeni u obrani Blanke Vlašić

Vjera je njezino pravo, pustite je!

Blanka Vlašić, jedna od najboljih hrvatskih sportašica u Hrvatskoj, izvrnuta je brojnim uvredama, ponižavanjima, osudama i ismijavanjima i to većeg dijela medija samo zato jer vjeruje u Boga. Situacija oko Blanke zapravo je posve nevjerovatna i izmiče kontroli jer se ovakvim medijskim napadima na vjernike stvara dojam da je „zabranjeno“ vjerovati u Boga, što je tek početak progona na koji nitko ne reagira. Iako je pravo na vjeroispovijest i svjedočenje vlastite vjere ustavno pravo, zastrašujući linč koji proživljava Blanka Vlašić u ovom trenutku se nastavlja. Zbog toga su se ujedini hrvatski sportaši u obranu svoje kolegice rekavši svima: „**Pustite je, ona smije vjerovati i govoriti o svojoj vjeri.**“

Niže potpisani hrvatski sportaši otvoreno, iskreno i javno staju u obranu svjetski proslavljene atletičarke Blanke Vlašić, kao i u obranu njezinog prava da javno govori o svojem poimanju vjere. „Zadnjih smo dana svjedoci nevjerovatne hajke na Blanku, kako u dijelu medija i nekih kolumnista, tako u još većem dijelu mrziteljskih komentara uglavnom nepotpisanih pojedinaca. Hrvatsko društvo je očito duboko podijeljeno i to

ne samo u vrhovima politike, nego i u svakoj pori društvene zajednice,“ poručuju sportaši javno priopćenjem.

Potpisani sportaši zalažu se za prava svakog pojedinca da može „javno govoriti o svojoj vjeri a da pritom ne bude izvrnut ruglu, poruzi, mrziteljskoj kvazi kritici ili bilo kojim obliku omalovažavanja“.

Sportaši također traže da se njih koji su nekad bili ili još uvijek jesu aktivno u sportu „zaštiti od mržnje i omalovažavanja bilo koje vrste“.

„Jednako nas brinu komentari na društvenim mrežama anonimnih mrzitelja, kao i maliciozni komentari nekih kolumnista, koji svoju isključivost, netrpeljivost i aroganciju pakiraju u celofan navodne demokracije i slobode govora. Paradoksalno, upravo Ti i takvi smatraju da je njihovo pravo kritike superiornije Blankinom pravu svjedočenja vjere. A nije, i ne smije biti tako.“

„Blanka je ovaj put progovorila o svojoj vjeri. Iskreno i otvoreno. Nije željela nikoga uvrijediti, niti ikoga uniziti. Govorila je spontano iz svojeg srca. Treba li ju zato omalovažiti? Treba li ju predstaviti čudakinjom? Treba li joj oduzeti pravo da govori“, pitaju se potpisnici priopćenja.

Ističu kako se nadaju se da će hrvatska javnost stati uz Blanku Vlašić, i bilo kojeg drugog hrvatskog sportaša koji će željeti javno govoriti o bilo čemu, pa i o svojoj vjeri.

dnevno.hr

Borba

srca i razuma

Neprestano se vodi borba između srca i razuma. Ne mogu se do kraja razumjeti. Srce ima svoje razloge koje razum ne može razumjeti (Pascal). Ali, i razum ima svoje zahtjeve koje srce često ne slijedi.

Srce se vodi osjećajima, razum logikom. Zbog toga često imamo poteškoća u vjeri. Je li Bog stvorio svijet ili je on nastao velikim praskom? Tko je taj Bog kojeg nikad nismo vidjeli? On je u naše srce usadio zrnice vjere. Na nama je da ga razvijemo ili ugušimo. Mnoge stvari koje srce osjeća i želi, razum ne prihvaća jer mu nisu logične.

Srce je središte naših osjećaja. Težnji, čežnji, zanosa, radosti i žalosti, ljubavi. Ono „osjeća“. Razum „misli“.

Ne bi trebalo posve vjerovati ni srcu koje se temelji samo na osjećajima, ali ni razumu koje obrađuje činjenice, dokaze. Nego težiti za što istinitijom spoznajom. Ako vremenom želimo postati bolji ljudi, trebalo bi uspostaviti sklad. Sklad koji će omogućiti da nismo napeti, već sigurni u svoje postupke.

Vrlo često se borimo s odlukama, nedoumicama. Srce kaže – pomoz siromahu, prosjaku; razum više – tko zna na što će potrošiti tvoj novac (cigarete, alkohol, drogu)! No, imamo uzor u mnogim životnim situacijama – Isusa Krista! Zato je i hodao ovom zemljom – da nás nauči živjeti. A On je tako često pomagao siromasima.

A što je sa zaljubljenošću, ljubavlju? Razum se često skoro potpuno „isključiti“. Ljudi oko nas primjećuju neke stvari, pokušavaju nas savjetovati, ukazati na neke pogreške, loše postupke, ali ne – tako često srce dobije bitku. Ostajemo zaslijepljeni. Vidimo, primjećujemo samo dobre strane svog partnera, osobe u koju smo se zaljubili. Razum signalizira, no – ne čujemo ga. Često ostaje samo prigušen ton, zvuk, usklik. Zato je bolje u vezu ući iz prijateljstva. Tada još nismo zaslijepljeni drugom osobom, jasnije je vidimo – njene/njegove osobine, karakter, osobnost, interese, navike. Kad srce preuzme glavnu ulogu – već je prekasno. I zato tako često ulazimo u veze koje vrlo brzo propadnu.

Srce i razum bore se i prilikom molitve, slično kao kod same vjere. Molimo, a ništa se ne događa, nema opipljivih, konkretnih rješenja. Postajemo nestrpljivi, odustajemo. A vrlo dobro znamo da nam Bog sve daje u pravi tren.

S prijateljstvom je slično kao sa zaljubljenošću, ljubavlju. Svaku osobu koja nam se nađe „na putu“, koja uđe u naš život, treba najprije upoznati. Ne možemo svakome povjeravati svoje tajne, osjećaje. Pa što i ako nam se netko sviđa na prvi pogled? Pomislimo – djeluje ok, kao dobra osoba. Trebalo bi ući u nutrinu, a ne gledati samo vanjštinu. Tako je i s kolegama na poslu, u školi, na fakultetu. Korektan odnos je

svakako bitan, sa svima, no uglavnom samo mali broj ljudi oko nas može se nazvati i postati naš prijatelj. A to je onaj tko nas razumije, tko razgovara s nama, tko je tu kada nam zatreba; s kim smo kompatibilni – imamo slične interese, razmišljanja; jednostavno se podudaramo, dopunjujemo.

Za obitelj često kažemo da nam njihova ljubav svakako pripada. I često činimo stvari koje im ne odgovaraju, uvjeravajući sebe da nam neće zamjeriti. No, i u obitelji ima svađa, rastava. Ne možemo do vijeka tjerati po svome – dogodit će se da prijedemo crtu, „prelijemo čašu“. Ako se srce muči i razum će se pobuniti.

Iz svega navedenog jasno je – ne dozvoliti borbu srca i razuma, nego ih uskladiti. Razum traži vanjske dokaze, traži da razumije, da bolje upozna onoga koga volimo i da bolje shvati. Prodornija spoznaja izaziva veću ljubav. Otvaraju se oči srca, ostvaruje se unutarnja povezanost. Volim razumjeti i razumijem kako bih bolje (više) voljela. Između srca i razuma ne može biti pravog neslaganja. Srce često donosi odluke. Trebalo bi se služiti svojim razumom kako bismo uvjerali srce na koju stranu poći, prihvatiti što je pravo, istini obratiti svoje srce. I još jednom – između srca i razuma ne može biti pravog neslaganja, oni bi se trebali pomiriti, dopunjavati. I zajedno nas odvesti k Bogu.

Jelena Pinter

Katolička moda (2. dio)

Pišući o odijevanju u katolika u *Zvoniku* u br. 260/261, uglavnom sam se osvrnula na čedno odijevanje kao važan dio čuvanja čistoće. Ovoga puta, htjela bih pisati više o tome kako odjeća ističe našu ženstvenost ili muževnost (u članku ću, iz svoje perspektive, više pisati o ženstvenosti). Opet će neki reći da odijelo ne čini čovjeka, i to zaista nije ono što želim provući. Mislim da je stanje današnje mode posljedica, a ne uzrok. Moda je simptom. Današnja moda, osim što želi tijelo sasvim otkriti, čini još jednu negativnu stvar: želi suviše i pokriti. Želi otkriti meso, požudu, a želi pokriti ljepotu, dostojanstvo i učiniti nešto što je vrlo izopačeno: želi sakriti razliku između muškarca i žene.

Današnja moda plod je (neuspješnog) pokušaja žena za emancipacijom. Žene su to pokušale napraviti izazovnim odijevanjem i/ili nošenjem hlača. Gilberth Keith Chesterton je to ovako opisao. „Veoma je tipično za mahinito plagiranje što se danas provlači kao emancipacija, nedavno traženje prava ‘naprednih’ žena na nošenje hlača, pravo groteskno kao i pravo da se nosi lažni nos. Je li ženska sloboda mnogo napredovala činom nošenja suknje na svakoj nozi, to ja ne znam. Sasvim sigurno je kako je suknja ženskog dostojanstva, ne ženske podređenosti. Kada muškarci žele ostaviti dojam na pouzdan način, bili oni svećenici, suci ili veliki kraljevi, onda nose suknje, do poda dugačke odjevne predmete ženskog dostojanstva. Cijeli svijet je pod vladavinom podsuknje, jer čak i muškarci, kada žele vladati, nose podsuknje.“ Nije problem u samim tim hlačama koje se nose, problem je što je uzrok svega toga ženina želja da se odupre svojoj pravoj prirodi, onome kakvu ju je Krist stvorio. Žene su poželjele da su kao muškarci. Hlače su samo jedan simptom tog mentaliteta.

U današnjem svijetu, ženstvenost i muževnost veoma su narušeni. Zbog toga su danas toliki problemi u vezama. Ljudi su zbunjeni jer je društvo zatrla istinsku žensku i mušku prirodu. Sve ono što nam je Bog prirodno dao, danas se prikazuje kao loše. A kad zatremo ono što nam je prirodno, bivamo zbunjeni i ne znamo kako se nositi u odnosima.

Većina nas danas živi s ranjenom ženstvenošću ili muževnošću. Ja sam također osjećala da je moja ženstvenost vrlo ranjena. Čitajući razna štiva naišla sam na prekrasne tekstove o ženskom dostojanstvu, o istinskim ženskim osobinama, kao što su njena djetinja nevinost i žensko oko da vidi svaki problem i brine o svojim bližnjima. U tim tekstovima čitala sam i ponašanja koje priliči ženama, o zaboravljenom bontonu i o odijevanju. Te žene, koje tako slobodno i radosno žive svoju ženstvenost, isticale su i važnost ženstvenog i čednog odijevanja, te je naglasak bio na suknjama i haljinama.

Tako sam i ja počela nositi suknje. Zacijelo, suknje promijene tvoje ponašanje. Sjediš ljepše, hodaš lakše, ističu figuru na lijep način. Ističu sve najljepše na ženi. Međutim, suknja je opet samo simptom. Simptom da sam odlučila biti drugačija od današnjeg svijeta i ponovno otkriti svoju prirodu koju mi je Bog dao.

Jedan od čestih današnjih kriterija odijevanja je udobnost na štetu ljepote. Još jedan simptom nečega što duboko izjeda naše društvo. Danas ćemo cijeli svijet podrediti da nam bude udobno. Tako i kad se odijevamo, odjenut ćemo se često radije udobno nego lijepo. Slična je situacija i u arhitekturi; umjesto da gradimo lijepe zgrade i crkve, gradit ćemo funkcionalne. Što je u ovome zapravo loše? Loše je što udobnošću hranimo svoju sebičnost, a zatiremo ljepotu. Udobnost je postala moderni bog kojeg smo postavili iznad svakog bontona, a bonton je jedan vid estetike ponašanja. Lijepo crkve su jedan vid estetike arhitekture. Ono što je lijepo, Božje je. Nisu sve one prekrasne crkve građene da bi se gladnima oduzeo kruh, kako danas kritičari Crkve vole isticati, te crkve građene su iz odnosa s Bogom. Takve crkve samo su blagi odraz Božje ljepote i veličanstva. Ljepota je dana od Boga i naš osjećaj za lijepo povezan je s našim doživljajem Boga. Isto važi i za lijepo odijevanje. Zbog toga je važno lijepo se odjenuti za crkvu. Ako se lijepo oblačimo za svadbe i slavlja, znači da u našoj kulturi postoji osjećaj da nekim događajima i odijevanjem treba pridati važnost svojim izgledom. A postoji li nešto veće i važnije nego sveta misa?

Što svime ovim želim reći? Podignimo standarde. Budimo lijepi. Budimo dostojanstveni. Budimo ženstvene ako smo žene, a muževni ako smo muškarci. Neka i ono što nosimo izvana bude odraz onoga kakvima smo stvoreni.

Vedrana Cvijin

Nemaš izgovor ;)

Dragi čitatelji!!! Bilo da smo uljuljkani u bezbrižnu sigurnost, bilo da smo na rubu, svakako smo pred izborom: hoćemo li svoj život i trenutnu situaciju gledati kao križ ili kao blagoslov! Naravno, kušnje nas vode od jednog do drugog gledišta, ali! Tko nas može sprječiti da – pokušamo? Nije lako živjeti kao pravi kršćanin, ali – nemamo nijednog (dobrog) izgovora da to ne pokušamo. Neka nas i ovaj *Zvonik* i sve naše zajednice u tomu podrže, jer – zajedno je ljepše. Bog će blagosloviti! (Ivh)

Savjeti za sretan život

10 SAVJETA PAPE FRANJE

Savjeti pape Franje dio su posljednjeg Papinog intervjua za argentinski magazin *Viva*:

1. ŽIVI I PUSTI DRUGE NEKA ŽIVE – „Sve nas treba voditi ovo načelo“, kaže Papa.

2. DARUJ SE DRUGIMA – „Ako se povučemo u sebe postajemo egocentrični“, naglašava Papa, a „ustajala voda brzo se usmrđi“.

3. IDI SMIRENO KROZ ŽIVOT – Za ovo načelo Papu je nadahnuo Don Segundo Sombra (lik iz romana argentinskog pisca Ricarda Güiraldesa) koji je u mladosti živio brzo poput rijeke, a u starosti je postao poput jezera koje se kreće mirno i ponizno.

4. IMAJ ZDRAV OSJEĆAJ ZA SLOBODNO VRIJEME – „Književnost, umjetnost i igra s djecom nestaju“, istaknuo je Papa. „Konzumerizam nam je donio nemir i stres, a ljudi su izgubili zdrav osjećaj za dokolicu.“ Vrijeme koje obitelj provodi zajedno uglavnom podrazumijeva gledanje televizije, čak i tijekom zajedničkog blagovanja, što „ne dopušta komunikaciju“. Iako je teško pronaći vrijeme za igru, jer roditelji često s posla dolaze kasno, „ona je nužna“.

5. ČUVAJ NEDJELJU ZA OBITELJ – Nedjelja je blagdan i radnici tada trebaju imati slobodan dan, jer „nedjelja je za obitelj“, kaže papa Franjo.

6. MLADI MORAJU IMATI DOSTOJANSTVEN POSAO – „Moramo biti kreativni prema mladim ljudima. Ako im se uskrate mogućnosti, upast će u ovisnosti. Nije dovoljno nahraniti ih! Dostojanstvo je ostvareno tek kada hranu sam možeš donijeti u svoj dom.“

7. ČUVAJ I BRINI SE ZA PRIRODU – U sustavnom uništavanju okoliša Papa vidi „najveći izazov“ čovječanstva. „Pos-

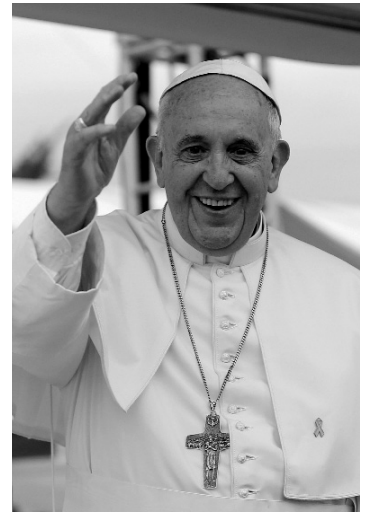
tavlja se pitanje“, kaže papa Franjo, „ne izvršava li čovječanstvo samoubojstvo neodgovornim i tiranskim odnosom prema prirodi?“

8. NE BUDI NEGATIVAN – U negativnom govoru o drugima papa Franjo prepoznaje manjak samopoštovanja. „Osjećam se poniženim, ali ću umjesto da sebe pridignem radije drugoga poniziti. Od negativnosti se treba što prije udaljiti“, savjetuje Papa.

9. POŠTUJ PRIPADNIKE SVIH RELIGIJA –

„Jedni drugima možemo biti nadahnuće kako bismo svi zajedno rasli u zajedništvu. Najgori je vjerski prozelitizam koji paralizira: ‘Razgovaram s tobom kako bih te pridobio’. Ne! Svaka osoba ulazi u razgovor sa svojim identitetom. Crkva raste privlačnošću, a ne prozelitizmom“, objasnio je papa Franjo

10. BUDI MIROTVORAC – „Poziv na mir mora biti glasan... jer živimo u vrijeme brojnih ratova“, naglasio je Papa te dodao kako se „ponekad čini da mir označava znači ‘biti tih, smiren’, ali to nije tako. Mir uvijek uključuje aktivno djelovanje.“

(Prema: *Bitno.net*)

Po ideji čitateljice, majke četiri školarca

Povratak u školske klupe u društvu svetaca

Upravo je ono zbudujuće ljetno vrijeme kada visoke temperature ponekad pokazuju 30+, a veliki supermarketi u izlozima nude mega pakete bijelih čarapa, olovki i tube ljepljiva po jeftinim cijenama među izloženim kolačićima i štandovima sa zabavnim asortimanom.

Odlaskom djeteta u vrtić ili školu puno toga u obitelji se mijenja. Povjerenje svoga djeteta nekome drugome veliki je iskorak vjere. I ispunjen je promišljanjima, zahvaljujući miljeu društvenih medija. Je li zaista najbolji izbor školovanje kod kuće? Hoće li moja djeca biti sigurna u državnim školama? Možemo li si priuštiti plaćanje školarine ili vožnju u katoličku školu? Zaključila sam da je korisno otići i korak dalje i istra-

žiti neke od života svetaca, promatrajući ulogu koje je obrazovanje imalo u svakom od njihovih života, uzimajući u obzir veliki raspon različitosti među njima. Razmišljala sam posebice o ovih troje dok sam pripremala svoje srce (i novčanik) za ovu jesen:

Sv. Franjo Ksaverski

Energični sljedbenik sv. Ignacija Loyole, Franjo je su-ute-meljitelj Družbe Isusove, svestrani sportaš i akademik. Sprijateljili su se na Sveučilištu u Parizu, aristokrat sklon zabavi s neograničenim ambicijama i svetac vizionar s Božjim pozivom. Nakon tri godine strpljivog oblikovanja Franjinog života,

Ignacije je konačno uvjerio svog ambicioznog prijatelja da „što koristi čovjeku ako dobije cijeli svijet, a izgubi svoj život“. Franjo je bio uvjeren te je postao ne samo revan misionar i posvećen isusovac, nego je danas i zaštitnik misionara diljem svijeta. Zadio je cijeli svijet – i svoj život. Koja je pouka ove priče?

Molite za prijatelje svoje djece. Pogotovo molite da njihova prijateljstva budu posvećena, poput ovoga koje je promijenilo tijek povijesti. Ne samo da izbjegnemo nevolje već da među svojim prijateljima ostvare istinske odnose spojene u nebu. Franjo i Ignacije su nam dokazali da je to moguće.

Sv. Ivan Bosco

Ovaj svetac možda bolje odgovara onim roditeljima čija su djeca nestašnija. Ili su možda manje skloni učenju, a više neposluhu. Sv. Ivan Bosco ne samo da je znao s „takvom djecom“, on ih je zapravo i najviše volio. Odgojila ga je majka udovica, a kad je imao 15 godina stipendirao ga je velikodušni stric te je u rekordnom roku od tri godine završio srednju školu maturirajući s najboljim ocjenama unatoč nedostatku formalnog osnovnoškolskog obrazovanja. Dok je napredovao tijekom fakulteta i sjemeništa, Ivan nije nikada okaljao reputaciju tutora i mentora siromašnim i odbačenim uličnim delinkventima. „Njegovi dječaci“ postat će simbol njegove velike životne misije: osnivanje Salezijanske družbe.

Molite za učitelje svoje djece da budu revni za duše kao i Ivan Bosco i jednako sposobni vidjeti dobro čak i u teškim situacijama. Kažu da je sv. Ivan Bosco tijekom posljednjih dana života izrekao ove riječi: „Recite mojim dječacima da ćemo se sresti u raj.“

Sv. Zélie Martin

Sv. Tereza iz Lisieuxa, znana i kao „Mali cvijet“ bila je njena produhovljena najmlađa kći, dijete čije je osjetljivo emocionalno stanje uzrokovalo njenoj majci mnoge brige na samom početku njenog mladog života. Zélie je bila majka koja je radila kod kuće vodeći uspješan posao proizvodnje čipke

sa svojim suprugom Louisom koji je također proglašen svetim (oni su prvi bračni par koji je proglašen svetim 2015. godine). Unatoč nemogućnosti da doji svoje kćeri i potrebi da prepusti dojenačko razdoblje zamjenskim dojiljama (ne moramo spominjati potencijalan osjećaj krivnje kod majke), te gubitku četvero djece pri rođenju ili vrlo brzo nakon, Zélie je bila majka koja je izgarala za Krista. Usprkos mnogim idealima savršenstva koje je morala odbaciti

tijekom svog majčinstva, na čelu sa svojim vlastitim životom, ostala je privržena jednom jedinom cilju: dovesti svoju obitelj do raja.

Sav njezin posao izvan i unutar obitelji i svaki njezin izbor za vlastitu obitelj pratio je taj cilj. Sve ostalo bilo je manje važno. I dok je vjerojatno održavala svoj dom besprijekornim i dok su uniforme njenih curica bile lijepo izvezene, u konačnici je ciljala daleko više od mjesta predsjednice roditeljskog vijeća. Dok joj je jedna kći kanonizirana i prepoznata kao „naučiteljica Crkve“, a druga (Leonie) na putu priznanja svetom, možemo sa sigurnošću reći da je Zélie odgojila uspješno potomstvo.

Molite za njen zagovor dok donosite izbore za vječnost svojoj vlastitoj djeci.

Dakle, to je to: troje svetaca s potpuno različitim životima i pričama i troje prijatelja kojima možete došapnuti nade i snove za vašu djecu ove školske godine.

Jenny Uebbing – Catholicexchange.com

(Prevela Livija Rogulj)

(Ovaj tekst preuzet je s internetskog portala „Žena vrsna“. „Žena vrsna“ je prvi hrvatski portal za katoličke žene. Portal ima rubrike „Vjera“, „Ljubav“, „Majčinstvo“, „Dan po dan“, „Među nama“ i „Kolumne“ u kojima se objavljuju lijepi i korisni tekstovi za sve žene koje žele u Božjim očima postati i biti vrsne, od žena koje s ljubavlju nude svoje iskustvo, znanje i – zajedništvo.)

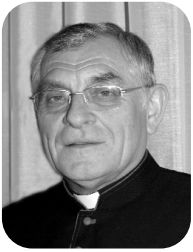
Nova aplikacija za djecu „PODI ZA MNOM“

U javnost je puštena aplikacija za djecu „Pođi za mnom“ za poučavanje djece u katoličkoj vjeri. Jednostavna je za korištenje i istovremeno bliska današnjem djetetu koje se rađa okruženo ekranima. Može poslužiti katehetama, animatorima i roditeljima u vjeronauku.

Napravili su ju župni suradnici u župi Bl. Alojzija Stepinca u Koprivnici (animatorka i koordinatorica Anja Novak, župnik Krunoslav Pačalat i kapelan Ivica Gladoić), kako bi djeca svakodnevno imala doticaj s Božjom Riječi, upoznavala je, kroz molitvu produbila, o njoj razmišljala te po Riječi djelovala. Aplikacija „Pođi za mnom“ (slike, strip, video, tematski kvizovi i igre) sadrži kategorije „Molitve“, „Upoznaj Boga“, „Evanđelje“ i „Ispit savjesti“ koje se otvaraju za

jedno s prigodnom slikom Isusa za kojim koračaju mala djeca.

Aplikacija treba 9,32 Mb na pametnom telefonu, a nudi svima da pođu za Isusom. (Prema: Marija Grgić/ Žena vrsna i Anja Polak/laudato.hr)

Kapelan Tormásy o smjeni subotičkih župnika

Piše: *Stjepan Beretić*

Zupnik Ranić premješten u Baju

Nakon što su Subotičani zatražili da se župnik Ranić premjesti iz Subotice, a na njegovo mjesto postavi drugi, nije prošlo puno vremena a u Suboticu je 26. srpnja 1793. godine stigla potpisana obavijest Nadbiskupskog duhovnog stola u kojoj stoji kako za subotičku župu najprikladnijim drži sadašnjeg bajskog župnika Ivana Krstitelja Lukića, dok bi Stipan Ranić, kad ostavi Suboticu, prešao u Baju. Nakon što su nadležni pristali na tu zamjenu, preostalo je samo da nadležni patroni župe u Baji knez Antun Grašalković, a u Subotici katolička crkvena općina dadu svoj pristanak.

Na taj prijedlog vijeće je odgovorilo da prihvaća ponudu Duhovnog stola te Ivana Krstitelja Lukića priznaje za svoga župnika, ali tako da zbog toga slučaja ne bude nikakvih nepovoljnih posljedica za gradski patronat i pravo da bira župnika. Ujedno je Gradsko vijeće obavijestilo Nadbiskupski duhovni stol da će novi župnik u gradskom svratištu dobiti stan od sedam soba, ali će biti dužan osigurati smještaj za dvojicu kapelana.

Stvar se sada brzo odvijala. Generalni vikar Márton Takács je 26. listopada 1793. obavijestio vijeće da je knez Antun Grašalković imenovao dr. Stipana Ranića bajskim župnikom koji, čim položi propisanu prisegu i dobije crkveno imenovanje, može prijeći u Baju, na što je obvezan i Ivan Krstitelj Lukić imenovani subotički župnik.

Nakon svega, 15. studenog 1793. predao je dr. Stipan Ranić subotičku župu svome nasljedniku Ivanu Krstitelju Lukiću, koji je svoje župničko djelovanje istoga dana započeo, a 23. veljače 1794. ga je kalački kanonik György Tamási svečano uveo u posjed župe.

Spočetka slavljen i hvaljen, župnik dr. Stipan Ranić je neprimjetno otišao u Baju.

24. § Drugi svjetovni župnik u Subotici: Ivan Lukić

Dolaskom župnika Ivana Krstitelja Lukića zavladao je mir u dušobrižništvu. Dočekala ga je iznimna susretljivost sa strane vijeća, a Lukić nije pokušavao to zbog sebičnosti iskoristiti, već je nastojao na sličan način uzvratiti. Za vrijeme njegovog župnikovanja nema ni traga napetosti između župnika i gradskih vlasti.

Samo mu je gradonačelnik Ivan Sučić prouzročio izvjesnu neugodnost

time što je od župne zemlje odoraao nekih trideset lanaca pokušavši to učiniti svojim vlasništvom. Primijenivši zakonita sredstva župnik je nastojao dokazati svoje pravo. U tome je i uspio. Dokazano je da je Sučić bespravno proširio svoj posjed na račun župne zemlje. Tako je župnik ponovno ušao u posjed.

Za vrijeme dok je Lukić bio župnik dogodilo se nešto što je osim izgradnje crkve bilo posebno vrijedno spomena.

Nijemci traže njemačkog svećenika

Na sjednici vijeća 14. ožujka 1796. godine pročitano je pismo Namjesničkog vijeća, u kojem se subotičkom Gradskom vijeću daje na znanje da su stanovnici grada njemačkoga jezika uputili molbu Namjesničkom vijeću da se za njih ovamo pošalje svećenik njemačkoga jezika, da im se nedjeljom i blagdanom propovijeda njemački i da mladež njemačkoga jezika na njihovom materinskom jeziku poučava u kršćanskom nauku i da s njihovom djecom u školi govori njemački i tako dalje...

To, do tada neobično traženje Nijemaca, iznenadilo je Gradsko poglavarstvo. Ipak, drugi dio pisma je izvuklo poglavarstvo iz neprilike. Tamo stoji da poglavarstvo treba popisati svu školsku djecu njemačkoga jezika u Subotici počevši od šeste godine života. Trebalo je odgovoriti i na pitanje koliko ima Nijemaca koji bi prema svojoj životnoj dobi bili sposobni za svetu Ispovijed, tko ih je do sada i gdje poučavao. Daljnje pitanje je bilo ne bi li se djeca njemačkoga jezika mogla poučavati u pučkim školama zajedno s djecom drugih jezika. Je li zaista potrebno ovamo poslati svećenika njemačkoga jezika. Posljednje pitanje je glasilo koliko i koje jezike govore pojedini Nijemci.

Rješenje tih traženja vijeće je povjeralo vijećniku Bruni Skenderoviću, kojem je naređeno da na osnovu upitnika Namjesničkog vijeća popiše subotičke Nijemce i da podnese izvještaj.

Bruno Skenderović je za kratko vrijeme riješio pitanja subotičkih Nijemaca, te je već 18. travnja predao svoj izvještaj. U njemu preporuča da vijeće podastre jedan dokument Namjesničkom vijeću u kojem će spomenuti da je vijeće još 29. studenog 1791. godine na požurivanje generalnog ravnatelja Pečuškog školskog okruga, Jánosa Bachmana odlučilo da će otvoriti četiri nove učionice, što je Namjesničko vijeće 17. ožujka 1792.

odobrilo. Od te četiri učionice tri su već predane na uporabu. Četvrta doduše još nije otvorena, ali je već kad je donesena odluka o gradnji ta učionica određena za njemačku školu. Vijeće i sada ima namjeru opremiti je i to zato da i ovdašnja djeca imaju priliku naučiti njemački.

Suvišno bi bilo uvoditi u službu svećenika njemačkoga jezika budući da ovdašnji Nijemci općenito poznaju jezike kojim se ovdje govori. Neka vijeće zatraži od župnika da se postara da nađe bar jednoga duhovnog pomoćnika kapelana koji se služi njemačkim jezikom, koji bi ponekad ovdašnjim Nijemcima održao propovijed na njihovom materinskom jeziku, i koji bi poučavao njemačku djecu.

To je pismo i preporuku prihvatilo vijeće i župnik, te ga je poslalo Namjesničkom vijeću, koje ga je prihvatilo i odobrilo 2. svibnja 1792. Ipak, taj se slučaj nije riješio sve do 1798., kad je glavni ravnatelj pečuškog prosvjetnog okruga Imre Vitéz imenovao Mihályja Sigla njemačkim učiteljem.

Čini se da Nijemci, ohrabreni time što su polučili, nisu dugo mirovali, već su 1803. zatražili posebnu svetu misu. U toj stvari vijeću kao župnom patronu uputili molbu tužeći se da osim svete mise nemaju nikakve službe Božje. Nikada se ne propovijeda na njemačkom jeziku. U novoj crkvi se služi sveta misa samo za Bunjevce i Mađare, pa zato Nijemci mole vijeće da njemačkim stanovnicima prepusti kapelu svetoga Roka, u kojoj bi se za njih redovito služila sveta misa i propovijed.

Vijeće je međutim uznemirenost Nijemaca jednostavno utišalo tako što je donijelo odluku prema kojoj se za svete mise dovoljno stara u župnoj crkvi, tako da svaki katolik može sudjelovati na svetoj misi u sat koji mu odgovara. Kad bi se za služenje svete mise za njih odredila posebna prostorija, na primjer kapela svetoga Roka, ni tako ne bi postigli svoj cilj, budući da među mjesnim svećenicima nema takvoga koji bi znao njihov jezik, da bi im propovijedao njemački, pa ukoliko žele udovoljiti svojim dužnostima prema Bogu i svoju vjeru prakticirati neka idu u župnu crkvu, gdje će u tom smislu biti zadovoljni.

Poslije ove odluke Gradskoga vijeća možda bi se moglo pomisliti da će se Nijemci kad uvide svoj neuspjeh umiriti. To se nije tako dogodilo. Vidi se to iz pisma koje je generalni vikar Márton Takács 1817. godine poslao vijeću, prigodom kanonskoga pohoda 1816., kad je stavljena primjedba da u Subotici nije potrebno propovijedati njemački. U zapisniku stoji odluka da se i ne propovijeda njemački te da se na župnika ne tovore noviji teti.

Župnik Lukić nije doživio kraj nezadovoljstva Nijemaca budući da je 21. listopada 1797. godine umro.

„Moja savjest je čista“

70 godina od uhićenja bl. Alojzija Stepinca (III. dio)

Ove godine, 18. rujna, navršava se 70 godina kako je komunistička vlast tadašnje Jugoslavije uhitila zagrebačkog nadbiskupa. U 5 sati i 30 minuta, dok se spremao služiti svetu misu u nadbiskupskom dvoru, odveden je u istražni zatvor „u ime naroda“. Dvanaest dana poslije pokrenut je montirani proces, a 3. listopada nadbiskup Alojzije održao je na sudu znameniti govor kojim je branio svoju nevinost, hrvatski narod od kolektivne optužbe te Kristovu Crkvu od strašnih progona i ubijanja kojima su bili izloženi svećenici i vjernici. Već 11. listopada donesena je presuda, po kojoj je zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac osuđen na čak 16 godina zatvora. Osam dana nakon donošenja presude zatočili su ga u zatvoru u Lepoglavi. U Lepoglavi je Alojzije Stepinac proveo više od 5 godina sve do 1951., a zatim je premješten u kućni pritvor u rodnom Krašiću, gdje su ga komunisti izolirali i sustavno trovali strahujući od njegovog skorog izlaska na slobodu.

Kako je i priličilo totalitarnom režimu, državne novine objavljivale su mnoge laži o osuđenom, a puku je bilo zabranjeno uopće o tome govoriti. Pobožni puk je šapćući ipak govorio i molio za Stepinca te će upravo tu nastati bitka između kletve i istine, tj. vlasti i Crkve. Da je Stepinac bio fleksibilniji, ne bi ga se osudili, no zbog jakih uvjerenja, odvažnosti i stožernih kreposti koje je posjedovao, došao je u sukob s neistomišljenicima. Društvene i političke okolnosti za njega nisu bile spremne i jedini logičan potez državne vlasti bio je – riješiti ga se.

Suđenje nadbiskupu Stepincu 1946. godine bilo je tek jedno od mnogobrojnih tipičnih revolucionarnih suđenja pred vojnim i tzv. narodnim sudovima te „sudovima za zaštitu na-

cionalne časti“, na kojima se jugoslavenski komunistički režim krajem rata i u prvim poratnim godinama masovno i nemilosrdno obračunavao s navodnim „narodnim neprijateljima“ i „ratnim zločincima“. Zapravo, u velikoj većini slučajeva bio je to masovni obračun s osobama koje nisu imale nikakav stvarni krimen, ali je totalitarni režim procijenio da njima komunizam nije prihvatljiv te se političkim suđenjima nastojalo trajno društveno neutralizirati i stigmatizirati osuđene osobe, ali i širi krug njihovih prijatelja, rođaka i istomišljenika.

Uostalom, to je u srpnju 1945. na tajnom savjetovanju načelnika Odjeljenja zaštite naroda (OZN-e) najjasnije izrekao izaslanik Centralnog komiteta Komunističke partije Hrvatske koji je sudove komunističkog režima i sam nazvao „revolucionarnim sudovima“ te ih opisao kao „forme za energično i brzo čišćenje neprijatelja iz naših redova... da bi u najkraće vrijeme očistili zemlju od neprijateljskih elemenata i zahvatili stvar u svoje ruke“.

Prema dosadašnjim znanstvenim istraživanjima i prikupljenim osudama, jugoslavenski komunistički režim je samo na području Hrvatske, u razdoblju od 1945. do 1989. vodio približno trideset tisuća političkih sudskih procesa, u kojima je osuđeno više od sto tisuća osoba. Pretežiti dio ovih procesa vođen je krajem rata i u prvim poratnim godinama, te su oni tada bili i najradikalniji u svakom pogledu. Kasnije su broj političkih sudskih procesa i njihova radikalnost ovisili o različitim krizama i procjenama Komunističke partije, ali su koncepcija, metodologija i naročito svrha tih političkih suđenja cijelo vrijeme ostali nepromijenjeni.

Sva vanjska i unutarnja obilježja suđenja nadbiskupu Stepincu pred-

stavljaju primjer najradikalnijeg politički montiranog suđenja. Proces se održavao u športskoj dvorani usred Zagreba. Dvoranu je režim napunio komunističkim fanaticima te je ozračje u dvorani, kao i izvan nje te u medijima, bilo ekstremna navijačka komunistička ludnica. Nadbiskup Stepinac je bio uvjerljivo glavna meta suđenja, iako je formalno uklopljen u kazneni postupak kao drugooptuženi u procesu koji je vođen protiv još 12 osoba.

Stepinčevim odvjetnicima je tijekom cijelog postupka bilo dopušteno susresti se s branjenikom samo jedan sat. Većina svjedoka obrane je odbijena i izloženi su strahovitim pritiscima represivnih tijela režima. Osuda uopće ne sadrži obrazloženje kazne i nije omogućeno pravo žalbe. I same odredbe komunističkog „Krivičnog zakona o djelima protiv naroda i države“ prepune su općenitih formulacija koje se temelje na komunističkoj ideologiji. Zakon je primijenjen retroaktivno, jer se sva djela koja je navodno počinio nadbiskup Stepinac odnose na razdoblje prije donošenja tog komunističkog zakona i prije nego su komunisti imali vlast.

Petak 22. srpnja 2016. godine izniman je dan – kako za povijest tako i za budućnost. Toga dana u deset sati na Županijskom sudu u Zagrebu održana je javna sjednica tročlanog sudskog vijeća u povodu zahtjeva za revizijom osude kojom je prije 70 godina – u listopadu 1946. – komunistički sud, na montiranom političkom procesu, osudio nadbiskupa Alojzija Stepinca na 16 godina zatvora s prisilnim radom te gubitak političkih i građanskih prava.

(Izvori: CUS, 50 (2015), br. 4; Prof. dr. sc. Josip Jurčević /7Dnevno)

Pro urbe dr. Kati Dulić

Na svečanoj sjednici u povodu Dana Grada Subotice, 1. rujna, priznanje *Pro urbe* dobili dr. Kata Dulić, Živorad Đurić i Livia Bíró, a zvanje *Počasni građanin* uručeno je akademiku Matiji Bečkoviću.

Hrvatsko nacionalno vijeće upriličilo je 9. rujna prigodni domjenak kako bi čestitali doktorici znanosti, zaštitarki bilja – fitofarmaceut-kinji i organizatorici poljoprivredne proizvodnje u voćarstvu – Kati Dulić na primljenom priznanju (Subotica, 1936.).

Podsjetivši na dosadašnje dobitnike i dobitnice toga priznanja iz hrvatske zajednice, predsjednik HNV-a **dr. Slaven**

Bačić je istaknuo kako su te osobe, osim za grad, značajne i za svoju manjinsku zajednicu.

Čestitam vam još jednom na priznanju i izražavam zadovoljstvo što ste, unatoč politički složenim vremenima, dobili ovu nagradu, kazao je Bačić.

Kata Dulić je zahvalila svima koji su pridonijeli da postane dobitnicom priznanja *Pro urbe*.

Ovo priznanje dijelim sa svim poljoprivrednim proizvođačima, posebno voćarima, sa svim svojim suradnicima bivšim i sadašnjim, sa svojim obiteljima Tumbas i Dulić, sa svojim najbližima koji su me podržali. Posebnu zahvalnost izražavam onima koji su me predložili, napose jer ljudi iz svijeta poljoprivrede teže dobivaju ovakva priznanja, budući da nisu toliko izloženi javnosti, njihov trud, znoj i koraci po atarima, rekla je Dulić.

Temeljem javnog poziva, Katu Dulić je za ovo priznanje predložilo Hrvatsko akademsko društvo iz Subotice.

/HR, D. B. P./

IX. Etno kamp Hrvatske čitaonice

IX. Etno kamp Hrvatske čitaonice održan je od 22. do 26. kolovoza 2016. godine u Domu DSHV-a, a okupio je devedesetero djece i više od četrdeset volontera.

Osim brojnih manualnih kreativnih radionica (slamar-ka, heklanje, izrada notesa, cubo magico kocke, okvira za slike, leptira, kućica za ptice, nakita, oslikavanje itd.), tijekom trajanja IX. Etno kampa u programu su bile i dramska radionica, recitatorska, pjevačka, folklorna, tamburaška, duhovna te voditeljska radionica, potom moderni ples i etno kuhinja i jednodnevni izlet i posjet Pivčijem salašu **Vedrana Kuntića** na Bikovu.

U duhovnoj radionici djeca su saznala kako se zove i crta simbol kršćanstva – riba, a svetu misu u dvorištu Demokrat-

skog saveza Hrvata u Vojvodini služio je **vlč. Dragan Muharem**, urednik *Zvonika*.

Posljednjeg dana kampa, u petak, 26. kolovoza, djeca su priredila završnu priredbu na kojoj su pokazali što su sve naučili i radili tijekom pet dana i poželjeli da

što prije ponovno dođu u etno kamp. No, to će čekati godinu dana. */Zv/*

Snimanje pjesama vokalnog ansambla „Musica viva“ za CD

Vokalni ansambl „Musica viva“ iz Lemeša snimao je proteklih dana dio skladbi za promotivni CD u mjesnoj crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije, kako je fizički ograničena forma zračnog prostora i postojanje građevinskih pregrada unutar građevine vrlo zadovoljavajuće i predstavlja veliki diskontinuitet u impedansama površina i zraka.

Oktet je uspio za dva sata snimiti sirov materijal koji je ton majstor iz Sombora, **Goran Kulić** odnio na daljnju obradu. Klavirska pratnja pjevačima bila je **Marita Topić**, zborovođa, dok je student klarineta iz Sombora **Nebojša Đurić** imao solo dionice. Na CD-u će se nalaziti dvadesetak skladbi raznih žanrova i predstavljat će reprezentativnu kompilaciju obrada zasnovanu na radu ansambla u protekle tri godine. Po riječima Topićeve, akustika crkve bila je presudna gdje će se snimati odabrane skladbe i s aspekta čovjekova

osjetila sluha i kvalitete zvuka koji pruža, čemu pridonosi činjenica da je crkva jednobrodna čime se zvuk kontinuirano s punom jačinom, pravolinijski, bez bočnih rasipanja transponira prostorom.

Vokalni ansambl „Musica viva“ nesebično se odaziva manifestacijama i događajima svih karaktera s predznakom umjetnosti i duhovnosti u Lemešu, široj i bližoj okolici i inozemstvu dajući svojim nastupom posebnu svježinu i do savršenstva istančan, osebujan i sada već prepoznatljiv stih interpretacije. */Željko Zelić/*

Bunarić poslije „Bunarića“

I ove godine, prve subote u mjesecu rujnu vjernici subotičke župe sv. Roka hodočastili su u drago im svetište Majke Božje „Bunarić“ kod Subotice.

Jedanaestero se odvažilo stvarno hodočastiti a u povratku im se pridružilo još troje. Misu je predvodio rektor Svetišta, vlč. **dr. Marko Stantić** u koncelebraciji sa župnikom, **mons. dr. Andrijom Anišićem**. Iako je neposredno prije bilo bunaričko proštenje, župljani Sv. Roka rado su hodočastili Gospi od Suza.

Zv

Iznenadna smrt naše kolegice – Ljiljane Dulić Mészáros

U subotu, 3. rujna 2016., nakon kraće bolesti, u 58. godini života iznenada je preminula administrativno-poslovna tajnica Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Ljiljana Dulić Mészáros.

Ljiljana je rođena 25. listopada 1958. godine u Subotici. Kći je uglednog obrtnika Ivana i Terezije, rođ. Crnković. Nakon završetka osnovne škole u Subotici, maturirala je u rodnom gradu 1977. Na Višoj statističkoj školi u Zagrebu diplomirala je 1979., a 1986. na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od završetka studija radila je u nekoliko zagrebačkih tvrtki kao ekonomistica.

Nakon povratka u Suboticu 1999. postala je suradnicom Uredništva programa na hrvatskom jeziku Radio Subotice. Godine 2004. angažirana je u Skupštini općine Subotica kao prva profesionalna prevoditeljica za hrvatski jezik nakon njezinih uvođenja u službenu uporabu u Općini 4. XI. 1993.

Od siječnja 2005. do prosinca 2008. bila je glavna i odgovorna urednica programa na hrvatskome jeziku Radio Subotice. Za njezina mandata započelo je emitiranje programa na hrvatskome vikendom i blagdanima, produljeno je vrijeme emitiranja na tri sata dnevno, uvedene su nove emisije, a snimljena je i serija radijskih drama.

Pokretačica je i urednica prvog interaktivnog internetskog portala na hrvatskom jeziku u Srbiji (www.radiosuboticadanas.info), koji je svakodnevno donosio najvažnije vijesti i najave događaja kako iz hrvatske zajednice u Vojvodini, tako i iz grada Subotice i njezine okolice. Ta je internetska stranica imala veliku ulogu u razvoju prezentacija informativnih, ali i drugih, sadržaja o hrvatskoj zajednici u Vojvodini putem internetske mreže.

Bila je članicom Upravnih odbora Hrvatskog akademskog društva (HAD-a) i Hrvatske glazbene udruge „Festival bunjevačkih pisama“, kulturnih udruga u kojima je davala vrijedne prinose u njihovu radu, napose kada su u pitanju poslovi oko marketinga, jezičnog uobličavanja javnih sadržaja te objave nekoliko monografskih publikacija.

U rad Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata uključena je već od pripremnih poslova glede osnutka od sredine 2008. godine (izrada strateških osnivačkih dokumenata, financijski plan, izvršenje istih...), da bi od početka rada Zavoda – 1. siječnja 2009., bila uposlena na mjestu poslovno-administrativne tajnice, što je ostala sve do iznenadne smrti. Djelokrug njezina rada bio je iznimno širok – od planiranja, organiziranja i realiziranja materijalno-financijskog poslovanja Zavoda, preko vođenja svih administrativnih poslova, Ljiljana je obavljala poslove i lekture i korekture te PR-a, a vjerojatno najvrjedniji prinos bio je na osmišljavanju, upravljanju i uredničkom realiziranju internetske stranice Zavoda – www.zkvh.org.rs, informativno najbogatije internetske stranice Hrvata u Vojvodini.

Sve povjerene i izabrane poslove Ljiljana je radila krajnje profesionalno: bila je nesvakidašnje marljiva, odgovorna, predana i posvećena poslovima, pedantna, privržena... Riječju, gotovo nezamjenjiva!

Njezinom smrću Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i hrvatska zajednica uopće trpe nenadoknadiv gubitak. Zjapeću prazninu nastojat ćemo nadopunjavati stalnim sjećanjima...

Draga Ljiljana, zbogom! Neka Ti Svevišnji udijeli trajno Dobro!

ZKVH

Ususret događanjima

subota, 8. X. 2016. u 19 sati
Predstavljanje knjige poezije
Povratak iskonu
s. Blaženke RUDIĆ

Pastoralni centar Augustinianum
(Trg sv. Terezije 2)

O knjizi će govoriti:

s. Katarina Maglica, časna majka
sestara dominikanki,
vlč. Lazar Novaković,
prof. Katarina Čeliković
i autorica

Knjiga *Povratak iskonu*, s. Blaženke Rudić, ima trideset osam pjesama u tri cjeline. Ovo je treća knjiga s. Blaženke Rudić u nakladi našega Katoličkog društva „Ivan Antunović“. Knjiga je izišla u sunakladi Društva i Kongregacije svetih Anđela Čuvara sestara Dominikanki, a prigodom 800 godina utemeljenja dominikanskoga reda.

XV. DANI BALINTA VUJKOVA
dani hrvatske knjige
i riječi 2016.

Program za djecu
– 6. X. u 13 sati
HKC „Bunjevačko kolo“

Književni salon
– 6. X. u 19 sati
Suvremena hrvatska duhovna
lirika u Vojvodini
Uvodničar: vlč. Marko Kljajić
Hrvatska čitaonica,
Bele Gabrića 21

Savjetovanje
– 7. X. u 10 sati
Književnost za djecu na manjin-
skim jezicima u Vojvodini
Gradska knjižnica

Multimedijalna večer
– 7. X. u 19 sati
Velika vijećnica Gradske kuće
Nagradu za životno djelo prima
srijemska književnica Ljubica Ko-
larić-Dumić, književnica iz Rijeke a
rodnom iz Kukujevaca

Film „Vlak u snijegu“
– 8. X. u 10 sati
Art kino „Lifka“

VIII. DANI A. G. MATOŠA I
dr. JOSIPA ANDRIĆA
Plavna

subota, 15. X. 2016
– u 17 sati
* svečana akademija „U čast ve-
likana – Antuna Gustava Matoša, Jo-
sipa Andrića i Pere Tumbasa Haje“
* predstavljanje knjige
Moj kutak sriće † Tonke Šimić

ponedjeljak, 17. X. 2016.
– u 17 sati
Predstava Velika tvornica riječi
Dječja dramska skupina HKC
„Bunjevačko kolo“ (Subotica)
Hol OŠ „Ivo Lola Ribar“

Hrvatska Čitaonica

osnovana 2002. u Subotici
sa sjedištem u spomen-kući
prof. Bele Gabrića, radi prikupljanja,
objavljivanja i promicanja kulturne
baštine Hrvata u Vojvodini

Subotica, ulica Bele Gabrića 21

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

RADIO MARIJA

Tel.: 024/600-099

www.radiomarija.rs

mail: radiomarija.srbija@yahoo.com

NOVI SAD: 90,0 MHz; SUBOTICA: 90,7 MHz; Vrdnik: 88,4 MHz Facebook strana:
SOMBOR: 95,7 MHz; LESKOVAC: 107,4 MHz; NIŠ: 102,07 MHz Radio Marija Srbije

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Hrvatska riječ,
Vedran Jegić, Snežana V. Lamić

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Katoličko društvo „Ivan Antunović“ 24000 SUBOTICA,
Trg svete Terezije 3 SRB 24000 Subotica
e-mail: drustvoia@gmail.com mob.: +381643226613; tel: +38124600240
Dinarski broj računa: 310-210508-62 NLB Banka A.D. Beograd
Telefon: +381 63 844 9368; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381 63 844 9368
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
mr. sc. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
mr. sc. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupiru: Kancelarija za vere R. Srbije, Grad Subotica,
Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske,
i Hrvatska biskupska konferencija

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din

- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem,
Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom
podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime
Svetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12,
10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozems-
tva mogu poslati na račun s naznakom **Za Zvo-
nik:**

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200533294

Katoličko društvo „Ivan Antunović“,
Trg sv. Terezije 3, 24000 Subotica, Serbia.

Dario Bezik, Osijek,
pobjednik HosanaFesta 2016.

Život, dakle, biraj!

Inicijativa „40 dana za život“

- ekumenska molitvena *pro-life* inicijativa za život, oblikovana prema Svetom pismu i okuplja kršćane svih denominacija na zajednički **angažman za zaštitu života nerođene djece, iscjeljenje žena koje su abortirale, obraćenje medicinskog osoblja koje vrši abortuse te političara i aktivista koji ga zagovaraju i promiču**; duhovnu, moralnu i materijalnu pomoć svakoj majci i ocu koji razmišljaju ili su donijeli odluku da abortiraju svoje dijete.

- na svjetskoj razini u njoj je do sada službeno **sudjelovalo 675 000 ljudi** svih kršćanskih denominacija u 607 gradova u 32 zemlje na svijetu.

- tri ključna elementa čine inicijativu jednostavnom a u istodobno snažnom i djelotvornom: **molitva, post, miroljubivo bdijenje te osvješćivanje lokalne zajednice.**

- **pridruži se molitvi ispred subotičke bolnice** u kojoj svakodnevno stradaju životi nevinih. Moli se 40 dana, od **28. rujna do 6. studenog.**

Javite se svom župniku

